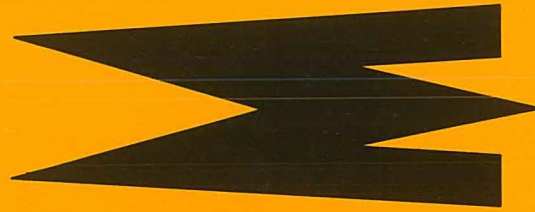
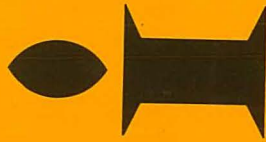

tarım ve mühendislik

SAYI 41 • 1992

YENİLENME ÇÖZÜMLERİ

DEMOKRASI ÖZGÜRLÜK

D E Ğ **i** Ş İ M

OLANLAR BEKLENTİLER

GELİŞME DEĞİŞİM

BETA

ZİRAAT VE TİCARET A.Ş.

*Tarladan
Sofraya*

BETA

Kalitesi ...

*Tohumculukta
Tecrübe*

*Salçada
Kalite*

BETA ZİRAAT ve TİCARET A.Ş.

Mithatpaşa Cad. 19/7 06420 ANKARA Tel : (4) 435 47 48 (6 Hat) Fax : (4) 435 32 11 Tlx : 46237 Toh Tr.

ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

Adına Sahibi
Mahir GÜRBÜZ

Sorumlu Yazışleri Müdürü
Atilla GÖKTÜRK

YAZI YAYIN KOŞULLARI

Yazılar, dosya kağıdına, daktilo ile seyrek satırla iki kopya olarak yazılmalı, yazı özeti, yazarın kısa özgeçmiş, adres ve telefonları ile birlikte gönderilmelidir. Yazı eki olan fotoğraflar net ve temiz olmalı, grafik ve şekiller basım için aydınlar ya da beyaz kağıda rapido ile çizilmelidir. Özgün ve derleme yazılarda yararlanılan kaynaklar, çeviri yazılarda ise çevirinin yapıldığı kaynak belirtilmelidir.

Gönderilen yazılar yayımlansın ya da yayımlanmasın yazarına geri verilmez.

Özgün ve derleme yazılarda fikir ve görüşler yazarına, çeviriden doğacak sorumluluk ise çevirene aittir. Ziraat Mühendisleri Odası'nı ve Tarım ve Mühendislik Dergisi'ni hiçbir şekilde bağlamaz.

Yayın Kurulu, gönderilen yazılar üzerinde gerekli gördüğü düzeltmeyi yapmaya yetkilidir.

Dergide yayınlanmış yazılar kaynak göstermek koşuluyla başka yayım organlarında yayımlanabilir ya da aktarılabilir.

ABONE KOŞULLARI

Ziraat Mühendisleri Odası

Türkiye'deki tükelerine parasız gönderilir.

Bir adet dergi bedeli : 4.000.- TL.

Bir yıllık abone bedeli : 12.000.- TL.

Ziraat Fakültesi öğrencilerine % 50 indirim yapılır.

YÖNETİM YERİ

Ziraat Mühendisleri Odası

Karanfik Sok. 28/19

Kızılay-ANKARA

Tel: 425 05 55 - 418 31 15 - 418 55 97

Fax : 418 51 98

REKLAM FİYATLARI VE KOŞULLARI*

Arka Kapak	: 3.500.000.- TL.	
Ön İç Kapak	: 3.000.000.- TL.	
Arka İç Kapak	: 2.500.000.- TL.	
İkinci Kapaklar ve:	: 2.000.000.- TL.	(renkli)
Orta Sayfalar	: 1.750.000.- TL.	(Siyah - Beyaz)
İç Sayfalar	: 1.500.000.- TL.	(Renkli)
	: 1.250.000.- TL.	(Siyah - Beyaz)
İç Sayfalar (1/2)	: 1.000.000.- TL.	(Renkli)
	: 900.000.- TL.	(Siyah - Beyaz)

* Derginin kapağı 115 gr/m² kuşe kağıda, iç sayfalar ise 60 gr/m² üçüncü hamur gazete kağıdına basılacaktır.

- ZMO KDV'den muafır. Bu fiyatlara KDV eklenmez.
- İçinde bulunulan yıl en az iki sayı yayınlanan reklamlara yüzde 10 indirim uygulanır.
- Reklam boyutları 17x24 cm'dir. Brüt sayfa boyutu 20x27 cm'dir. Renkli reklamlar için film gönderilmemesi durumunda 200.000. TL. renk ayrımı bedeli ayrıca alınır.

tarım ve mühendislik

SAYI: 41/1992

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	2
33. Dönem...Beklentiler ...Sorumluluklar ...Zorluklar	3
Mahir GÜRBÜZ	
Odamız 33. Olağan Genel Kurulu 7-8 Mart 1992'de Ankara'da Yapıldı	6
Oda Başkanı Mahir Gürbüz'ün 33. Genel Kurul Açılış Konuşması	7
33. Dönem Genel Kurul Seçimleri Sonucunda Odamız Organları	11
33. Genel Kurul Bildirisi	13
33. Genel Kurul "Sendikalaşma Komisyonu Raporu"	14
33. Genel Kurul "İstihdam Komisyonu Raporu"	14
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası 33. Dönem (1992-1993) Çalışma Raporu	16
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası 33. Dönem Danışma Kurulu I. Toplantısı	20
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Şube ve İl Temsilcileri Adres Listesi	23
Oda Adına Görüşmeler.....	25
II. Hayvancılık Kongresi 17-19 Haziran 1991'de Yapıldı	26
Gıda Sanayii Kongresi ve Sergisi	28
2000'li Yıllara Doğru Türkiye Tarımı Sempozyumu.....	30
Yitirdiklerimiz	31
Kaybettiğimiz Değerli Meslektaş Nakî Ün'er'in Ardından.....	32
Mehmet HAZNEDAROĞLU	
Gıdalarda Mikotoksin Problemi ve Tarımsal Üretim Süreci ile İlişkisi	33
Dr. F. Nafi ÇOKSÖYLER	
Dioksin Oluşumu ve Çevre Açısından Önemi	34
Y. Doç. Dr. Aydın ÖZTAN - Dr. Halil VURAL	
Türkiye'de Tarım Ekonomisi Eğitim ve Öğretimi	36
Prof. Dr. Turan GÜNEŞ	

Ziraat Mühendisleri Odası Şubeleri

Adana Şube	: Kurtuluş Mahallesi 308. Sokak Ersayılır Apt. Tel: 32817
Diyarbakır Şube	: Paşa Konağı Yanı Yandım Apt. Kat: 2 Tel: 255 68
İstanbul Şube	: İstiklal Caddesi Mis Sok. No: 22/3 BeYOğlu Tel: 151 31 65
İzmir Şube	: 1462. Sok. No: 33 Alsancak Tel: 22 00 68

Üç ayda bir yayımlanır.
Kapak: Savaş ÇEKİÇ

Baskı: MAYA
Matbaacılık Yay. Ltd. Şti.
Tel: 418 01 53

Sunuş

Demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilip, kişisel hakların koruma altına alınacağı vaat edilen demokrasi rüzgarlarının estiği bir dönemi yaşıyoruz. İçinde bulunduğumuz bu dönemde, 12 Eylül 1980'e ulaşan süreç ve süreci oluşturan gerekçeleri irdelediğimizde, bunların en önemlilerinden birinin "Parlementer sistemin ülke sorunlarının çözümünde yetersiz kalması" olduğunu görürüz. Bu gerekçenin kanıtı olarak ise, dönemin iki büyük partisi CHP ve AP'nin biraraya gelerek bir koalisyon hükümeti kuramamasının gösterilmesi belleklerimizdedir.

Nitekim bu kanıt, daha sonra yaşanan 11 yıllık süreçte hep gözönünde bulundurulmuş, 12 Eylül'ün yarattığı demokrasi modeli böyle bir hataya yol açmayacak şekilde inşa edilmiştir. Öyle ki, 11 yıllık süreçte ülke ne bir koalisyonla ne de ikinci bir partinin parlamento da etkili olmasına olanak vermeyecek seçim sistemleriyle 90'lı yıllara kadar ulaştırılmış, demokrasi! güvence altına alınmıştır. Bu mantıktan güç alan tek partili ve alternatifsiz hükümet yapısı, uygulamalarında 12 Eylül askeri önlemlerinin çözümünü hissettirmiş ve ülkenin gereksinimi olan demokratik talepleri bir kenara itmiştir. Enflasyonun dolu dizgin koştuğu, gelir dağılım dengelerinin iyice altüst olduğu, ücretlilerin dayanma sınırlarının zorlandığı 80'li yılların sonunda, toplumun ekonomik ve sosyal baskıları yoğunlaşmış, demokratikleşme arzusu yükselmiştir. Ülke genelinde gözlenen bu durum, siyasi geleceğinin devamından kuşku duyan hükümet kanadının hızlı bir seçim kararı almasına yolaçmıştır.

12 Eylül 1980'den sonra yaşanan süreçte, Ziraat Mühendisleri Odası v.b. kitle örgütleri kurumsal olarak varlıklarını sürdürürken, toplumun belirli bir kesimini belirli amaçlar doğrultusunda örgütleme, toplumsal duyarlılığın ve demokratikleşme arzularının sesi olma özelliklerini, yeterince yerine getirememişlerdir. Dönemin koşulları gereği etkinlik alanları, çalışma koşulları baskılanmaya, özerklikleri sınırlanmaya çalışılan bu oluşumlar, önce-

likle varlıklarını sürdürme ve ayakta durma mücadelesi vermişlerdir. Toplumsal muhalefet odakları olarak gelişip, güçlenmesi ve toplum nabzının göstergeleri olması gereken bu oluşumların çalışmaları dönemin önemli bir kesitinde dar kadrolarla yürütülmüş, daha geniş ve kitlesel bir niteliğe bürünme çabaları 90'lı yıllara kadar uzamıştır.

Dönemin koşulları gereği sınırlı sayıda insan tarafından denetlenen bu örgütlerde, görev alan insanların kişisel özellikleri, özverileri, samimiyetleri, sorunları kavrayış ve çözüm biçimleri, yorumları ve kendi kitlelerini tanımlama üslupları, görev yaptıkları örgüt kişiliğinin ve çizgisinin oluşumunda, süreç boyunca belirleyici olmuştur. Bu belirleyiciliğe bağlı olarak kimi örgütler dar grupcu ve kısıp çizgilere oturarak belirli kişilerle sınırlı kalırken, kimi örgütlerde daha geniş kitlelere ulaşma, kendi bünyesinde dengeler kurma ve yeni insanlar öne çıkarak daha üretken bir yapı oluşturma uğraşı vermişlerdir. Oda'mız bu ikinci çizginin, herşeye rağmen gelişmenin ve kendini yenilemenin en güzel örneğini, koşulları içerisinde ortaya koymuştur.

Dönemin dikkati çeken diğer bir boyutunu da siyasi oluşumlar ile bu örgütler arasındaki diyalog ve ilişkiler oluşturmaktadır. Yaptıkları ciddi çalışmalar ve üretken yapılarıyla herşeye rağmen karar verme süreci üzerinde etkili olmaya çalışan ve bünyelerinden kadrolar ve uzmanlık alanları ile ilgili politikalar üreten örgütlerle, siyasi kişilikler arasında gerekli ve yeterli diyalogların kurulduğu söylenemez.

Çoğulcu ve katılımcı bir demokrasi çizgisini savunan siyasi oluşumların, bu tür örgütlere yaklaşım ve sahip çıkışlarındaki eksiklikler, dönem boyunca kendini hissettirmiştir. Oysa bu eksikliğin giderilmesi, kendi kitlesi üzerinde saygınlık kazanmış örgütlerle diyalogun güçlendirilmesi, sorunlarına çözüm bekleyen örgütlü üyelerin taleplerine cevap verilmesinde de etkin bir rol alacaktır ve almalıdır.

Bu güne kadar uyguladığı çizgi ile belirlediği hedeflere adım adım

ulaşan, ilkeli ve sistemli çalışmalarıyla kendi meslektaş kitlesinin ve ilişkide olduğu kurumların saygısını kazanan, yorumları ve değerlendirmeleri ile ülke tarımı hakkında bütünlüklü bir politika oluşturan Odamızın, önümüzdeki dönemde aynı çizgiyi geliştirerek uygulayacağı inancındayız. Oda örgütlülüğünü geliştirilmesi ve güçlendirilmesi, yetki tüzüğümüzün hayat bulması, işsizlik sorununun çözümü ve özlük haklarımız doğrultusunda ciddi çalışmalar üretilmesi bu dönemin en önemli uğraşlarını oluşturacaktır. Ve bu gün gelinen yerde ZMO, bu çalışmaların yükünü belirli insanların üzerinden olarak daha geniş çalışma gruplarına aktarabilecek ve Odamız adına yeni yapılar ve kişilikler oluşturabilecek konumdadır. Sorumlu organlarımız ve meslektaşlarımızın duyarlılık ve yaklaşımlarının böylesi bir ortamı yaratacağı ve geliştireceği, çalışmaların bir üst boyuta ulaşacağı beklentisi yaygındır. Ülkede esen rüzgarlar ve demokratikleşme vaatleride böylesi bir çalışma sisteminin gerekliliğini hissettirmektedir.

Öyle ki, daha demokratik, daha hoşgörülü ve bireysel haklara daha saygılı bir Türkiye umut ve özlemleri, son dönemde özellikle siyasi partiler tarafından yaygın olarak kullanılmış, bu temanın ağırlıklı olarak işlendiği bir seçim ortamı geçirilmiştir. Oluşan yeni parlamento, 11 yıl 1 ay 8 gün gecikmeli bir koalisyon yaratmıştır. Geçmişte kuramadıkları koalisyon nedeniyle parlamentonun kapatılmasına gerekçe olanlar, bugün parlementer sistemin askıya alındığı süreçle başlayan sorunları çözmek için göreve talip olduklarını ifade etmektedirler. Gecikmeyi onaracağını, demokratik yapıyı geliştireceğini, ekonomik ve toplumsal sorunlara gerçekçi çözümler üreteceğini dile getiren koalisyon protokolünün, yaşadığımız önceki süreçten alınan dersleri de içerecek şekilde uygunacağı umudu, çok geniş bir kitlenin haklı beklentilerine neden olmaktadır. Ne uygulamaları yapacak olanlar, ne ülke, ne de bekleyenler 11 yıl önceki konumundadır. Bu değişim, herkes için zorlukları, kolaylıkları ve çözümleri içerisinde taşımaktadır.

Gerçekleştiği söylenen değişimin, beklentilere yansımaları dileğiyle.

Atilla GÖKTÜRK

33. dönem?

... beklentiler ... sorumluluklar ... zorluklar ...

Mahir GÜRBÜZ
Oda Başkanı

Demokrasi ve Toplum...

Demokratik gelişmenin ke-sintiye uğradığı seksenli yıllar, toplumca yaşanan acıları, hakları ve özgürlükleri kısıtlayıcı baskıcı uygulamaları yanında demokrasinin gerektirdiği sorumluluk anlayışlarının yeniden kavranması, şablonlaşmış davranış biçimlerinin tartışılması ve sorumsuzlukların sorgulanması anlamında, son derece öğretici de olmuştur. Çağdaş sorumluluklar uygar ilişkiler, onurlu anlayış birlikleri ve uzlaşmalar temelinde gelişmesi gereken demokrasi anlayışımız, ne yazık ki sergilenen sorumsuzluklar zinciri yüzünden, böylesi ağır bir bedeli ödemek zorunda kalmıştır. Yönetimlerinden – siyasal kadrolarına, bireylerinden – demokratik örgütlerine kadar, toplumun sorumluluklarına yeterince sahip çıkamaması olgusuyla, sahnelenen bunalım senaryolarının bütünleşmesi sonucu, ülke, demokratik yapılanmaların realize etmesi gereken bir süreci yaşayarak, marjinallerin dayatmalarına mahkum edilir bir konuma sürüklenmiştir.

Kanımca, kimi tanımlamalarla anımsatılmaya çalışılan bu tarihsel kesit, belleklerimizde iz bırakan olumsuzluklar somutunda açıklanmayacak kadar çok yönlü ve boyutlu temellerde kaynaklanmıştır. Söz gelimi; marjinal dayatmalar ya da demokrasiye dur diyerek toplumu emir komuta zincirine sokan diktacı yaklaşımların kolayca egemen olmaları demokratik erginliğin ve bilincin toplumca yakalanamaması olunmasıyla bağlantılı değil midir? Güvencesiz çalışan kesim ve tarım üreticilerine göre, yaşam standartı farklılaşmış, toplumsal güvenceler edinmiş işçiler sendikaların kaplarına vurulan kilide niçin seyirci kalmışlardır? Ekonomik olanaklarına sendikaları aracılığıyla kavuşan bu

kesim sendikalizmi niçin sahiplenmemiş, hatta karşı çıkabilmiştir? Toplumun, belirleyici anlamda üreten tek kesimi olan tarım üreticilerinin yarattıkları katma değerden hak ettikleri payı almak doğrultusunda etkisiz kalmalarında, aradan geçen uzun zamana rağmen reaya kaderciliğinin aşılamanış olması etkili değil midir? Grup ve katmanlar arasında gözlenen hoşgörüsüzlüğün ardında, çözümleyici demokratik seçeneklerin üst yapı güdülemesiyle dayatılmasının, bu yüzden yeterince özüm-senmemesi veya benimsenmemesinin payı yok mudur? Tabakalar ya da katmanlar toplumsal konumlarının gereğince bilincine erişmişler midir?

Demokratik erginlik ve bilincin yetersizliği anlamında belirtilmeye çalışılan bu toplumsal profili, doğaldır ki toplumsal değişim biçimlenmesi belirlemiştir. Değişimi ve dönüşümü, kendi dinamiği ile yaşayıp gerçekleştirmek yerine, üst yapı güdümelerine göre yapılanan toplumların, demokratik toplum olma yolundaki yetersizliklerini, Türkiye’de yaşamıştır. Bize göre, geçmişte demokrasinin kitlelerce yeterince, duyarlılıkla sahiplenilememiş olmasında da, demokratik yapılı ya da isimli örgütlerin temel sorumluluklarını yerine getirmedeki yetersizliklerinde de, bu maddi ve tarihi temel çok belirleyici tabansızlığa yönelmelerinde de aynı gerekçe geçerlidir. Toplum örgütleri böylesi temellere yeterince dayanmadığından onlara yönelik güdüleyici talepler yaratılamamış, dogmatizmi ağır basan ideolojiler ile fanatizmi ve şövenizmi amaç yapan uç yaklaşımlar aynı nedenlerle daha etkin olmuşlar-

dır. Hatta denilebilir ki, kolaycı sloganı yaklaşımlar, inancı, bilinci ve emeği gerektiren sorumluluk anlayışlarının önüne bu yüzden geçebilmişlerdir.

Meslek Kuruluşları, Zorluklar–Sorumluluklar!...

Kimi belirleyici unsurlarına değinilen kargaşa ve kaos ortamı, kuşkusuz çok ciddi boyutlarda ve olumsuz anlamda meslek kuruluşları ve demokratik örgütler özelinde de yaşanmıştır. Kazanımlarını ve haklarını toplumsal mücadele süreci ve ona dayalı örgütlü davranış yerine, yönetenlerin ihsanlarıyla edinen kitlelerin, hak ve yarar güdülemelerini, taleplerini hissetmeyen örgütler, doğallıkla temel ilgi alanları dışına yönelme eğilimine girmişlerdir. Denilebilir ki bu nedenle “Yalnızca genel siyasetle uğraşmak” kimi kuruluş ve örgütlerin adeta tek ve zorunlu görev alanı haline gelmiş, temel sorumlulukları öteleyen bu eğilimin doğal sonucu ise giderek azalan kitle desteği biçiminde ortaya çıkmıştır. Bir yandan bu olumsuzluk, öte yandan uygulanan resmi baskı ve hoşgörüsüz yaklaşımlar yüzünden kuruluş ve örgütlerin yalnızca savunulması gereken demokrasi mevzileri haline dönüşmeleri kaçınılmaz hale gelmiştir. Varılan noktanın sorumsuz kuşkusuz yalnızca kuruluş ve örgütlerin yönetim sorumluluğunu üstlenenler değildir. Tam tersine, antidemokratik baskılara dayanarak, acılara tahammül ederek yönetim sorumluluğunu yükledikleri örgütlerini, yürekle ve dirençle savunan insanlarımızın onurlu tavırlarını saygıyla anmak bizler için unutulamaz bir görevdir. Fakat ne yapalım ki, bu saygıdeğer mücadelenin anımsanması, örgütlerin temel sorumluluklarını, kitle tabanlarının yararlarını sahiplenme ve savunma ödevlerini yerine getirmede yetersiz kaldıkları ve kitle desteğinin de önemli ölçüde bu nedenle azaldığı gerçeğinin anımsatılmasını önleyememektedir.

“Yeniden Demokrasi” ... Gelişen Gündem ve Değişim Süreci...

Kargaşa kesitinin ürettiği bu mekanizma, 1983 sonrasının “yeni-den demokrasi” döneminde de ciddi boyutlarla ortaya çıkmıştır. Özellikle meslek kuruluşları ve bu arada Mühendis Odaları, geçmişin olumsuzluklarını aşmakta oldukça zor

engellerle karşı karşıya kalmışlardır. Yeni dönemin gündemini, eskiyi aşmak, toplumun somut taleplerine gerçekçi yaklaşımlarla sahip çıkmak demokrasinin sorumluluklarıyla olanaklarını bütünlükte tavrı geliştirmek şeklinde belirleyen kuruluşlar bile, hem kendi tabanlarında hem de kamuoyunda kabul görmekte zorlanmışlardır. Ne var ki, amaçları doğru koyan, demokratik katılım mekanizmasını belirleyici araç sayan, her zorlukta ve her koşulda üretken olmayı temel hizmet ilkesi yapan kuruluşlar, ürettiklerini ciddi ve uygun yöntemlerle yansıttıkları ölçüde, kendi kitlelerinde de kamuoyunda da giderek artan bir ilgi ve duyarlılıkla karşılaşmaya başlamışlardır.

Oda'mızın, "yeniden demokrasi" dönemiyle paralel gelişen son yıllar uğraşları, işte bu temel tercihin benimsenmesi doğrultusunda geliştirilmeye çalışılmıştır. Daha önce de değişik nedenlerle sık sık belirtildiği üzere, meslektaşlarımızın ekonomik ve demokratik hak ve yararlarını savunmak ve sahiplenmek öncelikli ödev sayılmıştır. Ulaşılan noktanın, varılması gereken olduğu kuşkusuz söylenemez. Yoğun çabalara rağmen, henüz çözüme ulaştırılmamış özlük ve ekonomik sorunların bulunduğu da doğrudur. Bütün bunlara rağmen, otuz bir yıl sonra mesleğin yetki tüzüğü'nün çıkarılmış olması, benimsenen bu temel tercihin ürünüdür. Bakanlık merkez birimlerinde görevli meslektaşlarımızın yan ödeme sorunlarının çözülmesi, aynı sorumluluğun sonucudur. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'na sunulan tarımsal projelerde ziraat mühendisi imzasının aranması belediyelerin yapılaşmada çevre düzenleme projeleri aramaları ve bu projelerin uzman meslektaşlarımızca hazırlanmalarının koşul sayılması, Gıda Mühendisliği yasa tasarısı ile mesleğimiz haklarına yönelen saldırıların geriletilmesi uygulamaları, bu anlayışı somutlayıcı örneklerdir. Yeterli oldukları her zaman tartışılabilir olan bu adımların, mesleğimiz adına önemi ve olumlu statü değişikliklerini de beraberinde ürettiğinin örnekleri, daha şimdiden gözlenmeye başlanmıştır.

Meslek kuruluşu olmanın, mesleki ilgi alanına dönük yükümlülüğü de aynı sorumlu anlayışla sergilenmeye çalışılmıştır. Tohumculuk Sempozyumundan - III. Teknik Kongreye, 1980-1990 dönemini

Türkiye'de ilk kez değerlendiren çalışmadan-çevre-tarım ilişkilerini sorgulayan ve sayısı altıyı bulan bilimsel irdelemelere, Hayvancılık Kongresinden - Gıda Sanayii Kongresine ve en son 2000'li yıllarda Türkiye Tarımı çalışmasına kadar düzenlenen, söyleşi, panel, sempozyum ve kongre türü tüm çalışmalar, duyulan bu toplumsal sorumluluğun ürünleridir. Sorunları yalnızca yinelemek, özsüz yüzeysel ve slogan nitelikli tekerlemelerle aktarmak yerine, çözümlemelerini bilim ve teknolojinin potansiyelinde araştırarak etkinlikleri realize etmek, üretilenleri salonlarda bırakmak yerine, yayın haline getirerek toplumun yararına sunmak, aynı anlayışın gereğidir.

Yeni Ufuklar, Yeni Sorumluluklar... Ya da Sonuç Yerine...

Ziraat Mühendisleri Odası'nın, bugün gelmiş olduğu konumun ulaşılmaması gereken olduğu iddiası, kuşkusuz yersizdir. Ama buna rağmen, Oda'nın dün var olan kimi sorunlarını günümüzde aşmış olduğunu söylemek abartma sayılmamalıdır. Doğaldır ki, "Oda bana ne yaptı?" diyerek, örgütü birey birey her üyeye özel hizmet sunan bir kuruluş gören, temelsiz ve haksız yaklaşımları tatmin etmek hiç bir zaman mümkün değildir. Kendisine "Benim Oda'ma ne yapmam gerekir, ne yapıyorum, hangi katkıyı koyuyorum, yasal yükümlülüğümü yerine getiriyormuyum?" sorusunu sormadan ve meslek kuruluşunu herkesin her sorununu çözmekle ödevli, erk kullanan devlet aygıtı gibi, sorgulamak isteyen anlayışlar için, söyleyecek fazla bir şey yoktur. Bu türden, amaçlı ve marjinal tutumlar bir yana bırakılacak olursa, son yıllarda Oda'mızın örgütünün bünyesiyle, bünyesi dışıyla geçmişe göre son derece önemli ilişkileri geliştirmiş ve güçlendirmiş olduğu somut örnekleriyle ortadadır. Gerek mesleki haklar mücadelesi, gerekse uzman örgüt olmanın bilimsel aktiviteleri sonucu, bugün kamuoyunda edinilmiş konum kanımızca küçümenecek bir değişim çizgisi değildir. Meslektaşlarımızın somut yararlarına yönelik ciddi çabalar, beraberinde meslektaşlarımızın yoğun ilgisi, katkısı, katılımını da üretmiştir. Oda çevresinde hizmet üreten, birikimini aktaran insanların sayısı yüzlerle ifade edilir düzeye ulaşmış,

yeni katılımlarla gerçekleştirilen üretimler, yeni üyeleri güdülemiş ve birbirini karşılıklı belirleyen katılım-üretim bütünselliği gelişmeye başlamıştır. Tabir yanlış sayılmaz ise bugün üyesiyle barışmış, örgütle ilgili olarak bütünlüğüne ürettikçe gelişmiş, geliştikçe hem meslek hem de genel kamuoyunda statü edinmiş bir örgüt niteliği önemli ölçüde yakalanabilmiştir. Siyasal sorumlulardan - yönetim yetkililerine, kamuoyu oluşturucu kitle iletişim odaklarından - sade yurttaşta kadar, görüşlerine ve çözümlemelerine değer verilen, güven duyulan, gerek görülen bir kuruluş niteliği edinilmiştir. Yönetim sorumlularının tüm yardımcı kuruluşların hizmet anlayışlarını paylaşan, çabalarıyla yönetimleri yöreklendiren, Odalarına sorumluluklarını inançlarıyla, bilgiyle bezeli bilinçleriyle sergileyen tüm sevgili meslektaşlarımızı saygıyla anmayı, çalışma arkadaşlarımızı adına görev sayıyorum.

Ziraat Mühendisleri Odası'nın, bir restorasyon ya da yeniden yapılanma evresi olarak tanımlanabilecek gelişim trendi ile günümüzde bulunduğu konum, beraberinde yeni sorumlulukları yeni davranış biçimlendirmelerini de gündeme getirmektedir. Bir anlamda, kendini kanıtlama olarak da adlandırılabilir mesleki ve teknik etkinlikler zinciri, kanımızca yeni ve daha etkin öngörüler ve yöntemlerle gelişmek zorundadır.

Yetki Tüzüğü'nün yaşama geçirilmesi, tarım kesimiyle ilgili durum saptayıcı, veri çözümleyici, model geliştirici araştırmalara yönelinmesi, kamu yönetimine giderek daha geniş oranda katılım sağlanması, örgüt etkinliğinin ülke ölçüsünde yaygınlaştırılması ve geçmişte yeterince geliştirilemeyen sosyal etkinlik ve dayanışma uygulamalarının somutlaştırılması çabaları, yeni dönem gündeminin genel doğrultuları olarak ortaya çıkmaktadır. Dergimizde yayımlanan çalışma programında da ayrıntılı olarak sergilenen bu doğrultuların realize edilmesinde, üyelerimizin örgüt bilinçleri ve örgütü yönlendirici talepleri yanında, katkılarını da koymaları, örgütün de üyeleri güdüleyecek amaçları somutlaştırarak üreten yöntemleri benimsemesi, son derece belirleyici olacaktır. Geçmiş dönemlerde yaşama geçi-

rilmeye çalışılan üretken yapılanma, ürettikçe katılım sağlama, yeni katılımlarla daha çok üretme gelişiminin yeni dönemin demokratik olanaklarıyla daha da gelişmesi gereği Oda Yönetimi'nin ve tüm örgüt yapısının temel ve ağır sorumluluğudur. İnancımız odur ki, bu sorumlu-

luk anlayışı paylaşıldığı ve yaygınlaştığı oranda etkinlikler gelişecek, üye kitlesiyle bütünleşme pekişecek, üyelerin örgüte ihtiyaç duymaları ve örgütlü davranma bilinçleri gelişecek ve son tahlilde Oda amaçlarına ulaşmada her anlamda ivme kazanı-

lacaktır. Geçmişin gerisine düşmeden, ama onu daha da geliştirecek çaba, çalışma, etkileşim ve dayanışma bütününde buluşmak üzere, yeni döneme merhaba diyoruz. Tüm meslektaşlarımızı Oda'larını sahiplenmeye çağırıyoruz.

“Yeni Bina Kampanyasına Katkıda Bulun”

Ülke tarımı ve mesleki sorunlarımızla ilgili olarak her geçen gün daha ileri ve daha katılımcı etkinlikler, ciddi çalışmalar yürütmek doğrultusunda çaba sarfeden Odamız yeni bir bina alım kampanyası başlatmış bulunmaktadır.

Bilindiği gibi 30. dönem Yönetim Kurulumuz tarafından satın alınan, 31. Dönem Yönetim Kurulumuz tarafından işlemleri yürütüldüğü, borçları ödenen ve yaklaşık 4 yıldan beri kullandığımız Kararfil Sokak 34/14 deki bugünkü yerimiz 3 oda bir salondan oluşan bağımsız bir apartman dairesidir. Satın alındığı dönemde üyelerimiz tarafından büyük bir coşku ile karşılanan ve o dönemdeki Oda aktiviteleri için önemli bir ivme sağlayan bu daire, bugün oda çalışmalarına ve üye taleplerine cevap vermekte yetersiz kalmaktadır. Salonu üyelerimiz için lokal olarak kullanılan bu daireden Yönetim Kurulu, Oda sekreteryası, kadrolu elemanları ve tüm komisyonlar ve etkinlikler için 3 odalık bir alan kalmaktadır. Sadece 1991 yılı içerisinde 5 büyük sempozyum, bunların bildiri kitapları ve 20 dolayındaki komisyon ve Yönetim Kurulu toplantıları, bu dar mekanda gerçekleştirilmeye çalışılmıştır.

Geçirdiğimiz dönemlerde büyüyen ve önümüzdeki dönemlerde de hızla büyüyecek olan iş hacmimiz karşısında kadrolu yeni elemanların istihdamı gereksinimi açıkça görülmesine rağmen, halen Odamızda görev almakta olan arkadaşlarımıza bile yetersiz kalan varolan binamız bu gereksinimin çözümünü engelleyen temel faktör olmaya devam etmektedir.

Öte yandan Ankara'da çalışan ya da Ankara dışından gelerek

bir arada olmak isteyen meslektaşlarımıza hizmet verecek, özgün bir ortam sağlamak amacıyla var olan dairemizin salonu lokal olarak kullanılmaktadır. Benzerlerine göre çok yetersiz bir alanda, 6-7 masa ile gerçekleştirilen uygulama meslektaşlarımız için yıllar sonra, ancak yaratılmış bir olanak olmuştur. Bununla beraber bu gün sahip olunan alan gerek meslektaşlarımızın taleplerine gerekse planlanan Oda etkinliklerine cevap vermekten çok uzak kalmaktadır. Nitekim geçmiş dönemlerde yapılan söyleşiler, dinletiler ve çeşitli özel grup toplantılarında, alanın darlığı sıkıntılar yaratmış, düzenlenen sempozyum, kongre ve benzeri çalışmalara paralel olarak yürütülen yemekler, kokteyller ve konuk ağırlamaya yönelik benzeri etkinlikler için ücreti karşılığında yer kiralamak zorunda kalmıştır.

Tüm bunlara bağlı olarak var olan dairemiz, parasal olanaklarımız ve kısa dönemde yaratacağımız maddi katkılar gözönünde bulundurulmuş, yeni bir Oda merkezi alınması girişimlerine başlanılmıştır. Bu anlamda çok amaçlı kullanıma uygun yer bulunmuş ve anlaşma sağlanmıştır. Meşrutiyet Caddesi üzerinde asansörlü bir apartmanın en üst katında, teras kat ile içerden bağlantısı olan dubleks ve yaklaşık 300 m²'lik bir dairenin satın alınması işlemleri başlatılmış bulunmaktadır.

Bugün gelinen konumda, Ziraat Mühendisleri Odası üyesi, il temsilcisi, şubesi, genel merkezi ve yarattığı çevresi ve birikimleri ile sınırlılıklarını aşabilecek güçte ve etkinliktedir. Konulan hedeflere ulaşma, zorlukları aşma doğrultu-

sunda ciddi deneyimleri olan, daha fazla üretmek arzusunu temel ilke edinen Oda'mıza yeni bir ivme kazandıracak daha geniş bir mekanın oluşturulması, çok açıktır ki tüm Oda organlarının çabaları ile gerçekleşecektir.

Yukarıda tanımlanan dairenin alımını gerçekleştirmek üzere yaratılmaya çalışılan çeşitli maddi kaynaklara ilave olarak odamızca üyelere yönelik bir dizi kampanya da başlatılmış bulunmaktadır.

Her üyemizin 1992 yılı aidatını peşin olarak ödemesi bile, göreve başladığı ilk günden bina sorununu çözmeye çalışan yeni Yönetim Kurulumuzun çabalarına katkıda bulunacak ve Üyelerimiz, Oda'mız adına yeni bir değer daha yaratmış olacaklardır.

1992 yılı aidatının peşin ödenmesinin yanı sıra geçmiş aidat borçlarının ve 1991 yılı bilirkişilik borçlarının kapatılması, 1992 yılı bilirkişilerinin gerçekleştirdikleri hizmetlerin %10'unun hızla ödenmesi ve 100.000.-TL'lik bağışlarla katkı sağlanması çalışmaları başlatılmıştır. Dergimiz ekinde yer alan posta çeki ve ilan edilen banka hesap numaralarımız katkılarımız için gerekli kolaylığı sağlayacaktır.

Unutulmamalıdır ki “Yapılan her şey ülkemiz ve Ziraat Mühendisliği için” dir.

ODA'MIZ BANKA HESAP NUMARALARI

- T.C. Ziraat Bankası
Kızılay Şubesi
304/1217
- T.C. Ziraat Bankası
Meşrutiyet Şubesi
240016
- Posta Çeki No: 271551

Odamız 33. Olağan Genel Kurulu 7-8 Mart 1992'de Ankara'da Yapıldı

TMMOB Yasası ve tüzüğü gereği, TMMOB'ye bağlı Odaların 2 yılda bir yapılan Olağan Genel Kurulları süreci Ocak ayı içerisinde başlayarak Şubat ayı sonu ve Mart ayı başında gerçekleştirilen Genel Kurullarla tamamlandı. Bu çerçevede Odamızca 2 aşamalı olarak gerçekleştirilen Genel Kurul sürecimizin, ilk aşamasında 26/Ocak/1992 tarihinde tüm illerdeki il temsilciliği ve Genel Kurul delegeleri, 8-9/Şubat/1992 tarihlerinde ise Şube Yönetim Kurullarımız ve Şube Merkez ili delegelerimizin seçimleri gerçekleştirildi. 1. aşama seçimlerin tamamlanmasından sonra 7-8/Mart/1992 tarihlerinde yoğunluksuz olarak yapılan 33. Olağan Genel Kurulumuz için Türkiye çapındaki 534 delegeye yapılan çağrı sonucu, Ankara'da Türk-İş Salonunda yapılan Genel Kurul toplantısı ile bu süreç tamamlandı.

32. dönemde ülke tarımı, meslek sorunları ve meslektaş hakları doğrultusunda yapılan ciddi çalışmalar ve girişimlerle kamuoyunun dikkatini çeken, aktiviteleri ile TMMOB bünyesindeki diğer Odaların ve sektörlerdeki tüm kuruluşların takdirini kazanan, ürettikleri, yorumları ve uygulamaları ile örgüt bütünlüğünü sağlama doğrultusunda samimi adımlar atan Odamızın 33. Olağan Genel Kurul süreci, beklendiği gibi katılımcı ve canlı bir şekilde gerçekleşti. Gerek 1. aşama seçimlerde seçimlere katılan, oy kullanan, delege olmak isteyen üye sayısındaki artışlar, gerekse Genel Kurula katılan delege ve üye sayısı bunun en belirgin göstergesiydi.

Divan Başkanlığını Dr. Avni BAŞDOĞAN'ın, Başkan Yardımcılıklarını

Bursa Delegesi Prof. Dr. Ali KARABULUT ve Denizli delegesi Ertuğrul ÖZGÜR'ün yaptığı Genel Kurulumuz, 32. dönem Yönetim Kurulu Başkanımız Mahir GÜRBÜZ'ün açılış konuşması ile başladı. Konuklar arasında yer alan Devlet Bakanı İbrahim TEZ, Kars Milletvekili değerli Meslektaşımız Mehmet ALP, Konya Milletvekili Türkiye Ziraat Odaları birliği eski Başkanı Osman ÖZBEK, Veteriner Hekimler Konseyi Başkanı Hasan METİN ve Veteriner Sağlık teknisyenleri Derneği Başkanı Adnan KORKMAZ'ın konuşmalarının yanı sıra Başbakan Süleyman DEMİREL, Başbakan Yardımcısı Erdal İNÖNÜ ve diğer Bakanlar ve ilgili kuruluşların mesaj ve telgrafları Genel Kurulumuza renk kattı. Ankara'da bulunamaması nedeni ile Genel Kurulumuza katılmayan Tarım ve Köyişleri Bakanı Necmettin CEVHERİ'nin mesaj ya da telgrafının olmayışı tüm delegelerin ve üyelerin dikkatini çekerken, divan başkanı bu eksikliğin yarattığı üzüntüyü Genel Kurul adına dile getirdi.

Önceden belirlenen ve ilan edilen gündeme bağlı kalınarak Genel Kurul, çoğaltılarak delege ve üyelere dağıtılan 32. dönem Çalışma Raporunun sunulması ve Yönetim Kurulunun aklanması ile devam etti.

Genel Kurulun öğleden sonraki bölümü, Ziraat Mühendisleri Odası Tüzüğü'nün, Ziraat Mühendisleri dışındaki tarımla ilgili diğer Mühendislik ve mimarlık dallarını da Odamız bünyesine alacak ve diğer gereksinimlere cevap ve-

recek şekilde yeniden düzenleyen "Genel Kurul Tüzük Komisyonunun" raporunun tartışılması ve oylanması ile başladı. Daha sonra sırayla "İstihdam" ve "Sendikalaşma", "Genel Kurul Bildiri" komisyonlarının çalışmaları delegelerin onayına sunuldu.

Genel Kurul öncesinde çeşitli illerden gelen yoğun taleplerle 32. dönem Yönetim Kurulu'nu zorlayan, kurulacak yeni şubeler konusu da diğer önemli bir gündem maddesiydi. İstihdam problemi-ne bağlı olarak giderek artan mesleki sorunlar, daha güçlü bir Ziraat Mühendisleri Odası yaratma arzusu ve Ocak ayı içerisinde nihayet yürürlüğe giren Ziraat Mühendisliği Yetki Tüzüğü'nden kaynaklanan haklı beklentiler, Genel Kurul öncesinde 16 il temsilciliğinin şube olmak için Yönetim Kuruluna başvurusunu getirmişti. Var olan 4 Şube ve Genel Merkezin olanaklarını, aktivitelerini değerlendiren ve örgüt yapısını yaygınlaştırmak hantal ve zavıf bir oluşumu engellemeye çalışarak büyümeyi hedefleyen Yönetim Kurulu Oda tüzüğü'nün kendisine verdiği yetkiye dayanarak yapılan başvuruları ciddi bir şekilde inceleyip, 33. Olağan Genel Kurul'a Antalya, Bursa, Erzurum ve Trabzon İl temsilcilerinin şube olması önerisini getirmişti. Gerek üye sayısı, gerekse buldukları bölgelerin tarımsal yapıları ve mesleki aktiviteleri, Odamız çalışmalarına yeni bir güç katacak bu illerin Genel Kurul tarafından Şube olmaları onaylanmış ve Antalya şubesinde Isparta ve Burdur; Bursa şubesinde Bilecik, Balıkesir ve Çanakkale; Erzurum şubesinde Muş, Tunceli, Kars, Ağrı ve Erzincan; Trabzon şubesinde ise, Artvin, Rize, Güntüşane ve Giresun illerinin yer alması kararlaştırılmıştır.

Daha güçlü ve etkili bir Oda yaratma çabasını ve çalışmalarını bir kere daha yoğun bir şekilde yaşadığımız 33. Olağan Genel Kurulumuz, mesleki sorunlarımızın çözümü doğrultusunda önemli adımların atılacağını umduğumuz bir dönemin görevlendirmesini gerçekleştirdi. Ziraat Mühendisliği Yetki Tüzüğü'ne hayat verecek çoğulcu, canlı ve üretken bir Yönetim Kurulu oluşturarak Odamız çalışmalarına ivme kazandırmak arzusu Genel Kurulumuzun ortak eğilimiydi. Ve bu eğilim, tüm delegelerin katıldığı Genel Kurul iradesini oluşturarak tek bir liste ile Yönetim Kurulumuzun görevlendirmesini gerçekleştirdi.

Önümüzdeki dönem, bu iradeye sahip çıkıp Yönetim Kurulumuzun önderliği altında, tüm üyelerimizin ortak çalışma ve çabaları ile mesleki sorunlarımızın aşılması dönemi olacaktır.

Türkiye tarımı ve meslektaşlarımıza za kutlu olsun.

Oda Başkanı Mahir GÜRBÜZ'ün

33. Genel Kurul Açılış Konuşması

Oda'mızın 33. Genel Kurulu, genelde ülkemiz ulusumuz, özelde tarım kesimimiz ve meslek toplumu adına son derece önemli ve belirleyici bir zaman kesitinde toplanmaktadır. Toplumda çağdaş demokrasi, katılım, insan hakları, barış, özgürlük gibi uygarlık göstergesi idealler doğrultusunda adımlar atılmasının umudu yaşanmaktadır. Yeterli olmasa da, bu doğrultuda kimi anlamlı örnekler sergilenmeye başlamaktadır. Üretmeyi, büyütmeyi, yatırımı dışlayan, her şeyi ticaret sayan sorumsuz yaklaşımların sonucu, üretmez koşullara sürüklenen tarım kesimi, bugün de kalkınmanın dinamiğini oluşturacak potansiyeli korumaktadır. Bu potansiyelin kullanılması, devinim kazanması, tarımın atılım yapması, atılım için daha doğru ve yaygın teknoloji kullanılması, teknolojinin kendi ulusal koşullarımızda yeniden üretilmesi gibi maddi gerekçelerin ya-

lında, üretim dinamiği yakalandığında kamuda da özel kesimde de çok yoğun teknik eleman isdiham olanaklarının yaratılacak olmasına rağmen, on beş bine yakın meslektaşımız işsiz ya da mesleği dışı alanlarda çalışmak konumunda bulunmaktadır.

Özeliyle-geneliyle, olanaklarıyla-zorluklarıyla ülkemizin ve mesleğimizin yeni dönem gündemi, dünden daha kolay görünmemektedir. 33. Genel kurulumuzun, kendi ilgi alanımızla sınırlı da olsa bu toplumsal bilinçle kararlar üreteceğine, üretmesi gerektiğine yürekten inanıyorum. Genel Kurul'un bu sorumlu bakış doğrultusunda çalışmalarını sürdürmesini, özgür ve demokratik bir işleyişle kararlar üreterek yeni dönem çalışmalarını yönlendirmesini içtenlikle diliyorum.

Kurallarıyla, kurumlarıyla çağdaş toplum, örgütlü demokratik toplum olma çabaları, tüm olumsuzluklara rağmen ciddi ve önemli kazanımları edinmeye başlamıştır. Öyle görünmektedir ki toplumsal dengeleri kurmak bakımından olduğu kadar, entegre kalkınmayı realize edip, hakça paylaşımı gerçekleştirip, gönenci toplumda yaygınlaştırma açısından da, çoğulcu demokrasinin ülkemizin seçeneksiz doğrultusu olduğu artık her kesimce paylaşılmalı, savunulmaya başlamıştır. Ve daha önemlisi bu, bir toplumsal bilinç niteliğine dönüşmüştür. O nedenledir ki, uzun yıllar sonra ilk kez, toplumu bu ölçüde kucaklayan, kavrayan anlayışlar, fiziki temellerinin çok üstünde toplumsal destekler bulmuşlardır. O yüzdendir ki, çağdaş toplumun demokrasi taleplerini sahiplenen, bu

doğrultuda tarihsel uzlaşmaları somutlaştıran yaklaşımlar, toplumsal coşkularla karşılanmaktadır. Evrenin ortak paydaları haline gelen ve en son Paris Şartıyla belgelenen demokrasi, hukukun üstünlüğü, insan hakları, özgürlük kavramlarını programlaştıran siyasal ortaklıklar, aynı nedenle yaygın taban bulmaktadır. Ve., zıtlaşmak, çekişmek, tartışmadan çatışmak karabasanının en ağır faturasını ödeyen ülkemizin insanı, ortak anlayış ve paydalarda buluşarak ve uzlaşarak demokrasinin erdemini sergileyen oluşumları, aynı gerekçelerle sahiplenmektedir.

Umutları yeşerten, beklentileri kavrayan toplumun hak ettiği insanca yaşama koşullarını öngören böylesi bir yaklaşımın somutlaşması kuşkusuz, söylendiği kadar kolay değildir. Daha önemlisi, bu çerçevede rol alan tüm kesim ve katmanların demokratik katılımları sağlanmadan, bu anlayış bir toplumsal devinim, bir toplumsal sorumluluk bilinci niteliğine erişmeden, yol almak mümkün değildir. O nedenle, kanımca bizler gibi meslek kuruluşlarının önüne, geçmişe göre daha önemli ve daha da ağır gündemler gelmektedir. Bu sorumluluklar, ülkemizin somut demokrasi koşulları yüzünden tüm kitle kuruluşları için geçerli olduğu kadar, bilgi toplumunun güdülediği yeni yönetim ve teknoloji yaklaşımları bakımından, mühendis odaları özelinde ayrıca daha da anlamlıdır. Mühendis Odaları, geçmişe göre daha yoğun, daha üretken ve daha çok boyutlu ödevleri üstlenmeye hazır olmak durumdadırlar. Odalar, kendi toplumlarının sorunlarını aşmada da, ilgi alanlarıyla bağlantılı toplum sorunlarına getirebildikleri çözümleri etkili kılmada da, yeni çalışma yöntemlerini, demokratik katılımçılık bağlamında yeni mekanizmaları üretmek ve denemek zorundadırlar.

Oda'mız, geçtiğimiz çalışma döneminde olabildiğince, soluğu ve gücü yettiğince böylesi bir anlayışı hayata geçirmeye çaba göstermiştir.

Mesleğin hakları, meslektaşın yararları öncelikli ödev sayılmıştır. Türkiye tarımının sorunlarını sorgulayıp, çözümlerini araştırmak toplumsal sorumluluk sayılmıştır. Bu sorumluluklar yerine getirilirken, üretmek, üreterek meslektaş kalfasını maksimize etmek, katılımçılık, örgütlü üretim temel yöntem yapılmıştır.

Otuziki yıllık öykünün sonuçlanması, olağanüstü zorluk ve engeller aşılarak yetki tüzüğüünün çıkarılması işte bu inancın, bu bilincin, bu direncin ürünüdür.

Tarımın çeşitli ve önemli sorunlarını bilim ve tekniğin potasında irdeleyerek, çözümleme yaklaşımlarını araştıran paneller, sempozyumlar, kongreler bu doğrultunun, bu doğrultuyu birikimleriyle, ilgi ve emekleriyle sahiplenmiş meslektaş desteğinin sonuçlarıdır.

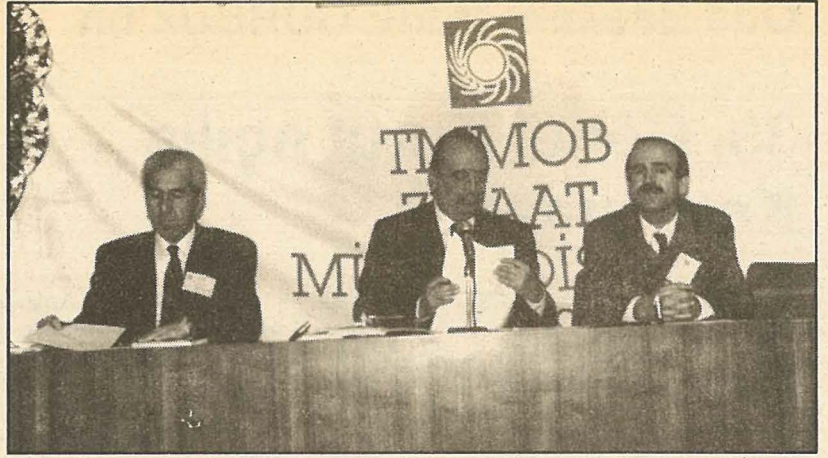
Çalışmaları salonların duvarları arasında kalmaktan çıkarıp, kalıcılık ve yaygınlık niteliğine dönüştüren ve amatör koşullarımızla tarım için devletten, Bakanlıklardan çok daha fazla yayın gerçekleştiren, kitap basan hizmet dinamiği, birbirini karşılıklı güdüleyen üretim katılım entegrasyonunun sergilenmesidir.

Ziraat Mühendisleri Odası, genel yönetimlerde, yerel yönetimlerde ciddi kabul görmeye ve hatta yönetime katılmaya başlamışsa bundandır. Kamu yönetimi adına araştırmalar projelendirme noktasına gelmişse bundandır.

Kamuoyu, siyasal karar organları, basınıyla TRT'yiyle kitle iletişim odakları, Oda'mıza ilgi göstermeye, Oda'nın çalışmalarını artık kendiliğinden izleyip, değerlendirmeye başlamışlarsa, bu eğilimin bu ilginin de maddi temeli, sürdürülen üretken mekanizmalardır.

Çalışmalarımıza, iki yıl boyunca oluşturulan çok sayıda çalışma gruplarına, coşkuyla, amatörcü ve sayısı sadece Ankara'da yüzü aşan meslektaş omuz vermiş ise, bu Oda izole edilmiş yedi kişi yerine yüz kişiyle, yüzün kişiyle birlikte üretmeye başlamış ise, neden aynıdır. Katkının, katılımın gerekçesi, üretken yapılanmayı öngören, bunu ciddi ve uygun yaklaşım ve yöntemlerle meslektaşların ilgilerine, desteklerine sunma yollarını bulan yönetim yaklaşımıdır.

Kuşkusuz gelinen nokta, ulaşılmaması gereken değildir. Ve kuşkusuz yapılanlarla, yapılamayanlarla, artırıyla eksileriyle bu dönem tartışılacaktır, tartışılmalıdır. İnancımız odur ki, bu değerlendirmeler olabildiğince özgürce ve nitel açıdan yeterince yapılabildiği ölçüde, yeni dönemde görev üstlenecek kadrolar açısından aynı oranda öğretici ve yol gösterici olacaktır. Dönem boyunca mesleğine, oda'sına, ilgisini, bilgisini,

ni, yeteneğini, deneyimini aktaran, sesini, soluğunu, yüreğini, coşkusu sunan tüm meslektaşlarımıza, yönetim organlarımızda görev almış tüm arkadaşlarımıza Yönetim Kurul'unuz adına içtikle şükranlarımızı, minnetlerimizi sunuyoruz. Son derece yoğun bir hizmet trafiğini, örnek bir sorumluluk anlayışıyla yönlendiren ve paylaşılan, ortaklaşa üretimin anlamlı örneklerini sergileyen ve bu arada bana da tahammül gösteren Yönetim Kurulumuzun değerli ve sevgili üyelerine de özellikle teşekkür etmeyi borç biliyoruz.

Türkiye için tarım, toplumsal, ekonomik, teknolojik nitelikli bir çok nedenle, belirleyici olma konumunu bugün de sürdürmektedir. Yaşamakta olduğu yapısal sorunlarına, katlanmak durumunda bırakıldığı dönemsel sorunlarına rağmen tarım, ekonominin ciddi bir dinamiği olma niteliğini günümüzde de korumaktadır.

Ne var ki, bu konumun ve potansiyelin, kalkınma doğrultusunda yönlendirilmesi, bir çıkış noktası olarak değerlendirilmesi, sektöre doğru tanı koyabilen, bütünlükcü strateji ve politikaların olmasına, üretilmesine bağlıdır.

Sanayileşmenin kalkınmanın ön koşulu, motoru olduğu doğrudur. Ama kalkınmanın bütünlükcü olması, sektörlerin gelişim entegrasyonunu öngörmesi ve bu anlamda sanayinin yeterli ve tek koşul olmaması gerektiği de, aynı ölçüde doğrudur. O nedenle, kalkınma sürecinde, tarım-sanayi ikilemi yaratmak, bunları birbirine rakip saymak, birisine özel öncelik verip, diğerini dışlamak anlayışları yerine, kalkınmada sektörler bütünlüğünü, karşı-

lıklı etkileşim ve eklemlemelerini, bağımlılıklarını ve birlikte kalkınma doğrultularını kavrayan yaklaşımlara gerek vardır.

Özetlemeye çalıştığım nedenlerle, ülkemiz için üretilecek kalkınma senaryolarında tarımın gerekli yeri ve önemi alması daha fazla ertelenmemelidir. Üretim ağırlıklı bir senaryo yerine ticaret ağırlıklı bir kalkınma anlayışının, tarımı da sanayiye de sürüklediği olumsuz konumlara daha fazla tahammül gösterilmemelidir. Bu ölçüde durağanlaşmış bir ekonominin gelişim dinamiğine yönelmesi açısından, tarımda geleneksel çizginin aşılması, son derece belirleyici bir özellik taşımaktadır. Türkiye tarımı hem sanayiye kaynak yaratmak, hem kendi toplumunu insanca beslemek, hem dış ticaret olanaklarını geliştirmek ve hem de daralan ve bozulan doğal kaynakları rasyonel kullanmak bakımından, çok ivedi ve çok ciddi bir atılım sürecine yönelmek zorundadır.

Hükümet programında, tarıma doğru tanı koyan, o doğrultuda oldukça ayrıntılı hedefler öngören yeni anlayışı, bu açıdan umutla karşılamak istiyoruz. Üreticinin sosyal refahının bir toplumsal amaç sayılması, yeni teknoloji, teknolojinin ülke koşullarında üretilmesi, kırsal sanayilerle tarım ürünü katma değerinin artırılması ve kırsal istihdamın geliştirilmesi, sübvansiyon ve desteklemelerde sorumsuz ve populist faydacılığı öne alan yaklaşımlar yerine, verimlilik, kalite, teknoloji ve girdi kullanımını özendirecek ve gelir dağılımını gözeterek selektif mekanizmaların öngörülmesi, pazar zincirinde üretici pa-

yının artırılması, üreticilerin örgütlenmesi ve benzeri bir çok doğru doğrultunun programda yer alması son derece önemli buluyoruz.

Ne var ki, bu doğru ve haklı strateji ve politikaların hükümetlerin program gündemine gelmelerini aynı ölçüde yeterli bulamıyoruz. Önemli olanın, bunları realize edecek somut adımların atılması olduğunu söylemek istiyoruz. Yazık ki, program öngörülerini bağlamında korumak istediğimiz umudu, uygulamaya doğrultuları anlamında taşıyamıyoruz. Amaçlanan doğrultularda ciddi ve köktenci hiç bir adımı gözleyemiyoruz. Küçük çiftçi borçlarının affı gibi, bir çok açıdan tartışılabilir bir uygulama dışında, program amacı niteliğinde tek bir girişimi, ilgili Bakanlıkların hiç birisinde göremiyoruz.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığında, denilebilir ki üç aydan bu yana tam bir yönetim boşluğu yaşanmaktadır. Yerel politik taleplerin yerine getirilmesi ve rutin hizmetlerin görülmesi dışında, program öngörülerine yönelik bir çabaya rastlanmamaktadır. Kaldı ki, Türkiye tarımına duyduğu sorumluluğunun gereği, öncel ve önemli dokuz konuda yaptığı hazırlığı Bakanlığa sunmasına, istenmesi durumunda her türlü mesleki katkının yapılacağını açıkça bildirmesine rağmen, bilin-

meyen bir nedenle Ziraat Mühendisleri Odası, Bakanlığın yeni yönetiminde adeta dışlanmaktadır. Bu Bakanlığın tüm hizmet konularında en belirleyici sorumluluğu üstlenmiş bir temel mesleğin yasal örgütü, ne temsili gücüyle ne de üretimi ve birikimi ile, böylesi bir ilgisizliği ve duyarsızlığı kesinlikle hak etmemektedir.

Benzer tavırlar, mesleğimizle ilgili kimi başka Bakanlıklarda da sergilenmektedir. Örneğin, Tarım Satış Kooperatifleri, Şeker Sanayii, Gübre Sanayii gibi önemli çalışma alanlarına ilişkin değerlendirme ve çözümleme önerileri hazırlanmış, rapor olarak sunulmuş ve istenirse her türlü katkının koyulacağı resmen bildirilmiş olmasına rağmen, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının sayın sorumlularından da, algılama ve ilgilenme anlamında duyarlık görülmemiştir.

Hiç bir beklenti içinde olunmaksızın, meslek toplumunun ortak görüşlerinin ülke yararı adına aktarılması amacını taşıyan bu yaklaşımımızın, aynı anlayışla ilgiyle değerlendirilmesini, meslek toplumumuz adına Sayın Bakanlardan bekliyoruz, istiyoruz.

Yeri gelmişken Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının yeniden yapılanması bağlamında ortaya atılan birden çok müsteşarlık konusuyla bağlantılı, meslek toplumunca da benimsenmiş bulunan görüşlerimizi de kısaca özetlemek istiyorum.

Kuşkusuz, tarıma yönelik kamu hizmetleri açısından temel Bakanlık olan Tarım Bakanlığının, ülke tarımının sorunlarını kavrayacak, yönlendirici olacak, çözümleri uygulayacak bir yeni yapıya kavuşturulması gereklidir. Tarım politikalarının oluşturulması ve uygulanması, tarımsal altyapının oluşturulması, araştırma, yayım, eğitim, girdi sağlanması ve dağıtım, üretici örgütlenmesi, destekleme ve özendirme mekanizmalarının işletilmesi, kontrol işlevi, tarımsal sanayilerin yönlendirilmesi ve pazar yapısının geliştirilmesi gibi temel hizmet alanlarındaki so-

rumlulukların, bütünlük anlayışı içerisinde yeniden örgütlenmesi bize göre kaçınılmaz zorunluluktur. O nedenle, tarımsal alt yapı ve üretici örgütlenmelerini kapsayan yeni ve ayrı bir bakanlık kurulması eğilimlerini doğru bulmuyoruz. Köylerin yol, su ve benzeri fiziki ve sosyal alt yapı hizmetleri için düşünülebilecek ayrı örgüt yapıları ile, tarımsal üretim bütünlüğünden hiç bir zaman ayrılamayacak olan, toprak ve su kaynaklarının kullanımı, korunması ve geliştirilmesi gibi tarımsal alt yapı hizmetlerinin birbirine karıştırılmalarını doğru görmüyoruz. Böylesi bir yapılanmayı öngören ayrı bir Köy İşleri Bakanlığı kurulmasının, hizmet bütünlüğünün parçalanıp, kargaşa yaratmaktan öte bir sonuç getireceğine inanmıyoruz. Geçmişte övgüye değer çok önemli hizmetler vermiş Toprak-Su Genel Müdürlüğünün geliştirilerek Tarım Bakanlığı bünyesinde kurulması ile, Köy İşleri Bakanlığının oluşturulması eğilimlerinin karıştırılmamasını diliyoruz.

Bakanlık bünyesinde tarımsal kalkınma, köy hizmetleri ve hayvancılık konularında oluşturulması tartışılan üç Müsteşarlık düşüncelerine de katılmıyoruz. Çünkü, böylesi bir yapılanma, etkin ve verimli kamu yönetimi ilkeleriyle bağdaşmamaktadır. Aynı Bakanlık bünyesinde üç Müsteşarlık, açıkça üç ayrı dükalık demektir. Çünkü aynı Bakanlık içinde üç Müsteşarlık hizmet girişimlerinin çelişkilerini, çelişmelerini, yetki alanı tartışmalarını, çok başlılığı ve çok ağır ve yeni bürokrasiyi yaratacaktır. Ve böylesi bir yapılanma, Türkiye tarımının fiziki gerçeğiyle ve bilimsellikle bağdaşmamaktadır.

Sayısı son tarım sayımına göre dört milyon altmışaltı bine yükselmiş tarımsal işletmenin %97'sinde yani üçmilyondokuzyüzyirmibininde bitkisel ve hayvansal üretim birlikte yapılıyor ise bu iki üretim dalı yekdeğeri ile iç içe ise, birbirileriye koparılamaz girdi çıktı ilişkilerindeyse, her iki üretim dalına, bağımsız ve ayrı örgütlerle hizmet götürülmesi gerektiğinin söylenmesi, temelsizliktir, dayanaksızlıktır. "Efendim son on yılda hayvancılık çok geriletildi. Bunun sebebi onu sahiplenecek Bakanlığın veya Müsteşarlığın olmamasıdır." türünden zorlayıcı gerekçeleri getiren anlayışlara, "Son on yılda bitki-

sel üretim güya sahipliği de çok mu gelişti? Yoksa, tarımın toptan kan kaybetmesi genel politikaları mı, yaklaşım olarak tarımı dışlayan, sahiplenmeyen Hükümet politikalarına mı bağlıdır?" diye sormak gerekir. Aslında bu tür temelsiz gerekçeler, saklanmak istenen kimi fanatik eğilimlerin açığa vurulmasından çekindiği için üretilmektedir.

Doğrudur. Hayvancılık sektörü çok ciddi, çok yaşamsal sorunlara mahkum edilmiştir. İşletmelerin hayvancılık üretimleri artık üretmez koşullara itilmiştir. 1982'deki hayvancılık ürünleri ihracatı artmak bir yana on yıl sonra cari fiyatla yarı yarıya azalırken, hayvancılık ürünleri ithalatı aynı dönemde yirmi kat artmıştır. Ama bütün bunlara Hayvancılık Bakanlığı veya Müsteşarlığı olmadığı için değil, sektöre yönelik dışlayıcı genel yaklaşımlar uygulandığı, gelişmeci strateji ve politikalar hükümetlerce üretilmediği için meydana gelmiştir. Olayları bir bütün içerisinde görmeden sonuçların belirleyici değişkenlerini araştırıp, somut nedenlere inilmeden ve neden-sonuç ilişkilerini irdelemeden varılacak çözümler ne gerçekçidir ne de bilimseldir. O nedenle gelişmiş hiç bir ülkede örneği görülmeyen bu tür organizasyonların ne ekonomimize, ne de özelde üreticilerimize yarar sağlaması mümkün değildir. Bakanlığın yeniden düzenlenme niyetlerine çözümleyicilik doğrultusunda Odamızın her türlü katkısını koymaya hazır olduğunu, bu konudaki umudumuzu korumakta bulunduğumuzu, birer ön çalışma niteliği taşıyan ve 2000'li YILLARA DOĞRU TÜRKİYE TARIMI Sempozyumuna sunulan çalışmalarımızın da değerlendirilmesini dileyerek, açıkça ifade etmek istiyoruz. Bu yükümlülüğe hazır olduğumuzu, hem toplumumuz için duyduğumuz sorumluluk ve hem de demokratik katılımçılığın yaşama geçmesi inancı bakımından ısrarla belirtiyoruz, belirteceğiz.

Konuşmamı noktalamadan önce, tüm sorumlu ve yetkililerin, tüm delege arkadaşlarımızın dikkatlerini mesleğimizin, meslektaşlarımızın gündemine giderek ağırlaşan bir karabasan gibi dikilen ve artık dayanılmaz, katlanılmaz trajik boyutlara varan isdihdam, işsizlik sorunu konusuna çekmek istiyorum. Odamız verilerine göre yaptığımız bir değer-

lendirmeye göre işsiz veya kendi alanı dışında çalışmak durumunda olan ziraat mühendisi sayısı onbeşbine turmanmak üzeredir. Her yıl bu sayı üçbin, üçbinbeşyüz artmaya devam etmektedir. Uzun geleceği gözetmeyen, faydacı politik etkenlerin belirleyici olduğu YÖK anlayışları yüzünden ziraat fakültesi sayısı ondörde çıkarılmış, öğrenci kontenjanları alabildiğine artırılmıştır. Aynı ekolojik yörede gereksiz olarak birden çok fakülte açılması ve üstelik yeni fakültelerin yeterli fiziki ve öğretim altyapısı olmadan öğretime sokulması sorumsuzluğu nedeniyle, bir yandan sayısal sorun yaratılırken, bir yandan da en az onun kadar önemli nitelik ve formasyon sorunları yaratılmıştır.

Bize göre Türkiye tarımında, ziraat mühendisi bakımından isdihdam fazlası yoktur. İsdihdam eksikliği vardır. Ve bize göre, Türkiye tarımı amaçları doğru belirlenmiş, araçları somutlaşmış, ticareti değil, yatırımı, üretimi büyümeyi öngörmüş bütünlüklü tarım politikaları doğrultusunda atılım sürecine sokulduğu takdirde, kamuda da, özel kesimde de yaratılacak olanaklara bağlı olarak çok daha geniş isdihdam gerçekleştirilebilecektir. Gelişmenin ön koşulunun teknoloji olduğu gerçeğini kavrayan anlayışların yaygınlaşması ölçüsünde meslektaşlarımızın birikimlerini sergileyecekleri hizmet organizasyonları yaratılacaktır.

Bu çerçevede 24 Ocak 1992 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanan Ziraat Mühendisliği Yetki Tüzüğünü, isdihdam sorunlarımızı çözümlenmede ufuk açıcı buluyoruz. İnaniyoruz ki, Tüzükte yer alan ça-

lışma alanlarımıza sahip çıktığımız oranda, Tüzük öngörülerini somutta yaşama geçirecek anlayışları önce kamu yönetiminde yaygınlaştırdığımız, onları işletecek projeksiyon ve mekanizmaları hızla ürettiğimiz ölçüde, ziraat mühendisliğini işsizlik sorununun çözümleme yolları da bulunacak, atılım yapmak durumunda olan tarımda teknolojinin yerinde yeterince ve doğru kullanımı gerçekleştirilerek, tarımsal kalkınmada da önemli ivmeler katedilecektir. Başta Tarım ve Köyişleri Bakanlığı olmak üzere Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Ziraat Bankası, Belediyeler, -tarımla ilgili KİT kuruluşları ve benzeri kamu kurumlarının, hem tarıma teknoloji aktarımını maksimize etmek ve hem de ülkenin kıt olanakları harcanarak yetiştirilmiş teknik güce işlev kazandırmak bakımından, Yetki Tüzüğü gereklerini aramalarını, uygulama mekanizmalarını geliştirmelelerini meslek toplumu adına diliyoruz. Oda'mızın yeni oluşacak yönetimlerinin, tek tek tüm meslektaşlarımızın, Tüzükle tanınan mesleki haklarımıza titizlikle sahip çıkma- larını, yeni dönem çalışmalarına öncelikle ve ivedilikle bu konuda yönlendirip, yoğunlaştırmalarını onbeşbin meslektaşımız ve meslek adına istiyoruz, bekliyoruz.

33. Genel Kurul'umuzun, ülkemiz, ulusumuz, tarım kesimimiz ve meslek toplumumuz yararına kararlar üretmek gelişmesini, Oda'mızın yeni dönem çalışmalarına meslektaşlarımızın giderek artan ölçüde katkıda bulunmalarını, destek vermelerini meslek adına diler. Yönetim Kurulu'muz adına sevgiler, saygılar sunarım.

33. DÖNEM GENEL KURUL SEÇİMLERİ SONUCUNDA ODAMIZ ORGANLARI

YÖNETİM KURULU

ASİL		YEDEK
Başkan	: Mahir GÜRBÜZ	1. Teyfik TOPÇU
II. Başkan	: Prof. Dr. Gürol ERGİN	2. Fikret ORAN
Yazman Üye	: Ergin ÖZÜGÜR	3. Taner TEKİN
Sayman Üye	: Turhan CERAN	4. İlhan HAN
Üye	: Aysel ÇEVİKER	5. Duran AZAPÇI
Üye	: Yusuf DENİZ	6. Doğan YILMAZ
Üye	: Güner DEMİREL	7. Sabir ARSLAN

DENETLEME KURULU

ASİL	YEDEK
1. Aşır ÖNDER	1. Özcan DİLMEN
2. H. İbrahim DEMİREL	2. Zülbiye SARI
3. Rahim YENİ	3. Ramazan KEDİCİ

ONUR KURULU

ASİL	YEDEK
1. Prof. Dr. Cemal TALUĞ	1. Yılmaz OKTAY
2. Orhan DÜNDAR	2. Yıldırım DERYA
3. Önder ALPVURAL	3. Ertuğrul ÖZGÜR
4. Dr. Erol ÜÇYILDIZ	4. Bekir ÇAĞDAŞ
5. Şerafettin TAV	5. Metin GÜVENER

TMMOB YÖNETİM KURULU ADAYLARI

1. Atilla GÖKTÜRK
2. Sami DOĞAN
3. Dr. Nafi ÇOKSÖYLER

TMMOB YÜKSEK ONUR KURULU ADAYI

Mine ÖZDEMİR

TMMOB YÜKSEK DENETLEME KURULU ADAYI

Ayhan ELÇİ

ADANA ŞUBE YÖNETİM KURULU

ASİL		YEDEK
Başkan	: Güven BURMA	1. Rifat ULUSOY
II. Başkan	: Mehmet DÜZGÜN	2. Nejat YAZICIOĞLU
Yazman	: Ramazan DOĞRU	3. Hamdi ÖZKÖK
Sayman	: Semai ERDAL	4. Zeki ALTINKAYA
Üye	: Yusuf SAĞAT	5. Nazım DİNÇER
Üye	: Mehmet ÖZDÖL	6. Mustafa TURAL
Üye	: Hulusi MÜHÜRÇÜOĞLU	7. Serdar ATALAY

İZMİR ŞUBE YÖNETİM KURULU

ASİL		YEDEK
Başkan	: Prof. Dr. Reşit SÖNMEZ	1. Güngör YALÇIN
II. Başkan	: Hüseyin ÖZER	2. Ziya ÇAVDAR
Yazman	: Ahmet TOMAR	3. Orhan DÜNDAR
Sayman	: Günay BAYSAL	4. Yüksel BALCI
Üye	: Tanık DEMİR	5. H. Hüseyin COŞKUN
Üye	: Ferruh İŞİN	6. Celal ASLAN
Üye	: Nuran MERCAN	7. Efran KALFA

İSTANBUL ŞUBE YÖNETİM KURULU

	ASİL	YEDEK
Başkan	: Çiğdem ÇALKAVUR	1. Haşim BALLI
II. Başkan	: Murat KAPIKIRAN	2. Aysel GENÇ
Yazman	: Mahinur ZİYAN	3. Meral BAYEL
Sayman	: Yasemin ÖMEROĞLU	4. A. Rahim KESİMOĞLU
Üye	: Yücel ERDENER	5. Erdinç TOPAL
Üye	: Atilla ODABAŞI	6. Bayram KÜÇÜKKAHVECİ
Üye	: Yıldırım DERYA	7. Ali ÇÖLMEN

DİYARBAKIR ŞUBE YÖNETİM KURULU

	ASİL	YEDEK
Başkan	: Zekai BAKAR	1. Abuzer SAĞIR
II. Başkan	: Refik KARAKOÇ	2. Mehmet YÜCEL
Yazman	: Celal SEVİM	3. Raslan ALAGÖZ
Sayman	: Nizamettin ŞAHİN	4. Özkan ÖZTÜRK
Üye	: M. Lezgin YALÇIN	5. Salih SARI
Üye	: Metin AKIN	6. Hüseyin BARLI
Üye	: Eyüp KIRAN	7. Veysel ELMALI

**İŞSİZ ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE
DUYURU**

Ziraat Mühendisleri Odası, işsiz meslektaşlarımızın istihdamına yönelik çalışmalar yapılması ve işsizlerin haklarının savunulması düşüncesinden hareketle; Türkiye düzeyinde örgütlü bir yapılanma ve çeşitli organizasyonlar oluşturulabilmesi amacıyla girişim başlatmış bulunmaktadır.

İşsiz meslektaşlarımızın durumlarının yansıtılarak kamuoyu oluşturulması ve kazanımlar elde edilebilmesi için; haberleşme ve dayanışmaya gereksinim duyulmaktadır. Bu amaçla, aşağıdaki bilgi formunda belirtilen bilgilerin doldurularak Ziraat Mühendisleri Odası İl Temsilciliklerine veya doğrudan Oda Genel Merkezine (Karanfil Sok: 34/14 Yenışehir/ANKARA) gönderilmesinin gerekliliğini işsiz meslektaşlarımızın bilgisine sunuyoruz.

Not: Ayrıca, Ziraat Mühendisleri Odası'na hitaben, iş sağlanmasına yönelik girişimde bulunma istemini dile getiren bir dilekçenin eklenmesi ile bu konudaki her türlü düşünce ve önerilerin Oda'mıza iletilmesi.

1. Adı ve Soyadı :
2. Doğum Tarihi ve Yeri :
3. Mezun Olduğu
3.1- Üniversite ve Fakülte :
3.2- Bölümü :
3.3- Yılı :
4. İhtisas ve Master Durumu :
5. Yabancı Dili ve Derecesi :
(Orta, İyi, Pekiyî)
6. Devamlı Haberleşme Adresi :
Telefonu
7. Oda Sicil No :

ODAMIZ GENEL MERKEZİ'NİN YENİ ADRESİ :

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI   Karanfil Sok. 28/19 Kızılay/ANKARA

33. Genel Kurul Bildirisi

Dünyamız günümüzde, bilim ve teknolojideki gelişmelerin meydana getirdiği olumlu değişim ve dönüşümler yanında, hiç istenmemesine karşın birçok ülkedeki toplumsal sorunları ve kargaşaları da yaşamaktadır. Özellikle çevremizde ve yakın komşularımızda ortaya çıkan ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlar ve yapılanmalar, ülkemizi de etkilemektedir. Geçmiş yıllardan beri ve özellikle, 1980 sonrasında başlayarak günümüze kadar giderek artan bir şekilde çok boyutlu sorunlarla karşı karşıya bırakılan ülkemizde; 20 Ekim 1991 erken genel seçimleri ile oluşan parlamento ve onun uzantısı olan hükümet; siyasal, ekonomik ve sosyal refahın sağlanması; özgürlükcü, katılımcı, insan hak ve özgürlüklerinin korunmasını ve geliştirilmesini de içeren bir demokratik sistemin kurulması; çok seslilik, toplumsal uzlaşma, barış ve yapıcı tartışma ortamı oluşturulması; hoşgörünün toplumun bütün kurum ve kuruluşlarınca ve onların en önemli ögesi olan insanlarımızınca benimsenmesi, toplumsal dayanışmanın sağlanabilmesi yönünde, topluma gerçekleşmesini dikkatle izlediğimiz ve izleyeceğimiz umutlar vademiş ve vadetmeğe devam etmektedir.

Kendisini demokrasiden yana güçler içerisinde gören ve sayan TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası ve onun 33. Olağan Genel Kurul delegeleri olarak bizler; ülkemizin en önemli sorunlarının başında gelen ve ertelenmeksizin çözümlenmesi gerekli olan, demokrasi sorunu, terör sorunu, Kürt sorunu, örgütlenme sorunu ve ekonomik sorunların çözümlenebileceği ile ilgili umudumuzu koruduğumuzu, bu umudun gerçekleşmesi yönünde üzerimize düşen bütün görevleri yapacak gücümüz olduğunu ve bu görevleri en iyi şekilde yapabileceğimizi kamoyuna duyuruyoruz.

Ülkemiz tarımı ile ilgili olarak aşağıda belirlediğimiz sorunların da çözüm beklediğini yetkili ve ilgililerin dikkatine sunarız.

1. Türkiye tarımı, uzun yıllardan bu yana uygulanan ekonomi politikasıyla boyutları giderek artan yapısal sorunlarla karşı karşıyadır. Tarım toprakları işletmelere ve mülkiyete göre dengesiz bir dağılım göstermekte; topraksız aile sayısı her geçen gün artmaktadır. Tarımsal yapımız, küçük geçimlik işletmelerin egemen olduğu çok parçalı, dağınık ve düşük verimli bir yapıda olup; bu yapı, tarımın gelişmesini sınırlandıran faktörlerin başında gelmektedir. Bu anlamda tarımın yapısını iyileştirmeye ve düzenlemeye yönelik önlemler alınmalı, bu önlemler yasal temellere bağlanmalı, yapımcı ve yönlendirici nitelikte olmalıdır.

2. Kırsal kesimde örgütlülüğün sağlanabilmesi için; bu konudaki mevcut bütün engeller kaldırılmalıdır.

3. Yüksek nüfus artış hızı çerçevesinde; kırdan kente göç, kırsal itici etmenlerine bağlı olarak artmakta ve bu nedenle de özellikle büyük kentlerimizde çok boyutlu sosyo-ekonomik sorunlar meydana gelmektedir.

4. Tarımla ilgili kamu yönetimi, 1985 yılındaki yeniden düzenleme sonrasında, kendisinden beklenen işlevleri yerine getirmekten uzak bir yapıya dönüştürülmüştür. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın, Türkiye Tarımına yönelik olmak üzere makro düzeyde üstlenmesi gerekli görevleri (Tarımsal alt yapı hizmetleri, araştırma, üretim planlaması, v.b.) yerine getirebilmesi için, çağdaş yönetim anlayışı ve ülke gerçeklerine koşut olarak yeniden yapılandırılması kaçınılmazdır. Bu anlamdaki çalışmaları umutla bekliyor, bu umudun umutsuzluğa dönüşmemesini diliyoruz.

5. Öğretim üyesi, laboratuvarı, uygulama sahası bulunmayan ve çok sayıda öğrenci olarak mezun eden Ziraat Fakültelerinin bir çoğunda öğretimin niteliği düşmüştür. Onbinlerce genç Ziraat Mühendisi işsizlikle karşı karşıya bırakılmış durumdadır.

Tarımla ilgili sorunların çözümünde; eğitim, araştırma ve yayımla birlikte yetişmiş insan gücünün üretime yönelik istihdamı gerekli ve zorunludur. Bizler, işsiz Ziraat Mühendislerinin istihdamına katkıda bulunmak amacıyla, Odamızın kamu yönetimi ve özel sektör ile ortak projeler üretebileceğine inanıyor ve bunu gerekli görüyoruz.

6. Toplumun tüm kesimlerindeki çalışanların grevli, toplu sözleşmeli sendikalaşmasını sağlayacak yönde yasal düzenlemeye gidilmesinin gerekliliğine inanıyoruz.

7. Demokrasinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla, odamız gibi kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin TSE, MPM gibi kamu yönetimlerinde söz ve karar sahibi olarak yer almaları olanağı yaratılmalıdır.

8. Ülkemizin doğası korunmalı, sanayileşmenin doğa ve çevreyi tahrip etmeden gerçekleştirilmesi için; özellikle tarım arazilerinin tarım dışı amaçlarla kullanımını önlenmeli bu konuda Ziraat Mühendisleri Odasına da yetki ve sorumluluk verilmelidir.

9. Türkiye topraklarındaki erozyon etkisi, ülkemiz tarımını ve dolayısıyla tarımsal üretimi tehdit edici boyutlara ulaşmıştır. Bu konuda acil önlem alınması zorunludur.

10. GAP'ın bölge halkının yaşam düzeyinin yükseltilmesi, gelir dağılımının düzenlenmesi, istihdam yaratma v.b. yönlerden ülke kalkınmasına olan katkısının en üst düzeye çıkarılması zorunludur. Bunun için, projenin su depolama, enerji ve sulama tesislerinden oluşan fiziksel altyapısı yanında entegre kalkınmanın gerektirdiği ekonomik, sosyal ve kültürel boyutlarının da şimdiden ciddi bir planlamaya alınması ve uygulamaya sokulmasının yararlı olacağını belirtiriz.

11. Tarımla ilgili olarak kısa dönemleri kapsayan politikalar yerine, uzun vadeli plan ve programlar yapılmalı; tarımda planlı ekonomi politikası oluşturulmalıdır.

Sonuç olarak,

Ülkemizin bütün sorunlarını sahiplenen bizler, toplumumuzun çıkarları doğrultusunda ve katılımcı bir anlayışla mücadele verilmesi gerektiğine inanıyor ve bu inançla yukarıdaki hususları kamu oyunun bilgisine sunuyoruz.

33. Genel Kurul Delegeleri

33. Genel Kurul “Sendikalaşma Komisyonu Raporu”

Günümüzde, Ziraat Mühendisleri olarak istemlerimizin ve beklentilerimizin gerçekleşebilmesi için en temel gereksinim örgütlenmedir, örgütlü mücadeledir. Mevcut olanla yetinmek var olanı kabul etmek değil, değiştirmek istiyorsak bunun başka yöntemi de yoktur.

Ülkemiz ve Ziraat Mühendislerinin konumları ışığında, önümüzdeki dönem içerisinde gelişebilecek örgütlenme dinamiklerinin uzun vadeli ilkelerini belirlemek, bu anlamda gelişmelerin önünü açabilmek önemli bir görev olarak durmaktadır. Şüphesiz bu ilkelerin netleşmesi de bir süreç sorunudur ve öyle algılanmalıdır. Ama şimdiden bazı noktalar üzerinde tartışmaları yoğunlaştırmak ve atılacak adımları buna göre belirlemek gerekmektedir.

Çağımızda insan ögesi tek değerdir. İnsan hak ve özgürlükleri her olgunun ana halkasını teşkil etmektedir. Sendikalar haklar da bu halkalardan biridir. Bu bağlamda sendikalaşma olayı sadece düşük ücretle çalışanların sorunu değildir. Bunun için verilecek mücadele çalışan insanın insanlaşma mücadelesidir.

Ülkemiz, bugün dünyada kamu çalışanlarının sendikal haklarının yasal düzenlenmesinin yapılmadığı birkaç ülkeden biridir. Önümüzdeki dönem 80'li yıllarda gelir dağılımında emek aleyhine gerçekleştirilen dengesizliklerle hesaplaşma dönemidir. Kamu çalışanları olarak ekonomik ve sosyal haklarımızı alabilmek için mücadele mekanizmaları oluşturmak zorundayız. Bunun da tek yolu grevli toplu sözleşmeli sendikadır. Sendikanın pazarlık gücüne sahip olabilmesi ve bu gücü yaptırma dönüştürmesinde en önemli etmen yığınsallığıdır.

Günümüzde hizmetin bir ekip işi olduğu kanıtlanmıştır. Tarım hizmetlerinin üretilmesi de bir ekip işidir. Tarım kamu çalışanları olarak mühendisinden odacısına kadar üretilen hizmette hepimizin emeği var. Resmi uygulamalarla yaratılan ya-

pay ayrılıklarının yer yer belirli kırgınlıklara, güvensizliklere neden olması gerçeği değiştiremez. Bizler geleceği belirlemede çağdaş insanlar olarak toplumsal bir güç oluşturmamız için eski değer yargılarımızı terketmeyiliz.

Sendikalar meslek örgütleri değildir. Mesleksel örgütlerle sendikal örgütlenmeler birbirine karıştırılmamalı karşı karşıya getirilmemelidir. Mesleksel bazlarda o mesleğe mensup kişilerin örgütlenmesi, odamızda olduğu gibi hem mesleki statü ve konumların geliştirilmesinde, hem de tarım hizmetlerinin niteliğinin yükseltilmesinde önemli kazanımlar sağlamaktadır.

Dünyada sendikal hareket meslek sendikacılığı olarak başlamıştır. Bugüne kadar yaşanan süreç ve kazanılan deneyimler sonucu iş-kolu bazında sendikacılığa gelinmiştir. Ülkemizde 1965-71 döneminde memur sendikacılığı deneyimi yaşandı. 624 sayılı ve 8-6-1965 tarihli sendika yasasına dayalı olarak meslek sendikaları kuruldu. Çünkü bu yasa sendikayı meslek birlikleri olarak tanımlıyordu. Toplu sözleşme ve grev hakkı tanımlıyordu. O dönemde memurlar sendikal olmanın onurunu yaşamakla birlikte tabela sendikacılığında öteye gidememişlerdir. Dörtüyüzlümlü ayrı sendika kurulmuştur, birliktelik sağlanamamıştır. Bugün meslek sendikacılığı dediğimizi varsaydığımızda, çalıştığımız işkolunda yirmiyi aşkın meslek birimi bulunmaktadır. Bu da yirmiyi aşkın sendika demektir. Bu durum pazarlık gücü olabilen işlevli bir sendikanın oluşmasına engel olacağı gibi aynı hizmetin üretilmesinde emeği olan kesimler arasında kaçınılmaz olarak sürtüşmeleri getirecektir.

Demokratik kitle örgütleri, kendi somut talepleri için mücadele ederken, başkalarının ezilmişliğine de karşı çıkmayı kendi özgürlüklerini sağlayabilmek için başkalarının özgürleşmesinin gerektiğini, yönetme, yönetilme ve karar mekanizma-

larında yer almayı, seçtikleri yöneticileri denetlemeyi öğrendikleri yerlerdir.

Sonuç olarak içinde bulunduğumuz durumu gözardı etmeden, insanın temel gücü-değer olarak ele alındığı çağımızda, kendi geleceğimizi belirlemede, hizmet üretiminden gelen gücü kullanıp, pazarlık gücü olabilen bir sendikada örgütlenmeliyiz. Yeni bir tarzda demokratik dinamik bir işleyişe sahip olacak iş kolu bazında sendika, yapısı gereği, çok sesli ve herkese açık olacaktır. Böylesi bir yapılanma ancak bütün tarım çalışanlarının birliğini sağlayabilir.

Bugün gündemimiz grevli toplu sözleşmeli sendika yasasının düzenlenmesi doğrultusunda mücadele etmek olmalıdır.

33. Genel Kurul “İstihdam Komisyonu Raporu”

Günümüzde teknolojik gelişmeler tarım ve tarım dışı sektörlerde, yeni ihtiyaçları gündeme getirmiştir. Tarımdaki teknolojik gelişmeler, gelişen ekonomik ve sosyal koşullar, öncekinden oldukça farklı bir “Ziraat Mühendisi” formasyonu gerekli kılmaktadır. Bugün gelişmekte olan ülkelerde ayrı bir yeri bulunan ve çok aranan bir işlevsel güç olan “Ziraat Mühendisi” sanayileşmiş ve gelişmiş ülkelerde tarımın dışında tarıma dayalı sanayide, tarım ürünleri pazarlama ve dağıtım birimlerinde gittikçe artan ölçüde istihdam edilmekte, bu arada çevre korunması gibi alanlara doğru yeni istihdam alanları ortaya çıkmaktadır.

Türkiye tarımı, son otuz yılda belirli ölçüler içinde' de olsa yapısal, ve üretim teknikleri yönünden geliş-

me göstermiştir. Bu gelişmelerin gelecek yıllarda da hızlı bir şekilde devam edeceği görülmüştür. Bu gelişme, çağın gereklerine uygun teknik eleman gereksinimini artıracaktır. Oysa halen sayısı onbeşbinleri aşan işsiz "Ziraat Mühendisleri" ordusuna heryıl yenileri katılmakta ve istihdam sorunu, çözümünü göttükçe güçleşen boyutlara varmıştır.

Ülkemizin "Ziraat Mühendisi" arz ve talebi tüm kalkınma planlarımızda yer almıştır. Kalkınma planlarımız 1982'ye kadar "Ziraat Mühendisi" talebinin arzı geçtiği ve 1982'de bu açığın 3400'e ulaştığını göstermektedir. Ancak uygulamada bunun tersinin olduğu aynı dönemde binlerce Ziraat Mühendisinin işsiz olduğunu görmekteyiz. Ziraat Mühendislerinin bir kısmının iş bulamaması, yeni bazı hesaplamaların yapılması gereğini yaratmıştır.

Oda'mızca gerek makro ve gerekse mikro yaklaşımla hesaplanan değerler ile Kalkınma Planlarına göre DPT (Devlet Planlama Teşkilatı) araştırmalarına göre "Ziraat Mühendisi" ihtiyacı şöyledir.

1. Tarımdaki aktif nüfusa göre :	
a) Gelişmiş tarım düzeyi için	13.700
b) İleri tarım düzeyi için	27.000
2. Tarım arazisine göre	23.000
3. Dördüncü beşyüklük P.'a göre	14.390
4. Fonksiyonel yaklaşıma göre	17.000
Ortalama	18.028

Devlet Planlama Teşkilatı beşinci 5 yıllık kalkınma planı döneminde Ziraat Mühendisi sayısının 20.800'e çıkacağını kabul ederek yılda 1600 Ziraat Mühendisinin iş hayatına atılacağını hesaplamaktadır. 1984-1985 döneminde mezun olan Ziraat Mühendisi sayısı 1094'dur. 1985-86 da bu sayı, Tokat Konya ve Tekirdağ Ziraat Fakültelerinden mezun olanlarda 1691'e çıkmıştır. Halen kontenjanların aynen tutulması durumunda her yıl 1700 Ziraat Mühendisi iş talebinde bulunacaktır.

Bu tablo karşısında Ziraat Mühendislerinin istihdam edilmeleri yönünde neler yapılmalıdır.

Ziraat Mühendislerinin istih-

dam sorunu ele alınırken uygulanan tarım ve ekonomi politikalarının buna bağlı kamudaki tutumların belirleyiciliğinin etkileri vede Ziraat Mühendislerinin nitelikli bir formasyona sahip olması gereğinin gözardı edilmemesi gerekir.

Ziraat Mühendisliği mesleği ekonomide gerçek işlevselliğine oturtulmalıdır. İstihdam sorununun çözümü için işlevsellik kazandırılması zorunluluğunu görmekteyiz.

Alınabilecek önlemler ve yapılabilecek düzenlemeler.

1. Kamusal İstihdamın geliştirilmesi gerekmektedir; bu amaçla tabii özellikle Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı araştırma faaliyetleri başta olmak üzere bütün fonksiyonlarını yeniden, ve etkili bir biçimde düzenlemek üzere politikalarını gözden geçirmelidir.

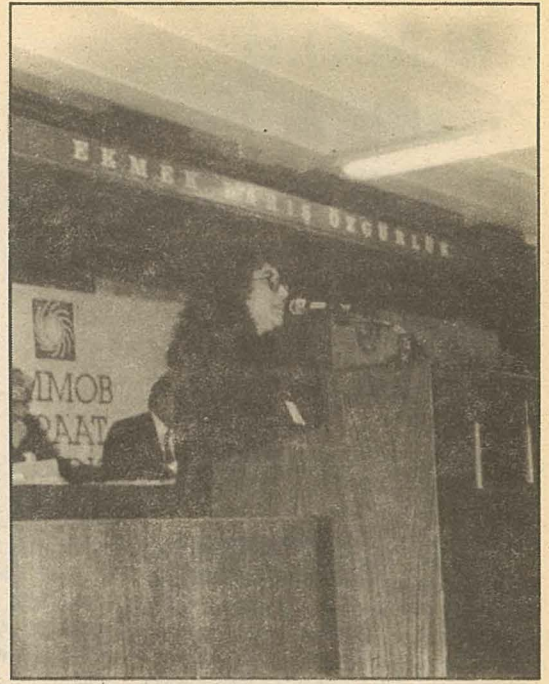
2. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının örgütlenmesinde Ziraat Mühendislerinin İstihdamına öncelik verilmelidir. Bakanlığın taşra teşkilatlarında Ziraat Mühendislerinin sayısı artırılmalıdır.

3. Özel kesimde istihdamın gelişmesi en önemli amaçtır. Bu konuda 24 Ocak 1992 tarihli resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Ziraat Mühendisliği Tüzüğü'nün yaşama geçirilmesi özel bir önem ve ağırlık taşımaktadır. Tüzük hükümlerine göre özel kesimde geniş istihdam olanakları ortaya çıktığı gibi Tarım Kredi Kooperatifleri yerel yönetimlerin gıda kontrol hizmetleri ile çevre düzenlemesi gibi kamusal nitelikli istihdam kaynakları oluşacaktır.

4. Özel Mühendislik, danışmanlık büroları kurulması teşvik edilmelidir. Kredi açılması, vergiden muaf sayılma gibi teşvik edici unsurlar geliştirilmelidir.

5. Ziraat Mühendisliğinde ekonomik yapılanma koşulları devlet politikası haline getirilerek desteklenmelidir. Ziraat Mühendislerinin biraraya gelerek ekonomik faaliyetlerde bulunmalarına olanak tanıyacak düzenlemeler yapılmalıdır.

6. Yeni Ziraat Fakülteleri açılmamalıdır. Geçekonu Fakülteleri

hem mezun sayısını artırmakta hem de yeterli formasyonu vermeden mezun etmektedir.

7. Ziraat Bankası tarafından Ziraat Mühendislerine mesleki kredilerin verilmesi sağlanmalıdır.

8. Özellikle GAP'ın fiziki yatırımının sonrası evrelerinde Ziraat Mühendisi istihdamı yaratılması açısından önemli olanaklar yaratmaya adaydır. Kamuoyu eliyle yürütülecek tarımsal altyapı çalışmalarından, sulu tarımın gerektireceği araştırma eğitim ve yayım çalışmaları büyük ölçekte doğacak biyolojik girdi üretiminden entegre projeksiyonların geliştirilip uygulanmasına kadar bir çok nedenle çok yaygın ve yoğun teknik eleman istihdamı zorunlu hale gelmelidir. Belli ölçekteki işletmelere danışmanlık yapılması ve hazine arazilerinin yöre üretimine örnek işletme hacminde geliştirilmesi amacıyla Ziraat Mühendislerine toprak verilmesi gibi seçenekler de GAP ölçeğinde tartışılabilir istihdam yöntemleri olarak görülmektedir.

9. Ziraat Mühendislerinin istihdam sorunlarının çözümünde ön koşul örgütlenmedir. Oda'mız desteği ve onun çatısı altında işsizlik komisyonu oluşturmak ve bu komisyonla hükümetin işsiz Ziraat Mühendisleri konusunda karar alma mekanizmalarını zorlamak işsizlik çalışmalarıyla basın yayın organlarıyla etkin iletişimi sağlamak kamuoyu oluşturmaktan sonra en etkin eylem yapma ve amacına

T.M.M.O.B

Ziraat Mühendisleri Odası

33. Dönem(1992-1993)

Çalışma Programı

1. GİRİŞ:

Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası; mesleki çalışmalar ve ilgili alanına yönelik çalışmalar yanında, insan hak ve özgürlüklerine saygı, hukukun üstünlüğü ve demokrasinin kuralları içinde kalarak toplumun demokratikleşmesi, ekonomik ve toplumsal yapının ulusal yararlar gözönüne alınarak oluşturulması için sorumluluk üstlenilmesi gerektiği görüşündedir.

2. ÇALIŞMA İLKE VE YÖNTEMİ

Öncelikle ekonomik mesleki ortak yararlar ve sosyal amaçları kapsayan programlar üretilmesi yanında, demokratikleşmeye yönelik programların çok geniş bir üye tabanına ve katılımı ile gerçekleştirilebileceği düşüncesi; Yönetim Kurullarına güç veren, daha üretken ve sorumlu olmaya zorlayan bir olgu olarak algılanmaktadır.

Hem ekonomik mesleki yararların, hem ulusal yararların savunulması ve hem de demokratikleşmeye yönelik katılımcı çabalar göstererek kamoyunun yönlendirilmesi ve siyasi partilerle diyalog oluşturulabilmesi, Oda üyelerimizce, geçmiş Oda yönetimlerinin en önemli başarıları olarak görülmüş ve görülmektedir. 33. Dönem (1992-1993) Çalışma programında yukarıda sözü edilen hususlar Yönetim Kurulumuzca da benimsenmektedir.

"Kamu kurumu niteliğindeki tüzel kişilik" sorumluluğu ve "mesleki demokratik kitle kuruluşu" yükümlülüğü, Oda'mız çalışmalarında gözönüne alınması gereken en önemli iki unsur olarak kabul edilmektedir.

Oda'mız laikliğin korunmasını ve çağdaş toplumlar düzeyine ulaşmasını hedeflemekte ve kendisini demokrasiden yana dinamik güçler içerisinde görmektedir. Ülkemizin sorunları ve özellikle tarıma yönelik sorunların çözülmesinde, üzerine düşen bütün görevleri yapacak güçtedir.

Bu dönem çalışma ilkelerinin başında yine meslek toplumumuzun hak ve yararlarının somut platformlarda savunulması, sahiplenilmesi, mevcut demokratik sistemin sağladığı katılım olanaklarının sorumluluca değerlendirilerek üretken bir yapılanmanın gerçekleştirilmesi amaç edinilmiştir. Meslek toplumumuzca hizmet verilen kırsal kesim sorunlarının, bilim ve teknolojik gelişmelerin ışığında irdelenerek, uygulanabilir çözümler üretilmesi de yine önceki dönemlerde yapılanların devamı niteliğinde olmak üzere, amaç edinilmiş bulunmaktadır.

3. ÖRGÜTSEL VE MESLEKİ ÇALIŞMALAR, ÖRGÜT YAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİ:

3.1. GENEL MERKEZ

Örgütsel yapının güçlendirilmesi ile ilgili olarak; "Üretken yapılanma, ürettikçe kitle katılımının sağlanması ve daha kapsamlı çalışmalara yönelme", temel yaklaşımının, geçmiş dönemlerde olumlu sonuç vermesi noktasından hareketle "Üye-Oda ve örgüt birimleri arası" ilkeli ilişkilerin daha da geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu anlamda, geçmiş dönemlerde başlatılan, mesleğine ve içinde bulunduğu topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı eleştiriler ve önerileri dile getiren, yazan ve çalışmalara somut olarak katılan, katkı koyan her düzeydeki üyelerle ilişkilerin geliştirilmesi ve bu türden her ilde, yeni üyeler kazanıl-

ması "daha güçlü ve üretken" bir Oda'nın ön koşuldur.

3.1.1. Genel Merkez, Bölge Şubeleri ve İl Temsilcilikleri arasında; yönetim organlarının iş bölümü ve eşgüdümünün sağlanması ve demokratik işleyişinin yaşama geçirilmesi, bu dönemde de mesleğimiz ve özellikle işsiz meslektaşlarımızın istihdamına ve ülke tarımına yönelik üretken yapılanma için - geçmiş dönemlerde olduğu gibi - yararlı ve zorunlu görülmektedir.

Bu anlamda karşılıklı etkileşim ve işbirliğinin sağlanması ve sürekli kılınması için; 33. Genel kurul kararları çerçevesinde Antalya, Erzurum, Bursa ve Trabzon şubelerinin en kısa zamanda oluşturulması, tüziük gereği oluşturulan ve yönlendirici işlevi olan Danışma Kurulu'na işlerlik kazandırılması.

Genel Merkez ve Şubeler arası ilişkilerin güçlendirilmesi amacıyla, geçmiş yıllar uygulamalarına benzer bir şekilde toplantılar (Eşgüdüm Toplantıları) yapılması.

Genel Merkez ve Şubeler arasında gelir - gider dengelerinin sağlanması, mali yönden bir merkezde bütünleşilerek, örgütün tamamının gereksinimlerinin karşılanması,

3.1.2. Tarımla ilgili değişik konularda birikimleri ve uzmanlıkları bulunan Oda üyelerinin aktif katılımı ile oluşturulan çalışma grupları, gerek mesleki ve gerekse tarım sektörüne yönelik çalışmaların en önemli ögesi olmuştur. Bu çerçevede üretilen her türlü yazı, rapor, araştırma vb. ürünler, Oda'mızca düzenlenen kongre, sempozyum, panel gibi etkinliklerin temel taşı niteliğini taşımaktadır. Geçmiş dönemlerde yapılan bu etkinliklerle, Türkiye Tarımı'nın hemen hemen her alanı ile ilgili olarak sorunlar irdelenmiş ve çözüm önerileri üretilmiştir. Bu nedenle yeni dönemde sürekli izlenmesi gerekli olan AT ve GAP çalışma grupları ile bu aşamada öncelikle, Sendikalaşma, İstihdam, Yetki Tüzüğüne işlerlik kazandırma, Mevzuatı Geliştirme, Yönetime Katılma, Planlı Tarım Ekonomisine yönelik araştırmalar, Çevre, Zirai Eğitim ve Öğretim, Türk Cumhuriyetlerle ilişkiler vb. konularda çalışma grupları oluşturulması.

3.1.3 Oluşturulması gerekli görülen çalışma gruplarına veya komisyonlara şubelerin katılımı ve katkısının sağlanabilmesi gerekli görülmektedir; bu amaçla çalışma grubu veya ko-

misyonlarda şubeler adına sorumlu temsilci bulundurulması veya aynı ad altında şubelerde de"..... Şubesi ..... Çalışma Grubu veya Komisyonu" oluşturulması.

3.1.4. Oda gelirlerinin artırılması ile ilgili olarak, Tüzük'te yapılan değişiklik çerçevesinde; danışmanlık hizmeti üstlenmek, projeye dayalı inceleme ve araştırma çalışmaları yürütmek için alt yapı oluşturulması; üye aidat ve bilirkişilik % 10'larının izlenmesi ve Genel Merkezde birleştirilmesi.

3.1.5. Oda'mız çalışmalarının daha etkin, süratli ve verimli kılınabilmesi ve Oda üyelerinin daha uygun "Sosyal Tesis" olanaklarından yararlanabilmeleri düşüncesinden hareketle; Karanfil Sokak No: 34/14'deki daireden daha geniş ve kullanışlı daire ve sosyal amaçlı (Yemek salonu, Kütüphane, Misafirhane, Toplantı Salonu vb.) tesis edilmesini yönünde, bağış kampanyası açılması gibi her türlü olanakın kullanılması.

3.1.6. Üst örgütümüz olan TMMOB'nin etkin bir yapıya kavuşturulması amacıyla, TMMOB'nin her düzeydeki çalışmasına katılım ve katılımın boyutunun artırılması; Oda görüş ve çalışmalarının TMMOB platformuna aktararak TMMOB'nce sahiplenilip kamuoyuna yansıtılması, Oda'mız TMMOB Yönetim Kurulu üyesinin Oda 8. yönetim kurulu üyesi anlayışıyla çalışmasının (Bilgilendirme, katılım, öneri üretme vb.) esas alınması.

3.1.7. Şubeler ve şubelere bağlı olmayan il ve yörelerde, il temsilcilikleri ve şubelerin katkısıyla meslek, meslektaş sorunları, ülke tarımına yönelik konularda veya sosyal amaçlı bölge toplantıları ve benzeri etkinlikler yapılmasının planlanması.

3.1.8. Mesleki ve bilimsel etkinlikler arasında paralellik ve koordinasyon sağlanması, ülke ve bölge düzeyindeki önceliklerin belirlenmesi için, Genel Merkez - Şubeler arası bilgilendirmenin önceden gerçekleştirilmesi.

3.1.9. Bina, çalışma ortamı ve yeterli personel temini çerçevesinde; tarımla ilgili rapor, sayısal veri, mesleki sorunlar vb. hususların bilgisayara kaydedilmesi, değerlendirilmesi, çağdaş büro yönetim sistemi oluşturulması.

3.1.10. Yeni kurulan illerde Oda İl Temsilciliklerinin oluşturulması. İl

temsilciliğinin işlevinin artırılmasına yönelik öneriler üretilmesi ve çalışmalar yapılması.

3.1.11. Ziraat Fakültelerinin değişik mühendislik ünvanları vermeleri ile ilgili olarak; Ziraat Mühendisliği yanındaki diğer yeni mühendislik disiplinleri ile birlikte ortak çalışma olanakları yaratılması, özellikle, "Oda"laşma sürecinde bulunan ve bu süreçte oda'mıza üyelikleri uygun görülen peyzaj mimarlarına, oda olarak katkıda bulunulması, peyzaj mimarlığı disiplininin çeşitli alanlarda temsili, söz ve karar sahibi olması yönünde. Peyzaj Mimarisi Derneği ile ortaklaşa çalışmalar yapılması.

3.1.12. Diğer demokratik kitle ve tarımla ilgili meslek örgütleri ile ilkeli ilişki ve işbirliği olanaklarının TMMOB örgütlülüğü ve kamu kurumu niteliğinin yüklediği sorumluluk çerçevesinde geliştirilmesi ve ortak çalışma yapılması olanakları yaratılması.

3.2 YETKİ TÜZÜĞÜNE İŞLERLİK KAZANDIRILMASI ÇALIŞMALARINI:

6 Mayıs 1960 tarih ve 7472 sayılı "Ziraat Mühendisliği Kanunu"nun öngördüğü ve adı geçen kanunun 6. maddesine göre Oda'mız, Tarım ve Köyşöleri Bakanlığı ve Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nce hazırlanan ve 24 Ocak 1992 tarih ve 21121 sayılı resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ziraat Mühendislerin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük'e işlerlik kazandırılması, özellikle işsiz ziraat mühendislerinin istihdamına yönelik olmak üzere ayrı bir önem taşımaktadır.

Tüzüğe işlerlik kazandırılması, mesleki hakların korunması ve meslektaşlarımızın yararlarının savunulmasında gerekli görülmektedir. Tüzükle ilgili zorunlulukların aranması, gerekli uygulamaların yaratılması ve izlenmesinde; kamuda yada özel sektörde çalışan tüm meslektaşlarımıza önemli görevler düştüğü bilinmelidir. Bu anlamda Oda'mız, her kademedeki üyelerimizin katkısı ile, tüzüğe işlerlik kazandırılmasında da üzerine düşen görevi başarı ile sonuçlandıracağı inancındadır. Uyarı, öneri ve katkılar ile sağlanacak olan tüzük uygulama ortamı yaratılması; bu olgunun, ancak ve ancak tüm üyelerimizce kaçınılmaz bir görev olarak algılanması ile olanaklıdır.

Bu anlamda, şubelerce tüzüğün ikinci bölümünde yer alan "Genel

Çalışma Alanları, Görev ve Yetkiler" başlığı altında yer alan bütün konularda, ayrı ayrı veya birkaç konu birleştirilerek oluşturulacak olan çalışma grupları veya komisyonlar kurulması ve Oda Genel Merkezine bildirilmesi, koordineli çalışma için gerekli görülmektedir.

3.3. İSTİHDAM SAĞLAMA ÇALIŞMALARINI:

3.3.1. Sayıları 15.000'e yaklaşan işsiz Ziraat Mühendislerinin istihdamına yönelik olmak ve bir anlamda yetki tüzüğüne işlerlik kazandırmak üzere; işsiz üyeler için ülke düzeyinde organizasyonlar oluşturulması.

3.3.2. Sektörle ilgili Bakanlıklar, Yerel Yönetimler, Kooperatifler, Birlikler ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile ilişki kurularak, kamu kuruluşlarında yeni istihdam yaratılmasına öncülük edilmesi.

3.3.3. Tarımla ilgili gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşların tespit edilmesi, Ziraat Mühendisliğinin uğraşı alanlarının en ince ayrıntısına kadar tespit edilerek, öğrenci gençliğin ve işsiz meslektaşlarımızın bilgisine sunulması.

3.3.4. Tarımla ilgili kamu yönetimi ve Ziraat Fakültelerinin kaynak ve olanaklarından (kurs, seminer, misafirhane, yemek, öğretim üyesi, geçici görevlendirme vb.) düzenlenecek protokollar çerçevesinde yararlanılarak; çalıştırılmak üzere özel sektörde talep edilen Ziraat Mühendisleri için kısa süreli eğitim programları düzenlenmesi yönünde girişimlerde bulunulması.

3.3.5. İşsiz Ziraat Mühendislerinin serbest çalışma olanaklarını artırmak ve geliştirmek üzere; düşük faizli tarımsal kredi sağlanması, 3-5 kişilik büro, şirket vb. kurulması girişimlerine öncülük edilmesi, arazi kiralama ve girdi teminine katkı sağlanması, GAP'da olanaklar yaratılması, özel çalışma alanlarına yönlendirme. Gıda kanunu çerçevesinde yerel yönetimlerde ziraat mühendislerinin istihdamına yönelik girişimlerde bulunulması.

3.3.6. Bakanlıklar, yerel yönetimler ve diğer kamu kuruluşlarının denetledikleri hizmetler ve etkinlik alanları ile ilgili olarak, ziraat mühendislerinin serbest çalışma olanaklarının geliştirilmesi doğrultusunda, yönetmelik ve benzeri yönetsel düzenlemeler yapılması ve bu tür dü-

zenlemelerde mühendislik formasyonunun kullanılabilmesi için Oda üyeliğini zorunlu kılan hükümlerin yer almasına çaba gösterilmesi.

3.3.7. Kamu ve özel kesimin zaman zaman ihtiyaç duyduğu ziraat mühendisleri kadrolarına, ait bilgilerin Oda tarafından toplanması ve bu bilgilerin iş arayan meslektaşlara duyurulması.

3.4. SENDİKAL ÖRGÜTLENME VE ÇALIŞAN ÜYELERİN SORUNLARINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR:

3.4.1. Çalışanların ekonomik demokratik haklarını kazanması, grevli toplu sözleşmeli sendikalara sahip olmakla birlikte düşünlmesi gereken bir olgudur. Bu anlamda, toplumun demokratikleşmesi yönündeki çabaların bir parçası durumunda olan sendikal örgütlenme konusunun, diğer mühendis odaları ile TMMOB örgütülüğü çerçevesinde; diğer demokratik kitle örgütleri ile oluşturulacak platformlarda yer alınması, sendikal örgütlenme ile ilgili olarak Genel Merkez ve Şubelerde komisyon oluşturulması.

3.4.2. Kamu kurum ve kuruluşlarında görevli üyelerimizin konularının izlenmesi, yönetim hiyerarşisinde alınan rollerin mesleki yararlarımız açısından değerlendirilmesi.

3.4.3. Kamuda çalışan meslektaşlarımız arasında özlük ve ekonomik haklar bakımından yaratılmış bulunan farklılaşmanın giderilerek, üniform bir uygulamanın geçerli olmasına çaba gösterilmesi, bu çerçevede yan ödeme karnamesi ve uygulama yöntemlerinin yarattığı meslekler ya da merkezde ve taşrada görevli meslektaşlarımız arası ayrımların ortadan kaldırılması için, kamu yönetimi katında sürdürülmekte olan çabaların artırılması, çözüme yönelik tüm yolların aranması, gerekirse konu hakkında kamoyu yaratacak demokratik etkinlikler sergilenmesi.

3.4.4. Özel kesimde çalışan meslektaşlarımızın izlenmesi, ücret ve toplumsal güvence sorunlarının belirlenmeye çalışılarak, çözümüne çalışılması, Oda üyeliklerinin belirlenmesi için ticaret Odası, Sanayi Odası gibi kuruluşlarla ilişki kurulması.

3.4.5. Kamu kesiminde yönetici konumunda bulunan üyelerimizle gerekli ve ilkeli ilişkilerin geliştirilmesi, yönetsel yetkilerini meslek yararları

doğrultusunda kullanma durumlarının izlenmesi.

3.4.6. Yabancı ülkelerdeki ziraat mühendislerinin çalışma koşullarının, örgütlenme biçimlerinin ve yetki kullanım durumlarının araştırılması ve ülkemiz koşullarına göre düzenlenerek, ilgililere önerilmesi.

3.5. ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ŞUBESİ:

Şubeler, oluşturulmakta olan 1992-1993 dönemi çalışma programına ilave olarak, yeni çalışma konu ve alanları ve önerileri üretmekle ödevlidirler. Bu anlamda çalışmaların yalnızca şube merkezinin bulunduğu ilde değil, şubeye bağlı illeri de kapsayacak şekilde yaygınlaştırılması, örgütsel yapının ve Oda-Üye ilişkilerinin güçlendirilmesi açısından gerekli ve zorunlu görülmektedir.

3.5.1. Şubeler, kendilerine bağlı illeri de içine alacak şekilde ve bölgesel çalışma anlayışı ile sorumluluk üstleneceklerdir. İl temsilcilikleri ile sistemli ve periyodik ilişkilerin planlanarak geliştirilmesi ve gerçekleştirilmesi sürecine, zaman zaman Genel Merkez'in de katılımının sağlanması, Oda-İl temsilciliği-Üye ilişkileri için yararlı görülmektedir.

3.5.2. Şube kapsamına giren illerdeki üye potansiyelinin ve üye hareketlerinin sürekli izlenmesi, aidatların zamanında tahsil edilmesi, bu konuda temsilcilik, şube ve genel merkez eşgüdümünün oluşturulması ve özellikle ekonomik bakımdan güç kazanılması için; Şube ve bağlı illerde aidat ve bağış toplanmasına hız kazandırılması yanında, ek gelir getirici çalışmalara yönelinmesi, elde edilecek gelirler çerçevesinde her şubede "Şube Genel Sekreteri" istihdam olanağının yaratılması.

3.5.3. Bölgede sağlanan kaynakların ve genel merkezce verilecek ödeneklerin belli bir planla harcanması, harcamaların eksiksiz belgelenmesi, harcamaların ve doğan gereksinimlerin dayanaklı olarak genel merkeze zamanında bildirilmesi.

3.5.4. Şubeler ve bağlı illerdeki kendine özgü tarım ve meslek sorunlarının ve gelişmelerin sürekli izlenmesi, bu izlenim ve gözlemlerin bilimsel verilere dayandırılarak raporlara dönüştürülmesi ve en kısa zamanda Genel Merkeze gönderilmesi; genel merkezin her türlü veri ile dökümanite edilmesi, çeşitli konulara ilişkin görüş, öneri ve uyarıların aktarılması,

3.5.5. Özellikle şubeler ölçeğinde-olanaklar ölçüsünde İl Temsilciliği düzeyinde -TMMOB'ne bağlı odalar ile daha yakın ilişkilerin kurulması ve geliştirilmesi, TMMOB'nin bölge çalışmalarına daha etkili ve belirleyici katkı ve katılımın sağlanması.

3.5.6. Oda'mızın girişimi ile Çankaya ve Yenimahalle Belediyelerince başlatılan "Yapılaşmada çevre düzenlemenin ön koşul sayılması" ile ilgili uygulamanın ülke ölçeğinde ve öncelikle büyük kentler ve turizm alanlarında yaygınlaştırılması.

3.5.7. Bölgede bulunan Ziraat Fakülteleri ile devamlı işbirliği olanaklarının araştırılması ve yaratılması, ortak çalışmaların planlanması, bilim adamı üyelerin mesleki çalışmalara daha yoğun katılımlarının sağlanması.

Şubelerdeki çalışma grup ve komisyonlarında, meslek içi değişik disiplinleri, işyerlerini ve yaş gruplarını temsil edecek şekilde bir yapı oluşturulmasına özen gösterilmesi.

3.5.8. Genel merkez tarafından ilke ölçeğinde düzenlenmesi planlanan çalışmalar ve dönem boyunca izlenmesi gereken etkinliklerle ilgili olarak konuları şube özelinde izlemek, üye katkısı sağlamak ve benzeri fonksiyonları yerine getirmekle ödevli alt birimler oluşturulup, çalıştırılması.

3.6. İL TEMSİLCİLİKLERİ :

Oda-Üye ilişkilerinin, en uç noktadaki üye gözönüne alınarak geliştirilmesi noktasından hareket edilginde, Oda İl Temsilciliklerinin işlevinin daha da artırılması önem taşımaktadır.

3.6.1. İllerde bulunan kamu ve özel sektörde çalışan üyelerin ve özellikle işsiz üyelerin kayıtlarının düzenli olarak tutulması için, detaylı bilgileri kapsayan formların kullanılması.

3.6.2. Aidat ve bağış toplanması ve bilirkişi gelirlerinden Oda payının alınması.

3.6.3. İl ve yörenin ekolojik özelliklerinin gözönüne alınarak; ekonomik, demokratik konular yanında, mesleki ve tarımla ilgili gelişme ve değişmelerin izlenmesi, bunlarla ilgili verilerin derlenmesi, dökümanların toplanması ve konu hakkında ildeki üyelerin görüşlerini yansıtabilecek nitelikte yazılı metnin şubelere ve Genel Merkeze gönderilmesi, bu

anlamda bilgi ve belge ile iletişim kurulması,

3.6.4. Gerek bilirkişilerin belirlenmesi ve gerekse bilirkişilik yapacak ziraat mühendislerinin, konunun öne mi çerçevesinde bilgilendirilmesi için, il düzeyinde veya şube ve genel merkez ile diyalog ve koordineli eğitim programları yapılması.

4. ÜLKE VE TARIM SORUNLARINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR :

4.1. ÜLKE SORUNLARI VE ODAMIZ :

Ülke sorunlarının bir bütün ve tarımın sorunlarının da bu bütünüün parçaları olduğu unutulmadan, toplumun sorunlarını gündemde tutmak, demokrasinin olanaklarını sorumlucu kullanarak kitlemizin ve tarım kesiminin sorunlarına gerçekçi çözümler arayıp, ülke sorunlarının aşılmasına somut katkı sağlamak, demokrasi dışı tüm çaba ve niyetlerin karşısında kararlılıkla tavır takınmak kaçınılmaz sorumluluktur. Bu çerçevede izlenmesi düşünülen yaklaşımlar aşağıda belirtilmiştir.

4.1.1. Tüm olumsuzluklara rağmen önemli somut kazanımlar edinmiş olan demokratikleşme sürecinin engellenmesi girişimlerine karşı, TMMOB örgütlülüğü gözetilerek demokratik kuruluşlar arası ilişkilerde etkinlik sağlanması, demokrasi amacına dönük ortak çalışmalara katılımı.

4.1.2. Toplumun demokratikleşmesine yönelik bütün çalışmalara katkıda bulunulması, yönetime katılma ile ilgili olarak genelde ulusal çıkarlar, özelde ise çalışanlar ve kamu yönetimi yararına somut öneriler üretilmesi.

4.1.3. İnsan hak ve özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesi ile toplumun sivilleşmesine yönelik tüm girişim ve çalışmalara katılınması, toplumsal dayanışmanın sağlanabilmesi için duyarlı ve saygıyulu olunması; tersine gelişmelere duyarlı olunması ve kesin tavır alınması.

4.2. TARIM KESİMİ VE ODAMIZ:

4.2.1. Tarım kesiminin her alanında oluşan gelişim ve değişimlerin periyodik bir yöntemle izlenmesi, ürünler ve girdilerle ilgili üretim, maliyet, fiyat, ithalat, ihracat ve teknolojik değerlendirme unsurlarını içerir

verilerin derlenmesi, gerektiğinde kamoyuna yansıtılması.

4.2.2. Tarım politika ve uygulamalarında oluşan değişimlerin uzman danışmanlar aracılığıyla izlenip, değerlendirilmesi.

4.2.3. Kalkınma planları, hükümet programları, bütçe kanunları üzerinde geçmişten günümüze uzanan çizgide tarımın yerinin incelenip, çıkarılacak bir kronolojik profil ile tanımlanması.

4.2.4. Parlamento ve hükümet gündeminde bulunan tarımla ilgili tasarımların araştırılıp, Oda görüşlerinin oluşturularak aktarılması, tarımla ilgili mevzuatın geliştirilmesi için yeni yasa önerileri yapılması, mevcut yasalardaki aksaklıkların tespiti ve öneri üretilmesi.

4.2.5. Ülkesel ve bölgesel ölçekteki ekonomik önemi olan ürünlerle ilgili gelişmelerin, üretim yöntemlerinde yapılacak etüdler ve yerinde gerçekleştirilecek gözlemlere dayalı biçimde izlenmesi, uygulama alanlarından sağlanan verilerle konuya ilişkin bilimsel ve teknolojik birikimlerin sentezlenerek görüş oluşturulması.

4.2.6. Tarımsal üretim planlaması konusunda tarımsal ve hukuksal yapı temellerini gözetebilen bir model çalışması yapılması.

4.2.7. Tarımsal araştırma fonksiyonunun gelişim doğrultusu ve bugün vardığı konumun ortaya çıkarılması, bu konuda benimsenmesi gereken temel yaklaşımların araştırılıp, oluşturulması.

4.2.8. Gıda – çevre – tarım ilişkileri ve amaç dışı tarım toprağı kullanımı konularını sürekli izleyecek, çevreyi bozucu tarım toprağını kirletici ve yok edici yatırım planlamalarını araştırarak ve kamuoyunu zamanında duyarlı kılabilecek bir çalışmanın örgütlenmesi.

4.2.9. Kırsal alan örgütlenmesinin demokratik çözüme kavuşturulması için, ilgili kooperatif örgütlerle ilkeli ilişkilerin geliştirilmesi, güncel sorun olan ülke ölçeğinde üst örgütlenmenin gerçekleşmesi çabalarına katkıda bulunulması.

4.2.10. GAP'nin 1992 yılının çalışma konusu yapılması, bu çerçevede, uygulamaları yerinde görmek, kamu-özel kesim yetkilileri ve yöre halkıyla görüşmek amacıyla Oda yöneticileri, uzmanlar ve meslektaşlarımızın katılacağı GAP gezisi düzen-

lenmesi, oluşturulacak GAP teknik kurulu aracılığıyla, projenin tarımsal yönünün ve bugüne kadar gündeme getirilmemiş boyutlarının olanaklar ölçüsünde yerinde yapılacak çalışmalara dayalı olarak araştırılması, GAP'nin yönetimi, projede ziraat mühendisi etkinliği, projenin tarıma dönük gelişim doğrultuları ve benzeri boyutlarının, yapılacak kapsamlı bir araştırma ve sağlanacak bilimsel birikimin birlikte değerlendirileceği GAP ile ilgili çalışmanın "Tarım haftası 93" etkinlikleri kapsamına alınması.

4.2.11. AT-Türkiye ilişkileri açısından tarımın yeri ve önemini ortaya çıkaracak, entegrasyon sürecinde tarımda yaşanması olası sorunları belirleyecek, bunların en aza indirilmesi anlamında projeksiyonlar öne-
recektir. Doğu Avrupa'daki gelişmelerin AT tarımı açısından ne tür yeni durumlarla karşılaşabileceğini araştırarak, AT gelişmelerini sürekli izleyecek bir özel çalışmanın örgütlenmesi, gerekirse ülke dışı etüdler yapılarak, bu çalışmanın konuyla ilgili tüm toplum kesimlerinin katılabilecekleri bir kongreye dönüştürülmesi.

4.2.12. Ülke ekonomisindeki yeri ve önemi devam eden tarım kesimine yönelik politikaların tartışılıp oluşturulması, kamu ve özel kesim sorumluluklarının planlanması, uygulanma yaklaşımları geliştirilmesi, süregelen uygulamaların değerlendirilmesi ve benzeri sorumluluklarla yükümlü olacak ve "Ulusal Tarım Konseyi" diye adlandırılabilir bir üst örgütün, kamu yönetimi, üniversiteler, çiftçi örgütleri, kooperatifler ve meslek kuruluşu temsilcilerinden oluşması yönünde girişimde bulunulması.

5. BASIN – YAYIN VE SOSYAL AMAÇLI ÇALIŞMALAR :

5.1 Ziraat Mühendisliği disiplininin ve Oda çalışmalarının tanıtılması, Oda etkinlikleri ile üretilen bilimsel ve teknolojik birikim ve yaklaşımların ilgililere aktarılması ve kamuoyuna yansıtılması için Basın, TRT ve Özel TV kuruluşları ile ilişkiler kurulması, çevre, tarım vb. konularda üretilen programlara katılınması ve katkıda bulunulması, tarımsal ürün yetiştiriciliğine yönelik yarışmalar düzenlenmesi ve ödüller verilmesi, yazılı basının izlenmesi, arşiv oluşturulması.

5.2 "Tarım ve Mühendislik" Dergisinin yönetim kurulu dışında

oluşturulacak uzman birim çalışmasıyla geliştirilmesi, derginin gözlenen eksikliklerinin giderilecek bir biçime kavuşturulması, içerik ve tasarımının geliştirilmesi, bu kapsamda şube çalışmalarına ve şube görüşlerine yer verilmesi, tüm Oda organlarının yayını haline getirilmesi, dergi kurulunda şube temsilcilerinin de görevli kılması, dergi ve diğer Oda yayınları için reklam gelirlerini artırmak üzere, şubeler ve il temsilcilikleri düzeyinde çalışmalar yapılarak parasal kaynak sağlanması, "Aylık Haber Bülteni" çıkarılabilme olanağının araştırılması,

5.3. Oda-Üye ve üyelerin birbirleriyle ilişkilerinin geliştirilmesi ve dayanışma sağlanması yönünde Oda hizmet binası yanında, sosyal tesis (müzikli yemek salonu, lokal, misafirhane, kütüphane vb.) edinilmesi çabalarının artırılması ve sonuçlandırılması.

5.4. Her ildeki Oda üyelerinin, kamu kuruluşlarının veya özel kuruluşların sosyal tesislerinden yararlanma olanakları yaratılması için girişimlerde bulunulması,

5.5. Genel Merkezdeki organların, komisyon üyelerinin ve Oda üyelerinin araştırma ve bilimsel çalışmalarına katkı anlamında, tarımla ilgili bütün eserlerin sağlanarak zengin bir kütüphane oluşturulması için fiziki yer sağlanması, sürekli yayınların izlenmesi.

5.6. Meslek ve tarımla ilgili özel gün ve zaman dilimlerinin toplumsal dayanışma anlamında değerlendirilerek, zaman zaman farklı yaklaşımlarla (Tarım Şöleni gibi) kutlanması,

5.7. Tarımsal faaliyette bulunan Holding ve Anonim Şirketler ile meslektaşlardan hibe, burs vs. gibi katkıların sağlanması,

5.8. Mesleğe, Oda'ya katkıları olan meslektaşların genç üyelere tanıtılması ve onları onurlandıracak ödüller verilmesi,

5.9. Ülkenin değişik yörelerine mesleki ve turistik amaçlı geziler düzenlenmesi,

5.10. Çok sayıda meslektaşın katılacağı toplu yemekler ve benzeri organizasyonlar gerçekleştirilmesi,

5.11. Özel sağlık kurumları veya kişileri ile anlaşma yapılarak, üyelerin hizmetlerden indirimli olarak yararlanma olanakları yaratılması.

TMMOB

Ziraat Mühendisleri Odası

33. Dönem Danışma Kurulu

I. Toplantısı

25-26 Nisan 1992 - İZMİR

Ziraat Mühendisleri Odası Tüzüğü'nün 52. maddesine göre; Oda'nın TMMOB kurullarında görev yapan üyeleri, oda yönetim, onur ve denetim kurulları ile şube yönetim kurulları başkan ve üyeleri, oda eski başkanları, il temsilcileri, Fakülte temsilcileri, oda'nın bilimsel ve teknik kurul üyeleri ve uzmanlık kurulları başkanlarından oluşacağı belirtilen Oda Danışma Kurulu I. Toplantısı, 25-26 Nisan 1992 tarihinde İzmir'de, ZMO Ege Bölge Şube Başkanlığı hizmet binasının açılışı ile birlikte yapılmıştır.

Danışma Kurulu Toplantısına; Oda genel merkezinden, Yönetim Kurulu Başkanı Mahir GÜRBÜZ ile Yönetim Kurulu üyeleri Yusuf Deniz, Turhan Ceran, Ergin Özügür ve Genel Sekreter Subutay Alptürk;

Ege Bölge Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Dr. Reşit Sönmez, II. Başkan Hüseyin Özer, Yazman Üye Ahmet Tomar, Tarık Demir, Günay Baysal, Ferruh Işın, Nuran Mercan ve Şube Genel Sekreteri Songül Davalrı,

İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Çiğdem Çalkavur ve üye Yıldırım Derya,

Adana Şube Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Ramazan Doğru,

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden Prof. Dr. Ekin Şahin,

Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden Prof. Dr. Vahap Katkat,

19 Mayıs Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden Prof. Dr. Ali Gülümser,

Tekirdağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden Doç. Dr. Cemal Polat,

Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden Doç. Dr. Turgut Köseoğlu,

Bursa İl Temsilcisi ve ZMO Bursa Şubesi Yürütme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Ali Karabulut,

Muğla İl Temsilcisi Hüseyin Güven

Aydın İl Temsilcisi Hakkı Temizel

Konya İl Temsilcisi Muharrem Örs

G.Antep İl Temsilcisi Recep Kaşmer

Denizli Delegeesi Ertuğrul Özgür olmak üzere toplam 27 Danışma Kurulu üyesi katılmıştır.

Toplantı gündemi çerçevesinde Oda Genel Merkezi, İstanbul, İzmir, Adana ve Bursa Şube Başkanlıklarınca, ZMO 32. Genel Kurulu sonrasında

EGE BÖLGE ŞUBEMİZİN BİNASI AÇILDI

Bölge şubemizde Aralık 1989 tarihinde başlatılan "Ziraat Mühendisleri Evi" edinme kampanyası 13 Ocak 1991 tarihinde İzmir Alsancak semtinde iki katlı tarihi bir binanın 156.000.000 TL. sına satın alınması ile sonuçlandı.

İki katlı binanın satın alınmasından sonra kampanyaya Restorasyon için devam edildi. Ekim 1991 tarihinde restorasyon çalışmalarına başlandı, 4 Nisan 1992 tarihinde Ege Bölge şubemiz yeni binasına taşındı. 25 Nisan 1992 tarihinde 33. Dönem Merkez Danışma Kurulu 1. toplantısı şubemizin yeni binasında yapıldı. Danışma kuruluna katılan danışma kurulu üyeleri ile İzmir'deki meslektaşlarımızın katıldığı bir törenle Genel Başkanımız Mahir GÜRBÜZ tarafından hizmete açıldı.

Bölge şubemizin yönetim yeri olan bina aynı zamanda lokal hizmeti de verecektir. Restorasyon çalışmalarında 100.000.000 TL. harcanan "Ziraat Mühendisleri Evi" tüm meslektaşlarımıza lokal hizmeti verecektir.

Bölge şube binamız 1462 sok. No: 33 Alsancak-İZMİR adresinde yer almaktadır. İzmir dışından gelen üyelerimiz için Alsancak garında inildiğinde, Fransız Koleji sokağından daha kolay ulaşmaları mümkündür.

Ege Bölge Şube binamızın satın alınmasında katkıları olan tüm kuruluşlara ve meslektaşlarımıza teşekkür ederiz. Bu muhtu sona ulaşmanın sevincini tüm meslektaşlarımızla paylaşıyoruz.

**Ziraat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu ve
Ege Bölge Şube Yönetim Kurulu**

daki çalışmalar hakkında bilgi verilmiş, daha sonra Oda Yönetim Kurulu'na hazırlanan 33. dönem çalışma programı görüşülmüştür.

Görüşmeler çerçevesinde I. Danışma kurulu'nda aşağıdaki ilke kararları alınmıştır;

1. 1992-1993 döneminde bilimsel, teknik ve mesleki etkinlikler Ankara dışında, bölge şubeleri ve illerde düzenlenmeli ve gerektiğinde bölgesel ve yöresel konular ele alınmalı ve irdelenmelidir.

2. Tüzük hükümlerinin uygulamaya konulmasında tüm örgüt birimlerinin aynı sorumlulukla duyarlı olmaları ve tüzük hükümlerini yaşama geçirici sistem üretmeleri kararlaştırılmıştır. Bu genel yükümlülüğün dışında bölge ve yöre özellikleriyle teknik ve ekonomik uygulamalar gözetilerek, tohumluk, gübre ve kooperatifçilik konusunda Oda Genel Merkezi,

- Tarım ilaçları ve kimyasallar konusunda İstanbul, İzmir ve Antalya,
- Tarım ürünü ithal ve ihracı konusunda Adana, İstanbul ve İzmir,
- Tarım sigortası konusunda İstanbul ve İzmir,
- Tarımsal danışmanlık hizmetleri konusunda Adana, Antalya ve İzmir,
- Tarım Alet ve Makinaları konusunda İstanbul ve İzmir örgütleri özel görevli ve sorumlulu olacaktırlar.

3. Özel çalışan ziraat mühendislerinin Oda'ya üyeliklerinin sağlanması konusunda, Bursa şubesi çalışmasıyla ilgili uzmanların katkıları sağlanacaktır.

4. Oda çalışmalarının topluma duyurulması bakımından "Aylık haber bülteni" çıkarılacaktır. Bülten tüm örgüt birimleri sorumlulu katkıda bulunacaktır.

5. Tarım ve Mühendislik Dergisi'nin öngörülen nitelik ve biçime kavuşması için her şube yazı, makale araştırma, haber v.b. yöntemlerle kesinlikle katkıda bulunacak ve şubelerde bu konuyla bir yönetim kurulu üyesi özel olarak görevlendirilecektir. Dergi için program yapılacaktır.

6. Üyelerle yapılan yazışmalar, bilgi olarak il temsilcilerine de gönderilecektir.

7. Çevre günü'ne rastlayan dönemde bu konuyu ele alan özel dergi sayısı çıkarılacak, şubeler kendi özellerinde katkı yapacaklardır.

8. Basın ve radyo TV açıklamalarının Genel Merkez bilgilendirile-

cek, bültenler aksatılmadan Genel Merkez ve Şubeler arasında karşılıklı gönderilecektir.

9. Çok zorunlu koşullar dışında Oda adına Basın ve Radyo TV açıklamaları başkanlar tarafından yapılacaktır.

10. Kamu çalışanlarının sendikalaşması konusunda İstanbul Bölge Şubesi Oda adına çalışma yapacak ve meslek-sendika ilişkileri için sistem üretecektir.

11. Tüzük dışında işsiz Ziraat Mühendislerine istihdam yaratacak alanların belirlenmesi, Türk Cumhuriyetleri ve AT ile tarım ilişkileri, GAP ve Tarım, tarımla ilgili mevzuat ve yönetime katılma konularında Genel Merkez özel çalışmalar yapacaktır.

12. Tarım Haftası 93'de ele alınacak ana konular mayıs 1992 sonuna kadar örgüt birimleri arası bilgi alışverişi ile kesinleşecektir.

13. Ziraat Mühendisliği öğretimi sorunlarının ele alınıp, incelenip, çözümler üretilmesi için Ege Bölge Şubesi özel görevli olacak, bu konuda Ankara'da yürütülmekte olan çalışmayla entegrasyon sağlanacaktır.

14. Çevre konusunda, kamu kuruluşlarından kaynak sağlamak üzere bir araştırma planlanacaktır. Bu planlamaya Ziraat Fakültelerimizin çevreyle ilgili uzmanlarının katkıları sağlanacaktır.

15. Ziraat Mühendislerinin hazırladıkları projelerin ZMO'nda (Genel Merkez ve Şubelerce) vize edilmesi konusunda tüm kamu kurum ve kuruluşları katında resmi girişimde bulunulacaktır.

16. Bölge Şubeleri ve illerde bulunan, tarımsal proje büroları ilgili örgütlerce belirlenecek, bu saptamanın ardından "Büro Tescil Belgesi" uygulaması başlatılacaktır.

17. Kamu çalışanlarının özlük sorunlarının çözümü, amaç dışı tarım toprağı kullanımı konusunda yasal düzenlemelerin geliştirilmesi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın tarımsal projelerde Ziraat Mühendisi imzasını gerektiren genelgesinin geliştirilmesi, Orkoy hizmetlerinde ziraat mühendisi istihdamı, Ziraat Bankasının fizibilite raporlarıyla ilgili rehberinde ziraat mühendisliği konusunun yer alması, kamu istihdamında uzmanlık alanlarının gözetilmesi yönünden kurum ve kuruluşlarla ilişki kurulması konularında Genel Merkez çalışma yapacaktır.

18. Genel Merkez ve Şubelerde gerek görülen ve istihdam kolaylığı sağlayacak alanlarda meslek içi kurslar düzenlenecektir.

İL TEMSİLCİLERİNİN GÖREV VE YETKİLERİ ÜZERİNE

33. Dönem çalışmalarında Ziraat Mühendisleri Yasası Yetki Tüzüğüne hayat vermek, mesleki yetkilerimize sahip çıkmak, istihdam alanındaki boşluğu doldurmak doğrultusunda yoğun çalışmalar yürütmesini beklediğimiz Oda'mızın, beklenen etkinliği yaratması organlarının aktivitelerine katkısı oranında ortaya çıkacaktır.

16.000'e yaklaşan üyesi, illerde temsilcilik ve bölgelerde şubeler temelindeki örgütlülüğü ile Ziraat Mühendisleri Odası organları yukarıda belirlenen hedeflere ulaşmada ciddi roller alabilecek konumdadır. Örgütlenmemizin temel taşlarını oluşturan il temsilciliklerinin ise bu yapılaşmada özel bir önemi bulunmaktadır. Gerek il düzeyinde Oda aktivitelerinin yürütülmesi, üyeye Oda arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi, gerekse ildeki tarımsal aktivitelerin, özel ve genel sorunların tanımlanmasında

il temsilciliklerinin sahip olduğu anahtar konum ve bu konuma uygun yetkilerinin daha aktif bir şekilde kullanılması gerekmektedir.

Bugüne kadarki süreçte, Oda'mızın içinde bulunduğu koşullara da bağlı olarak il temsilciliklerimizin görevlerini belirli etkinliklerle sınırlamış olması örgütlenme yapımızın gelişmesini engellemiş, bunun sonucunda çeşitli etkinliklerle ilgili olarak üyelerle kurulması gereken ilişkiler Genel Merkezce yürütülmüştür. Başlangıçta Genel Merkez için çok fazla sorun yaratmayan bu ilişki biçimi bugün geline yerde ulaşılan işlevi, konulan hedefler ve üye beklentileri gözönüne alındığında Genel merkez çalışmalarının hantallaşmasına yol açmaktadır.

Beklentilerimize cevap verecek bir ZMO yaratılabilmesi için Genel Merkez, politika ve hedef belirleme ve belirlemeler doğrultu-

sunda gerekli koordinasyonu yürütmekle görevli en üst organdır. Tüm üyeler ve Oda organlarının hiyerarşik bir yapı içerisinde belirlenecek politikalar ve bunların uygulanmasındaki katılımcılıkları, tanımlanan görev ve sorumluluklara sahip çıkışları üretken örgütlenme yapısını geliştirecektir. Bu çerçevede tüm üyelerimizin bağlı oldukları il temsilcilikleri, şubeler ve Genel Merkez çalışmalarına katkı koymaları, izlemeleri ve değerlendirme yapmaları kaçınılmaz bir görevdir. Daha açık bir ifade ile sorunlara sahip çıkan insan sayımızdaki artışa bağlı olarak, etkinliğimiz ve çalışmalarımız büyüyecektir.

Tüm üyelerimize ve il temsilcilerimize yardımcı olacağı düşüncesiyle 33. Olağan Genel Kurulumuzda kabul edilen son şekliyle Oda Tüzüğümüzde yer alan il temsilciliğinin görev ve yetkilerini aşağıda yayınlıyoruz.

ODA TÜZÜĞÜMÜZDE İL TEMSİLCİSİ GÖREV VE YETKİLERİ

MADDE 71. İl temsilcisinin görev ve yetkileri şunlardır:

a- Merkez ve şube yönetim kurulunun önerileri içerisinde ve onu temsilen çalışır. Temsilciliğin ayrı bir bütçesi olmadığından harcamaları Oda yönetim kurulunca ait olduğu yılın bütçesinden ödenir.

b- Temsilciler, bulunduğu ildeki üyeler ile Oda arasındaki ilişkiyi sağlarlar. Ortaya çıkacak sorun ve konularda Oda tarafından bildirilen şekilde, gereken inceleme ve işlemleri Oda adına yapıp sonucu Odaya bildirmek.

c- Üyelerle zaman zaman toplantılar yaparak meslektaşlarımızın fikir birliğini ve dayanışmalarını sağlamak için çaba göstermek.

d- Üyelere Oda'nın ulaştırılmak istediği, bilgi, sirküler, yayın, kitap ve broşürler alıp kendilerine dağıtımını yapmak.

e- İl sınırları içindeki üyelerin Oda ile ilgili her türlü taleplerini tesbit ederek Odaya bildirmek.

f- Üyelerin mesleki çalışmaları ve örgütsel dayanışmalarına zarar veren her türlü uğraşı ve tutumları Oda'ya bildirmek.

g- İl'den ayrılan veya yeni gelen üyelerin isim ve adreslerini Oda'ya bildirmek.

h- Vefat eden üyeler için gerekli işlemleri yapmak ve Oda'ya bilgi vermek.

ı- Oda ödentilerinin doğrudan veya mutemetler aracılığıyla Oda merkezine gönderilmesini sağlamak.

i- Birlikçilik yapan üyelerin bu görevi mesleki kural ve hizmetin gereklerine göre yapması hususlarını olanaklarına göre takip etmek ve üyelerin birlikçilikten aldığı ücretin %10'unu Oda merkezine havesini sağlamak.

j- İki yılda bir Eylül ayı sonuna kadar 1. aşama il genel kurullarında seçilecek delege adedini saptayarak il hudutları içinde bulunan üyelerin isim, adres ve Oda sicil numaralarını belirtir listeleri 2 nüsha halinde Şube veya Oda merkezine göndermek.

k- Oda merkezinden üyelerin borç durumlarını belirtir listeler geldikten sonra bu listeleri dikkate alarak, birlikçi ön seçimlerini yapmak ve sonucu her yılın aralık ayı ilk haftası sonuna dek Oda merkezine göndermek.

l- Benzeri mesleki kuruluşlar ve iş yeri temsilcileriyle temas kurmak ve işbirliği yapmak.

m- Bölgesinin tarımsal sorunlarını saptayarak görüş ve önerileriyle birlikte şube veya Oda merkezine bildirmek.

n- Oda yönetim kurulunca verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ŞUBE VE İL TEMSİLCİLERİ ADRES LİSTESİ

01 – ADANA	Güven BURMA Bölge Şube Başkanı	Kurtuluş Mah. 308. Sk. Ersaylı Apt. Tel: (71) 132817
02 – ADIYAMAN	Zeynel EKİCİ	Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü
03 – AFYON	Salih BANKOĞLU	Tarım İl Müdürlüğü
04 – AĞRI	Fevzi BULUT	Belediye Başkanı
05 – AMASYA	Rüştü ÇAĞLAR	Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü
07 – ANTALYA	Bülent ÇİFTER	Yüksek Alan Mah. Ali Çetinkaya Cad. Özen Apt. No:2/B Tel:22 34 93
08 – ARTVİN	Ergin KAHVECİ	Tarım İl Müdürlüğü
09 – AYDIN	Hakkı TEMİZEL	Tarım İl Müdürlüğü
10 – BALIKESİR	Ferhat YILMAZ	Tarlabası Cad. No:73 Ege Mah.
11 – BİLECİK	Ramiz YILMAZ	Tarım İl Müdürlüğü
12 – BİNGÖL	Emin ANUK	T.C. Ziraat Bankası Bingöl Şubesi
13 – BİTLİS	Halil ERTEKİN	PTT Baş Müdürlüğü
14 – BOLU	Niyazi KALFA	Tarım İl Müdürlüğü
15 – BURDUR	Mehmet DEĞİRMENCI	Tarım İl Müdürlüğü
16 – BURSA	Prof. Dr. Ali KARABULUT	Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi Pk:44 Hürriyet
17 – ÇANAKKALE	Şener GÜRSEL	Tarım İl Müdürlüğü
18 – ÇANKIRI	Faruk DENİZ	Tarım İl Müdürlüğü
19 – ÇORUM	Bekir TAŞKALDIRAN	Alapala Yem Fabrikası Müdürlüğü
20 – DENİZLİ	Hüseyin DEĞNELİ	Bayramyeri Meydanı Belediye Dükkanları No: 11
21 – DİYARBAKIR	Zekai BAKAR	TKV Müdürü Urfa Yolu 7km Pk:214
22 – EDİRNE	Şaban YILMAZ	DSİ Bölge Müdürlüğü
23 – ELAZIĞ	Fuat GÜZELDERELİ	Şehit İlhanlar Cad. Deveci Apt No:42/4
24 – ERZİNCAN	Mustafa TUTU	Tarım İl Müdürlüğü
25 – ERZURUM	Gönen GÖNÜLTAŞ	Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü
26 – ESKİŞEHİR	Ziya ÖNCELER	Geçit Kuşağı Tarımsal Araştırma Enst. Pk: 17
27 – GAZİANTEP	Recep KAŞMER	Büyükşehir Belediyesi Park Bahçeler Müdürlüğü
28 – GİRESUN	Toygar ANGIN	Köz Hizmetleri İl Müdürlüğü
29 – GÜMÜŞHANE	Hikmet EMRE	Tarım İl Müdürlüğü
30 – HAKKARİ	Yusuf SEVMİŞ	Tarım İl Müdürlüğü
31 – HATAY	Orhan SOĞUKSU	Tayfur Sökmen Cad. Çukobirlik Yanı No: 112
32 – ISPARTA	Ömer BUDAK	İstanbul Caddesi Budak Apt. No: 80/1
33 – İÇEL	Kemal ARIDICI	TMMOB Lokali İnönü Bul. Nail Gökso İŞhanı Kat:4
34 – İSTANBUL	Çiğdem ÇALKAVUR İstanbul Şube Bşk.	Etem Efendi Cad. Etem Efendi Apt. 8/8 Erenköy/İSTANBUL
35 – İZMİR	Reşit SÖNMEZ Ege Bölge Şb. Bşk.	1462. Sok. No:33 Alsancak Tel: 220068
36 – KARS	Zafer ALGÜN	Tarım İl Müdürlüğü

37 – KASTAMONU	Ufuk KARAALIOĞLU	Doruk Kitapevi Cumhuriyet Cad. No: 34
38 – KAYSERİ	Hüseyin ÇALIŞKAN	Tarım İl Müdürlüğü
39 – KIRKLARELİ	Ahmet YAĞMUR	Tarım İl Müdürlüğü
40 – KIRŞEHİR	Adil SAĞ	Tarım İl Müdürlüğü
41 – KOCAELİ	Ergun TURAN	Tarım İl Müdürlüğü
42 – KONYA	Muharrem ÖRS	Tarım İl Müdürlüğü
43 – KÜTAHYA	Yakup YILDIRIM	Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü
44 – MALATYA	Yaşar ÖZGÜL	Tarım İl Müdürlüğü
45 – MANİSA	Engin KURT	Tarım İl Müdürlüğü
46 – K. MARAŞ	Salih ÇILDEM	Tarım İl Müdürlüğü
47 – MARDİN	Hüseyin MOĞOL	Tarım İl Müdürlüğü
48 – MUĞLA	Hüseyin GÜVEN	Tarım İl Müdürlüğü
49 – MUŞ	M.T. Mahir DOĞRU	Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü
50 – NEVŞEHİR	Erol DOĞAN	Tarım İl Müdürlüğü
51 – NİĞDE	Cemal USLU	Tarım İl Müdürlüğü
52 – ORDU	Sevgi AYDIN	İl Kontrol Laboratuvar Müdür Yardımcısı
53 – RİZE	Yetiş SARIAHMETOĞLU	Kalkandere Çay Fabrikası Müdürü
54 – SAKARYA	Engin KARABAĞLAR	Tarım İl Müdürlüğü
55 – SAMSUN	Sebahattin HARMAN	TMO Şube Müdürlüğü
56 – SİİRT	H. Sabri TAN	Tarım İl Müdürlüğü Çiftçi Eğ. Yay. Müd.
57 – SİNOP	Recep BARIŞ	Tarım İl Müdürlüğü
58 – SİVAS	Osman GÖÇER	Tarım İl Müdürlüğü Destekleme Şb.
59 – TEKİRDAĞ	Mekselina ALKILIÇ	Tarım İl Müdürlüğü
60 – TOKAT	Sebahattin ÇELİK	Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü
61 – TRABZON	Cemil BOZBAŞ	Türkiye Hava Kurumu İşhanı No:22 Kat: 3
62 – TUNCELİ	Baki ÇELİKDEMİR	Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü
63 – ŞANLIURFA	Hüseyin TOKER	Tarım İl Müdürlüğü
64 – UŞAK	M. Aydın İBIŞ	Tarım İl Müdürlüğü
65 – VAN	Tekin TURAN	Adnan Özen İşhanı Kat:4 TMMOB Lokali
66 – YOZGAT	Murat GÜNEY	Tarım İl Müdürlüğü
67 – ZONGULDAK	Arif AYYILDIZ	Tarım İl Müdürlüğü
68 – AKSARAY	Emine GENÇTÜRK	Tarım İl Müdürlüğü
69 – BAYBURT		
70 – KARAMAN	Kadir GÜLCAN	Zirai Müc. İlaç San. Seki Hamam Cad. No: 2
71 – KIRIKKALE	Ramiz AKIN	Pk: 81
72 – BATMAN	M. Salih GAYRETLİ	Tarım İl Müdürlüğü
73 – ŞIRNAK	Süleyman TOK	Tarım İl Müdürlüğü
74 – BARTIN	Ayşe UZUN	Kemerköprü Mah. 27 Mayıs Cad. No: 52/C

— DUYURU —

ODAMIZ ÜYELİĞİ İÇİN İSTENEN BELGELER

1– 2 adet Fotoğraf

2– Mezuniyet Belgesi

3– Nüfus Cüzdanı Örneği

4– 60.000.- TL. (kayıt ücreti + 3 aylık peşin aidat)

ODA ADINA GÖRÜŞMELER SÜRÜYOR

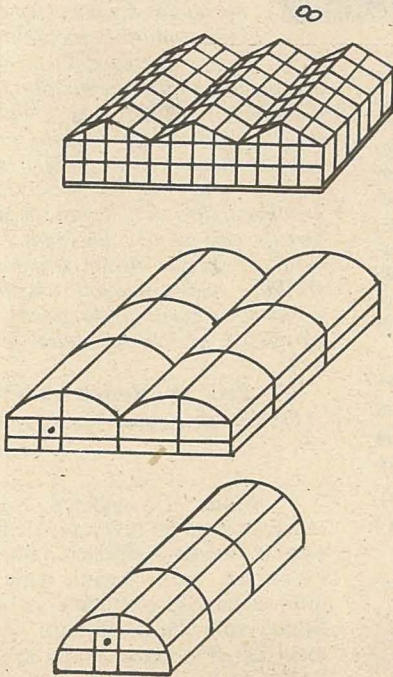
Yeni Yönetim Kurulu'muz üye meslektaşlarımızın sorunları ile Oda'mızın meslek ve tarımla ilgili görüşlerini aktarıp, çözümlenmelerini önermek amacıyla sayın Bakanlar ve sayın kamu yöneticileri katında bir dizi görüşme gerçekleştirmiştir.

Bu kapsamda Devlet Bakanı Başbakan Yardımcısı Sayın Erdal İNÖNÜ ile 10 Nisan 1992'de yapılan görüşmede, Oda'mız çalışmalarını hakkında bilgi sunulmuş, Tarım ve Köyişleri ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığı hizmetleriyle, meslektaşlarımızın etkinlikleri konularında talepler dile getirilmiştir.

Kültür Bakanı Sayın Fikri SAĞLAR ile 26 Mart 1992'de gerçekleşen görüşmede, İzmir Bölge Şubesi binamızın onarımı konusunda Bakanlık katkısı, Sağlık Bakanı Sayın Yıldırım AKTUNA ile 1 Nisan 1992'de yapılan görüşmede Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca hazırlanan Gıda Kanunu Tasarısının bu dönemde çıkarılması hususu ve Bayındırlık ve İskan Bakanı Sayın Onur KUMBARACIBAŞI ile 10 Nisan 1992'de gerçekleştirilen görüşmede ise Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nde Ziraat Mühendisliği hizmetleri ve hiyerarşik statü konuları ele alınarak, meslek adına isteklerde bulunulmuştur.

TARTES TARIM SANAYİ ve TİCARET LTD. ŞTİ.

- Cam ve plastik örtülü galvaniz profilli anahtar teslimi seralar ve sera malzemeleri
- Isıtma cihaz ve düzenleri jeotermal ısıtmalı seralar
- Sisleme tesisatı
- Köklendirme ve çimlendirme masaları ve elektrikli toprak ısıtıcıları ve otomatik kontrolları
- Pencere açma kapama, sisleme, ısıtma ve sulama otomatik kontrolları
- Pad soğutma sistemleri
- Buharlı toprak sterilize cihazları, toprak doldurma makineleri
- Gölgeleme perdeleri ve açma kapama düzenleri
- Üst ve yan pencere açma düzenleri
- Damla sulama sistemleri
- Max-min termometre, higrometre, perlit, torf vb. malzemeler

Adres:

Akçay Cad. 279/1-A Gaziemir - İZMİR

Tel : 9-51- 51 32 17 - 51 46 06

Fax : 9-51- 51 32 17

II. Hayvancılık Kongresi 17-19 Haziran 1991'de Yapıldı

Son on yılın ekonomik politikaları nedeniyle, tarım kesimi içerisinde özellikle çok daha ağır sorunlarla karşı karşıya gelen hayvancılığın, bir kongre bütünlüğü içerisinde ele alınıp sorgulanması gerekli bulunmuş olup, Oda'mız, fakültelerimiz, üretici örgütleri, sektöre hizmet veren başka mesleklerin katılımlarıyla demokratik bir zenginliğe erişen KONGRE, zaman geçirilmeden kitaplaştırılarak,

kalıcılık ve yaygınlık niteliğine kavuşturulmuştur.

17-19 Haziran tarihlerinde üç gün boyunca yoğun ilgi ve katılımı ile devam eden kongreye bildiri sunucusu ve tartışmacı olarak, ülkenin her yöresinde, her bilimsel çevreden toplam kırkdört adet bilim adamı ve uzman katılmıştır.

Gazeteci-yazar Sadullah USUMI'nin yönettiği açık oturum ise Prof. Dr. Reşit SÖNMEZ, İsmail

BİLİR, Prof. Dr. Ayhan ELİÇİN, Osman ÖZBEK, Hasan METİN, Orhan KILERCİOĞLU ve Ata ÜNVER'in konuşmacı olarak katılımlarıyla, yönetenler, yönetilenler ve bu kapsamda sektöre hizmet üretenlerin aynı masada buluşup, tartışmaları bakımından anlamlı olmuştur.

Basılı yayın haline getirilen Kongremiz bildirilerinden çeşitli alınlar aşağıda verilmektedir.

Yaşanan, gerçekten hayvancılığımız açısından dramatik bir tablodur. Oysa, hayvancılığımız sürüklendiği tüm olumsuzlukların karşısında bile yine de ortak geleceğimiz için umut olmayı devam ettirecek çok değerli olanak ve dinamikleri de bünyesinde taşımaktadır. Önemli olan, bunu algılamak, bu potansiyeli gelişim doğrultusunda yönlendirecek ciddi yaklaşımları gündeme getirmektir. Dünya ve özellikle bölgemiz nüfusunun korkunç hızla büyümeye devam ettiğini, hem kendi toplumumuz hem de çevremiz ülkelerinin hayvansal besin yetersizliklerini farkedip, bu olguları gelişme için kaldıraç yapmaktır.

Mahir GÜRBÜZ
(TMMOB Zir. Müh. Odası Bşk)
"Kongre Açılış Konuşması"

Hızla artan ülke nüfusunun yeterli ve dengeli olarak beslenmesi gereği işsizlik sorunu ve ülke kalkınmasında büyük ihtiyaç duyulan dövizin temini gibi hususlar dikkate alınarak, hayvancılığımızın geliştirilmesi çalışmalarına ağırlık verme önem taşımaktadır. Bu nedenle, her şeyden önce mevcut üretim kaynaklarından en etkin şekilde yararlanarak, hayvansal üretimin ülke ekonomisine katkısının artırılması zorunlu görülmektedir. Böylece gelecekte, toplam tarımsal üretim içerisinde hayvansal üretimin ağırlık taşıdığı bir yapıya ulaşma hedef alınmalıdır.

Prof. Dr. Ahmet ERKUŞ
ve Arkadaşları
(Türkiye'de Tarımsal Yapı ve Bu Yapı İçinde Hayvancılığın Önemi ve Geleceği)

AT'a uyum açısından incelendiğinde, ülkemizde üretim, pazarlama aşamalarında çok önemli sorunları bulunan hayvan ve hayvansal ürünler sektörü Toplulukta desteklenme kapsamında yer almaktadır. AT'da üreticilerin hem iç piyasada hem de dış piyasaya karşı korunmasında çeşitli fiyat mekanizmaları söz konusudur. Ayrıca, tüketicinin de haklarını savunabildiği ve tüketici birlikleri ile danışma komiteleri mevcuttur.

Prof. Dr. Turan GÜNEŞ ve Arkadaşları
(Türkiye'de Canlı Hayvanlar, Ham ve İşlenmiş Hayvansal Ürünler, İç ve Dış Pazarlaması, Topluluğa Uyum Sorunları)

Ülkemizdeki mer'aların aşağı yukarı üçte birinin (8.700.000 ha) gerçek mer'a karakterinde olduğu, geriye kalan üçte ikisinin ise bitki örtüsünü kaybetmiş, çıplaklaşmış ve hatta tamamıyla erozyona uğramış araziler olduğu görülmektedir. Ülkemizdeki üçte bir oranında kalan mer'alar, geçmişte olduğu gibi erken ilkbaharda ve kapa-

sitelerinin üzerinde otlatılmağa devam edilecek olurlarsa bunlar da bitki örtülerini kaybederek elden çıkmış olacaktır.

Prof. Dr. Fahrettin TOSUN
ve Arkadaşları
(Türkiye'de Kaba Yem Üretiminde Çayır Mer'a ve Yem Bitkileri Yetiştiriciliğinin Yeri ve Önemi)

Türkiye'de birçok karmayemin normu (standartı) belirlenmiş olup uygulanmaktadır. Karmayeme giren yem hammaddelerinin önemli olanlarının da standartları yapılmış olmakla beraber uygulanması zorunlu duruma getirilmemiştir. Bu gibileri sadece beyana tabidir. Dolayısıyla standart üretilmedikleri gibi beyana uymadıkları da çok sık görülmektedir. Hammaddeyi sürekli olarak standart bir şekilde sağlayamayan karmayem üreticisi de norm'a (standart) uygun karmayem üretmekte güçlük çekmektedir.

Prof. Dr. Remzi AKYILDIZ
(Türkiye'de Karma Yem Üretimi ve Teknolojisi)

Verim seviyesinden memnun olmayan veya bu seviyenin de üstüne çıkmak isteyen işletmeler, hatta bütün işletmeler, birim başına daha fazla ürün sağlama gayretinde olmalıdırlar. Bunun yolu da, koşullarını iyileştirmeyi ihmal etmeden ve bu koşullara uygun üstün verimli hayvanlarla çalışmaktır. Kısaca işletmeler bir yandan sahip oldukları işletme koşullarını iyileştirmek, diğer yandan da o şartlarda daha yüksek verimli hay-

vanlarla çalışma gereği duymalıdır. Bu tip bir ihtiyaç ülkede daha nitelikli hayvanların değer kazanmasına, dolayısıyla nitelikli damızlık yetiştiriciliğinin yaygınlaşmasına ön ayak olacaktır.

Prof. Dr. Ayhan ELİÇİN
ve Arkadaşları
(Türkiye'de Hayvan Islahı,
"Sorunlar ve Öneriler")

Genel bir değerlendirme yapıldığında, Türkiye'nin hayvancılık biyoteknolojisi alanındaki araştırmalara yeni girmeye başladığı, araştırma laboratuvarlarının ve araştırmacıların sayısının yetersiz olduğu söylenebilir. Bu nedenle ileri bir tekniğe, bilgi birikimine ve ciddi yatırımlara ihtiyacı olan biyoteknolojilerin geliştirilebilmesi ve ülkemiz koşullarına uyarlanması bakımından ciddi bir planlamanın vakit yitirmeksizin yapılması zorunlu görülmektedir.

Prof. Dr. Yücel AŞKIN
ve Arkadaşları
(Hayvancılıkta Biyoteknoloji Alanındaki Gelişmeler ve Ülkemizdeki Uygulamalar)

Ülkemizde hayvancılığın geliştirilmesi için birçok program yürütülmüş ve yürütülmektedir. Bunların sonuçları, bu sektörde faaliyetleri yürüten çiftçilerimizin katılımı sağlandığında başarılı olarak alınmaktadır. Bu sebeple çiftçilerimizin, hayvan yetiştiricilerimizin ve özel sektörün biraraya gelerek kendi teşkilatlarını kurmaları yararlı olacaktır. Bu teşkilatlar kanalıyla, hayvan ıslahı, sun'i tohumlama, damızlık tedariki, damızlık satışı, ürün işleme ve pazarlama gibi faaliyetlere çiftçilerin ve yetiştiricilerin katılımı ve bu faaliyetlerin verimliliği yükselecektir.

Dr. Emin BAYRAKTAROĞLU
(Sığır Besiciliğinin Sorunları ve Çözüm Önerileri)

Ülkemizde hayvan barınaklarının planlanması ve projelenmesine ilişkin olarak bugüne kadar yapılan çalışmaların yetersiz olması ve temel dayanaklardan yoksun bulunması nedeniyle genel çizgileri içerisinde belirtmeye çalıştığımız çok çeşitli sorunlar ortaya çıkmaktadır. Ülkemizde hayvancılığın giderek entansifleşeceği ve dolayısıyla ihtisaslaşmış büyük kapasiteli işletmelerin kurulacağı gözönüne alındığında yeni barınaklara olan gereksinim artacak ve hayvan barınaklarının amaca uygun olarak

planlanıp projelenmesi daha da büyük önem kazanacaktır.

Prof. Dr. Aydın ÖNEŞ
ve Arkadaşları
(Ülkemizde Hayvan Barınaklarının Durumu ve Geliştirme Olanakları)

T.C. Ziraat Bankası, hayvancılıktan beklenen üretim seviyesine ulaşılabilmesinde, krediden beklenen faydamin gerçekleştirilebilmesini sağlamak amacıyla, bu konudaki uygulamalarına, hayvancılık sektörünün mevcut durumu, plan hedefleri ve gelişen teknolojilere paralel olarak yenilikler getirmektedir.

Engin ÇADIRCI
(Hayvancılık Kredileri ve Hayvansal Üretimde Verimliliğe Etkileri)

Dış satımda öncelikle potansiyel ve olanaklar iyi değerlendirilmeli ve üretimin buna göre yönlendirilmesi, canlı hayvan yanında et ve mamülleri dış satımının geliştirilmesi yönünde önlemler alınmalıdır. Diğer yandan dış-alımda tam bir liberasyona gidilmesi, hayvancılığın gelişmesini engleyecektir. Tarımda, özellikle et-ve et ürünleri sektörü gibi, alt yapısı tam kurulmamış, gelişme aşamasında olan bir sektörde müdahalesiz bir pazar yapısı düşünmek oldukça yanlıştır. Bu nedenle et ithalatında uygulanan fonlar korunduğu gibi, iç-üretim rekabet şansını sürekli koruyacak bir düzeyde tutulmalıdır.

Prof. Dr. Rifat OKUYAN
ve Arkadaşları
(Türkiye'de Et Üretim-Pazarlama Yapısı ve Sorunları)

Bugün Türkiye'de kasaplık potansiyeli kesecek kesim kapasitesi bulunmakta, ancak işletmelerin büyük bir bölümü modern ve teknolojik yapılanma ve sağlık şartları açısından çok yetersiz kalmaktadır. Ülke tüketiminin karşılanmasında kontrollü kesimlerin payı çok düşük kalmaktadır. EBK, toplam etin sadece %7.4'nü, özel sektör %5.7 sini, Belediyeler ise ancak %31.2 sini denetleyebilmektedir.

Akın SARIEYÜPOĞLU
(Ülke Hayvancılığı ve Et Pazarlamasında Kamu Sektörü)

Türkiye'de üretilen yıllık süttün % 60'ının, pazara indiği varsayılmaktadır. Geri kalan bölüm ise kapalı aile ekonomisi içinde tüketilmektedir. Pazara inen bu süttün de yalnızca %10'u modern fabrikalarda işlenmektedir. Oysa süt sektöründe diğer AT ülkelerine göre geri durumda olan İspanya'da

bile bu oranın %85 dolayında olduğu belirtilmektedir.

Prof. Dr. Tümer URAZ
ve Arkadaşları
(Türkiye'de Süt Üretimi, Sorunları Dış Alım ve Satımı)

Yurdumuzda kurulu ve faal süt işleme tesislerinin dağılımına bakıldığında Kamu, Kooperatif ve Özel Sektöre ait toplam 1093 işletmenin 824 tanesinin yani %75'nin Ege, Marmara ve Akdeniz bölgelerinde yer aldığı görülmektedir. Ağırlık ise 394 İşletme ile Ege ve 379 İşletme ile Marmara Bölgelerindedir.

Alhas BAŞARAN
(T.S.E.K'nun Süt Üreticileri ile İlişkileri ve Bölgeler İtibariyle Çiğ Süt Üretiminin Değerlendirilmesinde, Kurumun ve Özel Sektör İşletmelerinin Etkinliği)

Türkiye'nin coğrafi konumu nedeniyle bir geçit bölgesinde bulunması, kara ve deniz sınırlarının çok uzun olması, özellikle Güney ve Doğu sınırlarımızın hayvan kaçakçılığına müsait bulunması ve bunun tam olarak kontrol altına alınmaması, hayvan popülasyonunun çok fazla olması, hastalıklarla devamlı mücadele için yeterli mali olanakların ayrılamaması, halkın yetiştiricilik ve özellikle bazı önemli hastalıklar hakkında bilgisinin yetersiz olması, hayvanların sağlığı ile ilgilenmemesi ve tedavileri için herhangi bir mali katkıda bulunmaması, yurt içinde hayvan hareketlerinin gereği şekilde kontrol edilememesi, yurt dışından yapılan çeşitli ithaller (aşı, canlı hayvan, et ve diğer hayvansal ürünler, vs.) gibi önemli faktörler dışardan Türkiye'ye çeşitli hastalıkların girmesine, yerleşmesine, yayılmasına neden olmaktadır.

Prof. Dr. Mustafa ARDA
(Hayvan Hastalıklarından Korunma ve Mücadele Yöntemleri)

Özellikle embriyo ve transferi yönünden de yüksek verimli bir anne ve babaya ait embriyonun, ithalin yapıldığı ülkelerdeki anneye aktarımı sonunda elde edilecek yavru, o ülke koşullarında yetişen bir annede geliştiği için doğum sonrası çevreye de kolayca uyum sağlayacak ve iyi gelişecektir. Tabii bütün bu müspet gelişimleri sağlayacak tek ve ana şart, damızlık canlı hayvan ve biyolojik madde ithalatının kurallara uygun olarak yapılmasıdır.

İbrahim BURGU ve Arkadaşları
(Hayvan ve Biyolojik Madde İthalatının Viral Hastalıklar Yönünden Önemi)

Ülkemizde tavukçuluk işletmelerinin kapasite ve yetiştirme tekniği açısından belirli eksiklikleri olduğu bilinmektedir. 2000'li yıllarda ülkemizde tavukçuluğun, HALKIN KALİTELİ ve DENGELİ BESLENMESİNDE ÖNCÜ SEKTÖR olarak kabul edilmesi ve istihdam sağlamaktan ziyade, mümkün olan yüksek kapasitelerle ucuz ve kaliteli ürün üretimi ve pazarlamasının sağlanması üzerinde önemle durulmalıdır.

Prof. Dr. RÜVEYDE AKBAY
ve Arkadaşları
(2000'li Yıllara Doğru Türkiye
Tavukçuluğuna Bakış)

Artık tavukçulukta ileri gitmiş batı ülkelerindeki gerçeği görmeliyiz. Şimdiye kadar sanıldığı gibi, tavukçuluk bireysel bir tarım ürünü değildir. Kollektif bir çalışmayı zorunlu kılan gerçek bir endüstri dalıdır. Ekip çalışmasını, örgüt çalışmasını gerektirmektedir. Endüstrinin bütün kuralları, hatta biraz daha fazlasıyla tavukçuluk için geçerlidir.

Şükrü KALELİ
(Tavukçulukta Üretim, Pazarlama ve Örgütlenme Modeli)

Gerek tarımsal yayım, gerekse kooperatifçi bilim adamlarının üzerinde görüş birliğine vardıkları bir konu, yayım kuruluşlarının önerdiği teknik bilgilerin benimsenmesi ve uygulanmasında örgütlü üreticilerin daha aktif davrandıkları ve daha avantajlı durumda olduklarıdır.

Prof. Dr. Ziya G. MÜLAYİM
ve Arkadaşları
(Hayvancılık Yayımında
Kooperatiflerin Yeri ve Önemi)

ODAMIZ GENEL MERKEZİ'NİN YENİ ADRESİ :

TMMOB
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

Karanfil Sok. 28/19

Kızılay/ANKARA

Gıda Sanayii Kongresi ve Sergisi 13-15 Kasım 1991'de Ankara'da Yapıldı

Oda'mız hammadde üretiminden-işleme, değerlendirme koruma ve pazarlama aşamalarına kadar gıda üretiminin her halkasında rolü bulunan bir mesleğin sorumlusu olarak, gıda sanayiini her boyutu ile ele almayı, hem ülkenin kalkınmasında çok önemli işlevi olan bir alanı tartışmak hem de ziraat mühendislerinin her zaman bu alanda olduklarını ve olacaklarını kanıtlamak ve sergilemek açısından, yararlı ve gerekli bulmuştur.

Bu anlayışın gereği, önce sorunun tüm ilgili çevrelerin katılımının sağlanması öngörülmüş ve bu nedenle ülkenin her yöresinden katılan bilim adamı, yönetici, sanayici, pazarlamacı, gıda sektörü çalışanı, uzman her kesimden ilgililerden oluşan iki danışma kurulu toplantısı yapılmıştır. Yaygın katılım ve yoğun ilgiyle 10 Mayıs 1991 ve 1 Haziran 1991 tarihlerinde gerçekleştirilen bu toplantıların değerlendirilmesi sonucu, yapılacak çalışmanın Kongre niteliği taşıması ve gıda sanayii gelişmelerini yansıtan bir sergi ile zenginleştirilmesi uygun bulunmuştur.

13-15 Kasım 1991 tarihlerinde Ankara Milli Kütüphane Salonlarında gerçekleştirilen KONGRE ve SERGİ ilgili kesimler ve kamuoyunca yoğun katılım sağlamıştır. KONGRE'nin birinci gününde, hükümet kurma çalışmalarının en yoğun olduğu bir döneme rağmen DYP Genel Başkanı Sayın Süleyman DEMİREL, üçüncü gün ise SHP Genel Başkanı Sayın Erdal İNÖNÜ konuk konuşmacı olarak görüşlerini açıklamışlar, ikinci günü ise RP Genel Başkanı Sayın Necmettin ERBAKAN konuşmuşlardır.

Üç gün boyunca aynı ilgi ve yoğunlukla izlenen KONGRE'ye bilim adamı, sanayici, pazarlamacı, gazeteci, kamu yöneticisi, uzman ve gıda çalışanı nitelikli kırk konuşmacı bildiri sahibi ve tartışmacı olarak katılmıştır.

GIDA SANAYİİ POLİTİKALARI konulu ve Prof. Dr. Gülcan ERAKTAN tarafından yönetilen PANEL'e siyasal parti temsilcisi olarak ANAP adı-

na Mustafa PARLAK, SHP adına Yakup KEPENEK, DYP adına Osman ÖZBEK, RP adına Musa DEMİRCİ katılmışlardır. Bilim adamı ve uzman olarak ise Prof. Dr. Aziz EKŞİ, Prof. Dr. Mehmet PALA ve Sanayici Şinasi ERTAN katılmışlardır. Gazeteci-Yazar Yavuz DONAT tarafından yönetilen TÜKETİCİ AÇISINDAN GIDA SANAYİİ konulu ikinci PANEL ise Ali Paşa AKSU, Yıldırım AKTUNA, Ahmet ÇAVUŞOĞLU, Ali Zafer TACIROĞLU, Arıçtan TÖNÜK ve Sinan VARGİ'nin katılımlarıyla gerçekleşmiştir.

Çok sayıda firmanın ilgisini çeken GIDA SANAYİİ SERGİSİ ise bu alanda meydana gelen son gelişmelerin ürünlerinin tanıtımı anlamında önem

kazanmış ve sağladığı ekonomik olanakla KONGRE'nin finansmanını oluşturmuştur.

Kitap haline getirilen kongre bildirilerinden alıntılar aşağıda verilmektedir.

Türkiye'de sanayi ile tarım çok yönlü teknik ve fiziki girdi-çıkıtı ilişkisi ile içiçedir. Kaynak aktarım mekanizması karşılıklıdır. Birbirleri için pazar oluşturmaktadırlar. Sanayiye, hammadde, sermaye ve iş gücü yöneltten tarım, girdilerden-tüketim mallarına kadar yarattığı geniş taleple, sanayi gelişiminde önemli motivasyon sağlamaktadır. Kısacası, bu sektörler karşılıklı olarak birbirlerine muhtaçtır ve hatta birbirlerine üretilebilir olmadan, yaşamlarını sürdürmeleri mümkün değildir.

Mahir GÜRBÜZ
(TMMOB ZİRAAT MÜH.
ODASI BAŞKANI)
"Kongre Açılış Konuşması"

Son yıllarda ülkemizde tarım ve hayvancılık alanında meydana gelen olumsuz gelişmelere rağmen, geniş bir tarım potansiyeline sahip bulunan ülkemizin tarımsal ürünlerden daha fazla katma değer elde etmesi, Gıda Sanayii-mizin daha fazla gelişmesi ile mümkün olacaktır.

C. Tanıl KÜÇÜK
(Gıda Sanayiinde Gelişim)

Türkiye'de gıda sanayii ham maddesi olarak kullanılan tarım ürünlerinin çeşit ve miktarlarının bolluğu, gıda sanayiinde sermaye hasıla oranının düşüklüğü, ithal girdi talebinin azlığı, bu sanayi dalının mutlak gereksinimlere cevap verecek ürünler üretmesi ve bu bakımdan iç ve dış piyasalarda her zaman satış olanaklarının bulunması bu sanayinin ekonomik gelişmedeki rolünü açıklayan nedenler arasında sayılabilir.

Prof. Dr. Gülcan ERAKTAN
(Gıda Sanayiinde Destekleme
Politikaları)

Gıda sanayimizde, tüm problemleri, özetleyen ana problem ise, "Milli Gıda Sanayii Politikamızın" belirlenmemiş olmasıdır. Bugün, Türkiye gıda sanayii, direkt veya indirekt olarak pekçok resmi kuruluşun elinde, "sahipli" gibi görünse de, gerçekte "sahipsiz" halde "kargaşa içerisinde" bulunmaktadır. Gıda konusuy-la uzaktan, yakından ilgili olmayan kişiler, karar yerlerine gelmekte, hayatı bu konu hakkında ahkâm kesmekte, yanlış kararlar alabilmektedir.

Prof. Dr. Hüsnü. Y. GÖKALP,
Nadir İŞİK
(Gıda Sanayii Hammadde
Talebi Açısından Türkiye Tarımı)

Diğer taraftan, bugünkü tüketim alışkanlıkları ve mamül ürünleri fiyatları ile tüketici gelirleri arasındaki ilişki

ve ihracat aynı düzeyde seyrettiği takdirde, 2000'li yılların başına gelindiğinde de gıda sanayiinde atıl kapasite sorunu önemini koruyacaktır. Bu nedenle, tarımsal ürünlerin değerlendirilmesi, gıda sanayinin nicelik ve nitelik olarak iç ve dış pazar gereksinmelerine uygun olarak organize olmasına bağlı olduğu ifade edilebilir.

Doç. Dr. Güven ÖZERİN ve
Arş. Gör. Ferruh İŞİN
(Tarım Sektörü Gelişme Projeksiyonu
ve Gıda Sanayii)

Nihai ürün kalitesi ara ve ham ürün kalitesine tamamen bağlıdır. Ayrıca ara ve ham ürün kalitesi işletme rentabilitesi yanında fire ile de maliyeti etkileyen önemli bir faktördür. Dolayısıyla kalite ve fiyat üretimden tüketime her aşama önem kazanmaktadır.

Fahrettin OTLUOĞLU
(Pazarlama Teknikleri Açısından
Gıda Sanayii)

Alternatif dış pazarların ihracat'a açılması ve ihracat yapılan dış pazarların genişlemesi, büyük ölçüde, Türkiye'nin üretim ve pazarlama'ya ilişkin bu temel sorunların üstesinden gelmesine bağlıdır. Alternatif dış pazarlar yarımın gerçek gıda pazarları ise, bugünün de ihracat sigortalarıdır.

Doç. Dr. Ahmet ŞAHİNÖZ
(Gıda İhracatında Alternatif
Pazarlar)

Besin seçimi ve tüketimi konusunda yapılan araştırma sonuçları, güvenilirlik, besi değeri ve doğallık gibi etmenlerin besin kalitesini belirlemede ve tüketiminde önemli olduğunu, besin güvenirliliği ve besin risk etmenlerinin tüketici tarafından algılanmasında yoğunluk kazandığını göstermektedir.

Prof. Dr. Sevinç YÜCECAN
(Gıda Tüketimi ve Yeni
Yönelişler)

Yaşam biçimindeki değişimler ve kişilerin gıda ve beslenme konularındaki merak ve bilgilerinin artması daha besleyici ve kaliteli gıdalara olan talebi artırmaktadır. Tüketici gıda sanayiinden yüksek "algılanan" kalite istemektedir. Gıda güvenilir ve besleme açısından dengeli olmalıdır, kolay ve kısa sürede hazırlanmalıdır, fiyatı yüksek olmamalı ve tüketimden önce uzunca bir süre depolanabilmelidir.

Prof. Dr. Aysel KAVAS
(Beslenme Sorunları ve Gıda
Sanayii)

Gıdalardaki birincil ve ikincil komponent dağılımının bilinmesi birçok açıdan zorunludur. Bunlardan birincisi gıda üretimi için uygun hammaddenin belirlenmesidir. İkincisi, uygulanan prosesin belirlenmesi ve proses koşullarının optimizasyonudur. Üçüncüsü, beslenme

açısından gıdanın durumunun ortaya konulmasıdır. Dördüncüsü ise gıdalarda saflık kontrolü için gerekli analitik ölçütlerin saptanmasıdır.

Prof. Dr. Aziz EKŞİ
(Gıda Biliminde Gelişmeler ve
Öncelikli Araştırma Konuları)

Yaptığımız belirlemelere göre Türkiye'de 409 kişi gıda araştırmalarında çalışmaktadır. Peki bu araştırmacılar hangi meslek gruplarını içermektedir. Bu tablo da şöyledir: Ziraat Mühendisi 231 tane ve %56.5, Gıda Mühendisi 77 tane ve %18.8, Kimya Mühendisi 42 tane, %10.3, Veteriner 27 tane %6.6, Kimyager 14 tane %3.4, Biyolog 6 tane %1.4, Diyetisyenler 5 tane %1.2, ve diğer meslek gruplarına ait olanlar 2 tane %0.6 şeklindedir. Ve bu rakamlar Mayıs 1990 tarihine aittir.

Prof. Dr. Mehmet PALA
(Gıda Teknolojisinde Son Gelişmeler
ve Türkiye Uygulamaları)

Gıda sanayinin bir özelliği olan söz konusu yasal düzenlemelerin en başta gelen temel amacı, tüketicinin sağlığı ve nitelikli gıdalarla beslenmesi, gerek hastalık etkenlerinden ve gerekse yeterli ve dengeli beslenme yönünden sağlığının korunması, gıda tüketiminde aldanmasının önlenmesi olmalıdır. Oysa saydığımız yasal düzenlemeler kargaşası içinde ve çok başlı bir denetim ile bu amaca ulaşılabilmesi mümkün değildir.

Av. Haluk ELDEM
(Gıda Sanayii Açısından
Yasal Düzenlemeler)

Türkiye, bazı açılardan çok zengin, bazı açılardan çok yoksul bir ülke. Dünyada çok az ülkede gıda üretim ve denetimiyle ilgili sorumlu kamu kuruluşlarının, yasal düzenlemelerin sayısı, bu konuda görev yapan laboratuvarıyla, elemantasyla bu kadar çok görevlendirme yapan ülke yok.

Bülent İLİK
(Tüketici Açısından Yasal
Düzenlemeler)

PANEL
Gıda Sanayii Politikaları
- Osman ÖZBEK
- Mustafa PARLAK
- Prof. Dr. Yakup KEPENEK
- Musa DEMİRCİ
- Prof. Dr. Aziz EKŞİ
- Şinasi ERTAN
- Prof. Dr. Mehmet PALA

PANEL
Tüketici Açısından Gıda Sanayii
- Ali Paşa AKSU
- Dr. Yıldırım AKTUNA
- Ahmet ÇAVUŞOĞLU
- Arıçtan TÖNÜK
- Sinan VARGI

2000'li Yıllara Doğru Türkiye Tarımı Sempozyumu 7-10 Ocak 1992'de Ankara'da Yapıldı

Tarımın yapısal ve dönemsel sorunlarının sorgulandığı önemli kimi alt sektör irdelemelerinin yapıldığı bir dizi bilimsel etkinliğin ardından, tarımın geleceğinin nasıl yönleneceği sorusunun önemli bir gündem olarak ortaya çıktığı görüşüyle planlanan çalışma, konunun tüm boyutlarını kavrama ve araştırma iddiasını da taşımıştır. Özellikle, TARIMSAL ÖĞRETİM ve

7 Ocak 1992 tarihinde görüşlerini açıklamışlardır. İkinci gün ANAP Genel Başkan Vekili Sayın Hüsnü DOĞAN ile DSP Genel Başkanı Sayın Bülent ECEVİT'in üçüncü gün SHP adına Kültür Bakanı Sayın Fikri SAĞLAR ile RP Genel Başkanı Sayın Necmettin ERBAKAN'ın konuk konuşmacı oldukları çalışma, siyasal partilerimizin tümünün en üst düzeyde temsil edildikleri ender toplantılardan birisi olarak da ayrıca son derece önem ve anlam kazanmıştır.

TARIMIN GELİŞİM DOĞRULTUSU, TARIMDA KAMU ÖRGÜTLENMESİ, TARIMDA ÜRETİCİ ÖRGÜTLENMESİ, ARAŞTIRMA-TEKNOLOJİK POLİTİKALARI

ve **TARIMSAL ÖĞRETİM ve İSTİHDAM** ana konularının ele alındığı oturumlara yönetici, bildiri sahibi ve tartışmacı olarak kırkbir uzman ve bilim adamı katılmışlardır.

İSTİHDAM konusunun, tümüyle Oda olanaklarıyla bilimsel bir araştırma biçiminde yürütülüp, sonuçlandırılması, doğrultuların doğru kestirilmesi, uygun yöntemlerle örgütlenmesi durumunda nelerin başarılacağı sergilenmesi açısından anlamlı olmuştur.

7-10 Ocak 1992 tarihlerinde Ankara Milli Kütüphane Salonlarında gerçekleştirilen SEMPOZYUM siyasal partilerden -bilim çevrelerine, öğrencilerden yöneticilere, üreticilerden -sektöre hizmet sunan mesleklerin temsilcilerine kadar, ilgili her kesimin yoğun katılımına sahne olmuştur. SEMPOZYUM çok uzun yıllardan sonra ilk kez BAŞBAKAN düzeyinde ilgi görmüş ve konuk konuşmacı olarak Sayın Süleyman DEMİREL

Prof. Dr. Doğu ERGİL'in yönettiği 2000'li YILLAR EKONOMİSİNDE TARIM açık oturumunda DYP adına Ekrem CEYHUN, ANAP adına Lütfullah KAYALAR, SHP adına Mehmet ALP, RP adına Fehim ADAK ve DSP adına Ahmet AKIN görüşlerini açıklamışlardır.

ARAŞTIRMA TEKNOLOJİ POLİTİKALARI konulu ve ODTÜ Rektörü Ömer SAATCIOĞLU'nun yönettiği PANEL'e ise Atila ALTI-NAY, Prof. Dr. Erkan BENLİ, Prof. Dr. Aytekin BERKMAN, Adnan KAHVECİ, Prof. DR. Ergün TÜRKCAN ve Prof. Dr. Cemal PALUĞ katılmışlardır.

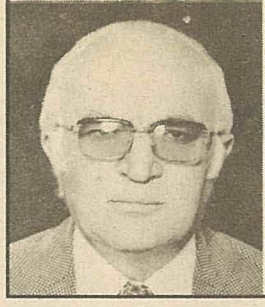

YİTİRDİKLERİMİZ

Naki ÜNER

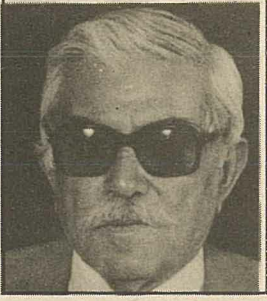
Ahmet ŞENER

Salih Necdet ÖZDOĞAN

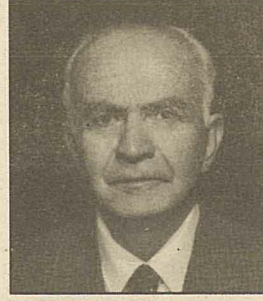
Hüsamettin ANIL

Orhan Tacettin ORTAÇ

Aslan TÜZÜNER

Mehmet PERÇİN

Kenan YOMRALI

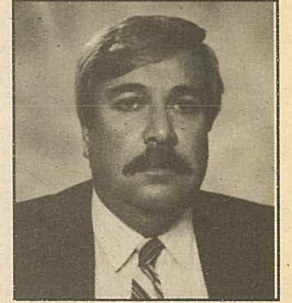
Mahmut TOPALOĞLU

Tarık Orhan ÇETİN

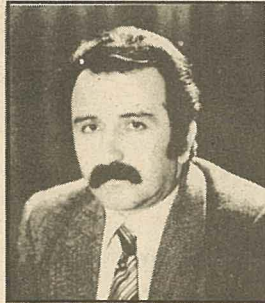
Halil ÖZYURT

Faruk ÜNER

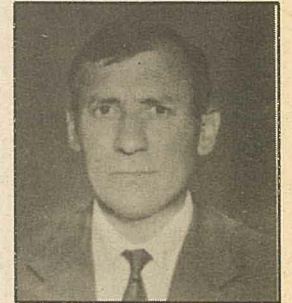
Hüsamettin AYDEMİR

Ertuğrul ENGİN

Kamil KABAKÇI

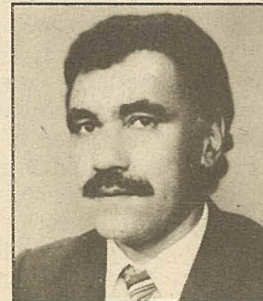
Akif TURGUT

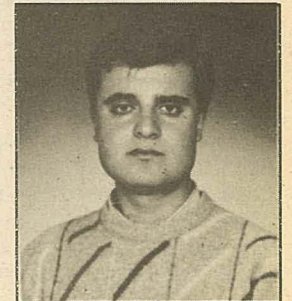
Mediha ÖZEN

Bülent KORAY

Cevat GELİĞİ

M. Sezen TIKVEŞLİ

Kaybettiğimiz Değerli Meslektaş Nakî Üner'in Ardından

Mehmet HAZNEDAROĞLU
E. Topraksu 1. Bölge Müdürü

26 Ocak Pazar günü çok değerli meslektaşımız, can dostumuz A. Nakî ÜNER'in sevgi ve şefkat dolu kalbi aniden duruverdi. Onun zamansız ölümü ailesini, dostlarını ve meslektaşlarını derin acılara gömdü.

Acımız büyük olduğu için Nakî Üner'in ardından yazmak çok zor, fakat onun üstün vasıflarını, geniş hizmetlerini ve iyiliklerini dile getirmek o kadar kolaydı.

Nakî Üner, tarım mesleğine, kırsal alanın sosyo-ekonomik sorunlarına kendini vermiş, memleket çapında büyük hizmetlerde bulunmuş, müstesna vasıfları olan ve kendini iyi yetiştirmiş bir arkadaşımızdır.

Daha 1950'li yıllarda toprak muhafaza ve ziraat sulama konularında ve Tarım Bakanlığı bünyesinde İzmir ve Menemen'de ilk çalışmaları başlatan, bu konuların Türkiye'miz için önemini vurgulayanlardan biridir. 1960 yılında Topraksu Genel Müdürlüğü'nün kuruluşunu takiben İzmir'de TOPRAKSU 1. Bölge Müdürlüğü'nü örgütlemiş, Ege'nin yedi ilinde ilk Toprak Muhafaza ve Ziraat Sulama çalışmalarını başlatmıştır. 1962 yılında Topraksu 3. Genel Müdürü olarak görev alan Nakî Üner, bu genel müdürlüğün yurt çapında 16 Bölge Müdürlüğü, 2 Planlama Müdürlüğü, 67 ilde Baş Mühendislik, 5 Topraksu Araştırma Enstitüsü, 3 Eğitim Merkezi ve 12 TOPRAKSU (toprak, su analizleri ve gübre ihtiyacı tesbiti için) laboratuvarı ve bir Kartoğrafya ve Makina İkmal Merkezleri olarak teş-

kilatlanmasının tamamlanmasında en büyük katkıda bulunmuştur.

Nakî Üner 7,5 yıllık Genel Müdürlük döneminde yedi Köy İşleri Bakanı ile çalışmış, teşkilâtını ve elemanlarını daima kendini ortaya atarak, politik bas-kılardan ve haksızlıklardan korumuştur. Onun Genel Müdürlüğü döneminde teşkilâta görev alan ve alacak olan personelin Kültürteknik, Ziraat Sulama, Toprak Koruma, Drenaj vb. konularında yetişmesini sağlamak amacı ile Eğitim Merkezlerinde yeterli kurslar açıldığı gibi, ayrıca bu elemanların önemli bir bölümü başta U.S.A. olmak üzere dış ülkelere gönderilerek bilinçlenmesi sağlanmıştır. Nakî Üner bu maksatla U.S.A. Soil Conservation Genel Direktörü Mr. Williams başta olmak üzere bir çok dış ülke yetkilileri ile özel dostluklar kurmuştur.

Nakî Üner büyük bir köylü ve çiftçi dostu idi. Onlara hizmet vermek amacı ile yanar tutuşurdu. TOPRAKSU teşkilâtında çalışanları da bu aşkla yoğurmasını bilmiş, teşkilatta sevgi, bağlılık ve güven sağlamıştır.

TOPRAKSU Genel müdürlüğü'nden ayrıldıktan sonra D.P.T. de Uzman Müşavir olarak çalışan Nakî Üner, 1969 yılında çiftçi ve meslektaşlarının desteği ile İzmir Milletvekilliğine seçilerek parlamentoya girmiştir. Türkiye'de çiftçi kesiminin teşkilatlanması ve tarımda kullanılan toprakların toplulaştırılması onun en büyük ideali idi. Bu maksatla tevhibi arazi tüzüğünü çıkartarak GEDİZ-ÇUKUROVA-TOKAT KAZO-

VA Ovalarında önemli miktarda uygulama sağlandı. Çiftçilerin kendi aralarında organizasyonu için hazırlayıp TBMM komisyonlarından geçirdiği TOP-SU BİRLİKLERİ Kanunu Tasarısı ise maalesef gerçekleşemedi. Ziraat Y. Mühendislerinin hakiki mühendislik kariyeri kazanmasında öncülük eden ve onlara geniş istihdam olanacağı sağlanan Türkiye'nin en gerçekli teşkilatı olan TOPRAKSU Genel Müdürlüğü de 1984 de lağ-vedildi. Bu Genel Müdürlüğün yeniden kurulmasını sağlamak amacı ile siyasi temaslarının neticesini de göremedi.

Merhum Nakî Üner, ayrı bir hobisi olan Ege'de SATSUMA MANDALININ üretimi ve bu mahsülün pazarlanması konusunda çok çalıştı. Kendi kurduğu ve yıllarca başkanlığını yaptığı GÜMESKO Kooperatifi modern Pakinhaus tesisleri ile faaliyetini sürdürüyor.

Narenciye yetiştiriciliği, üretim ve pazarlama tekniklerinin geliştirilmesi onun son yıllarda en büyük uğraşı olmuştur. Bu maksatla kendi imkânları ile U.S.A., Brezilya, İspanya, İsrail ve Japonya'daki teknik toplantılara katılmış, en son teknik buluş ve yenilikleri takip etmiştir. Bu sene İtalya (Sicilya)daki toplantıya katılmak üzere hazırlıklarını (rezervasyonlarını) yapmıştı.

Nakî Üner'in mesleğe, memleketine yaptığı hizmetleri ve bilhassa Ziraat Yüksek Mühendislerinin yücelmesinde gayretleri asla unutulmayacaktır.

Hoş ve çok esprili adamdı. En ağır olayları dahi güzel esprileri ile hafifletmesini bilirdi.

Nakî Üner'i kurduğu GÜMESKO Kooperatifi'nin yanı başında çok sevdiği ve ismi ile bütünleşen GÜMÜLDÜR KASABASI'nın şirin mezarlığında toprağa verdik. Nur içinde yatsın. Ruhu şad olsun. Geride bıraktığı eşi Özden hanım yengemiz, bacımız, çocukları Erdoğan ve Neslihan da bizim yeğenlerimiz ve evlâtlarımız olacaktır. Yokluğun asla dolmaz ama hatıraların, iyiliklerin, hizmetlerin, sevginin ve saygının yüreklerimizde her zaman tazeliğini koruyacaktır.

Gıdalarda mikotoksin problemi ve tarımsal üretim süreci ile ilişkisi

Dr. F. Nafi ÇOKSÖYLER
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
II Kontrol Laboratuvarı Müdürlüğü
ANKARA

Gıdalarda insan sağlığını tehdit eden en önemli kalıntılardan birisi de mikotoksinlerdir. Mikotoksinler funguslar tarafından oluşturulan ve yüksek canlılara toksik etki gösteren ikincil metabolitler olarak tanımlanmaktadır. Bugün en az 350'den fazla mikotoksin keşfedilmiş ve bunları oluşturan 300 kadar fungus türü belirlenmiştir (Betina 1989).

Mikotoksinlerden bir tanesi olan, *Claviceps purpurea*'nın hububatta oluşturduğu ergot toksinin ergotizm denen bir hastalığa ve orta çağdan buyana zaman zaman çok sayıda ölümlere neden olduğu bilinmektedir. Ancak mikotoksinlerin öneminin kavranması bu asrın ortalarına rastlamaktadır. Sovyetler Birliğinde 2. Dünya Savaşının geçişli yıllarında tarlada hasat edilmeksizin kış geçiren hububatın tüketilmesiyle ortaya çıkan ve Alimentary Toxic Aleukia (ATA) olarak adlandırılan mikotoksikosis'ten bölge halkının %10'u ölümcül derecede etkilenmiştir (Ueno 1977).

Afrika ve Güney Doğu Asya'da karaciğer kanseri vakaları ile gıda ile alınan aflatoksin miktarı arasında bir ilişki olduğu belirtilmektedir (Shank 1976). Balkanlarda ve Kuzey Avrupa'da görülen nefrit hastalığının (Balkan endemic nephropathy) yine bir mikotoksin olan okratoksin ile ilişkili olduğu gözlenmiştir (Anonymous 1979).

Yapılan araştırmalar mikotoksinlerin hayvanlarda teratojenik, mutajenik, karsinojenik, immüno sistemi baskılayıcı, nörotoksik östrojenik ve diğer bazı etkileri gösterbildiğini ortaya koymaktadır. Ayrıca çok düşük miktarda alınan mikotoksinlerin hayvanlar üzerinde

kolayca belirlenemeyen, sinsi bir kronik etkisinin olduğu belirtilmektedir (Betina 1989). Benzer etkinin insanlar üzerinde olmadığını söylemek mümkün değildir. Yapılan araştırmalar ve etiyolojik incelemeler en azından mikotoksinlerin insan sağlığını tehdit eden bir risk faktörü olduğunu göstermektedir. Bu nedenle birçok ülke gıdalarda yaygın görülen mikotoksinler için limitler koymaya başlamıştır. Bu limitlere ait detaylı bir derleme Egmond (1989) tarafından yapılmıştır.

Tüketim öncesi gıda maddelerinin kontrol edilerek bu limitlerden fazla mikotoksin içerenlerin imhası halk sağlığını korumada kesin bir çözüm gibi görülebilir. Ancak rutin denetim kapsamına tüm dünyada ancak birkaç mikotoksin alınabilmektedir ve etkenin özelliğinden kaynaklanan çok önemli numune alma ve analiz problemleri vardır. Tüm bunlar son ürün kontrolünün etkinliğini azaltacaktır.

Konunun bir de ikinci yönü vardır. Toksinli ürünü imhası gıda darlığına, kullanılması ise sağlık risklerine sebep olacaktır.

Ürünün mikotoksininden arındırılması (detoksifikasyonu) yem ve bazı ürünler için uygulanabilirse de birçok gıda maddesi için (fiziksel ayıklama dışında) pratik değildir.

Geriye toksin oluşumunun önlenmesi en önemli çare olarak kalmaktadır. Bu da ancak söz konusu fungusların tarımsal ürün ve gıda maddelerinde gelişmesinin engellenmesi ile mümkündür. Eksik bir yaklaşım olarak *Aspergillus flavus* gibi önemli toksijenik fungusların gelişme şartlarına bakılarak problemin hasat ve sonrası depolama dönemin-

de ve tropik ülkelerde lokalize olduğu gibi bir kanı uzun yıllar revaç görmüştür. Ancak günümüzde problemin tarımsal üretim sürecindeki boyutunun da önemli olduğu gözlenmektedir.

Örnek olarak aflatoksinler en çok tannan mikotoksinler olup *A. flavus* ve *A. parasiticus* türlerine ait funguslar tarafından oluşturulmaktadır. Adı geçen funguslar aslında depo fungusu olmasına rağmen tarımsal üretim sürecinde üründe de gelişebilmektedir. Bu oluşumu mekanik hasarlar, böcek yeniği patojen fungusların faaliyeti, kuraklık stresi gibi ürüne zarar veren etmenler artırabilmektedir. Örneğin yerfıstığında ürün tarlada iken aflatoksin en çok gelişmiş tanelerde, aşırı olgun tanelerde, çeşitli nedenlerle kabuğu zayıflamış (Loose Shelled Kernels) tanelerde görülmektedir. Yine çeşitli araştırmalar yerfıstığı varyeteleri arasında *A. flavus* enfeksiyonuna direnç yönünden önemli farklılıklar olduğunu göstermiştir. Yine sulu şartlarda yetiştirilen üründe kuru şartlarda yetiştirilene nazaran oldukça az aflatoksin görülmektedir (Hesseltine, 1976). Tüm bu hususlar üründe kaliteyi etkileyen faktörlerin aflatoksin oluşumunu etkilediğini, başka bir deyişle sağlıklı ve kaliteli bir yerfıstığı ürününde aflatoksinin daha az oluşabileceğini göstermektedir.

Ege Üniversitesi'nde yapılan bir çalışmada yurdumuzda düşük kaliteli incirlerde daha fazla aflatoksin olduğu gibi bir sonuca varılmıştır.

Benzer şekilde mısırın tarlada gelişme döneminde *A. flavus* ile enfekte olduğu ve bu dönemde aflatoksin meydana geldiği kuraklığın bu dönemde toksin oluşumu için artırıcı bir etken olduğu, bazı mısır varyetelerinin toksin oluşumuna daha dayanıklı olduğunu söylemek mümkündür.

Pamuk tohumu da tarlada gelişme döneminde *A. flavus* ile kontamine olup bu fungusun faaliyetine maruz kalabilmektedir. Yine pamuk türleri arasında bu enfeksiyona dayanıklılık yönünden farklılık görülmektedir.

Son yıllarda büyük önem kazanan trikotesenler (yukarıda bahsedilen "Alimentary toxic Aleukia"nın etmeninin bu toksin grubu olduğu kabul edilmektedir) ve ayrı bir grup olan zeralenon esas olarak

Fuserium cinsi funguslar tarafından oluşturulurlar. **Fusarium** cinsi funguslar tabiatta son derece yaygındır ve dünyanın hemen her yerinde bulunur. Bu fungusların önemli bir kısmı parazitik olup gelişmekte olan üründe faaliyet gösterirler. Yine **Fusarium** cinsi funguslar yüksek miktarda nem içeren ürünlerde depolama döneminde de gelişebilirler (Hesseltine, 1977). Bu fungusların depolama döneminde gelişip toksin oluşturmaları, belirli depolama prensiplerine uyulduğunda kolaylıkla önlenemesine karşılık gelişme döneminde faaliyetlerinin engellenmesi tamamen yetiştirme ve mücadele gibi tarımsal yöntemlerle olmak zorundadır. Hatta trikotesenlerin analiz yöntemlerinin tam anlamıyla yeterli olduğunu da söylemek zordur. Başka bir deyişle tüketiciyi bu toksinlerden korumada laboratuvara dayalı bir kontrolün etkenliği günümüzde oldukça sınırlıdır.

Bunların dışında birçok mikotoksinin etmeni olan fungusların gelişmekte olan üründe faaliyet gösterdiği belirtilmektedir. Özellikle hububatta yapılan araştırmalarda daha hafif ve kalitesiz olan tanelerin bulunduğu fraksiyonların çok daha fazla mikotoksin ihtiva ettiği belirlenmiştir.

Daha önce belirtildiği gibi çeşitli şekilde zarar görmüş ürün hasat ve sonraki dönemde de fungal enfeksiyona oldukça hassas olmaktadır.

Tüm belirtilen hususlar ürünün yetiştirilmesi süresi boyunca uygulanan uygun bir tarımsal pratik, dayanıklı türlerin seçimi, doğru bitki besleme ve özellikle kültürel yöntemlerle fitopatolojik önlemlerin alınması üründe mikotoksin oluşumu riskini oldukça azaltmaktadır. Yine kaliteyi muhafaza edecek şekilde hasat sınıflama, ayıklama ve depolama aynı zamanda üründe mikotoksin düzeyini de düşürecektir. Ancak bu alanda çiftçi bazında tek tek çabaların pek sonuç veremeyeceğini, önlemlerin bölgesel ve ülkesel bazda belli bir program dahilinde büyük üretici ve devlet organizasyonları vasıtasıyla uygulanması ve izlenmesinin gerekli olduğu bilinmelidir.

Sonuç olarak mikotoksinler toplum sağlığı yönünden oldukça önemlidir ve toplumların bu konuya verdikleri önem gittikçe artmaktadır. Mikotoksin probleminin çözümü önemli ölçüde tarımsal üretim sürecinde yatkındır. Ülkemizde başta incir olmak üzere

problemlili ürünlerin tarımsal üretim sürecini fungal gelişim ve mikotoksin oluşumunu sınırlayacak şekilde kontrol altına alma çalışmalarına ağırlık verilmelidir. Tarım Bakanlığı gibi üretimi ve kontrolden sorumlu kamu kuruluşlarına, TARİŞ gibi üretici kuruluşlarına, ihracatçı birliklerine ve bu alanda ıslahçı, yetiştirici, bitki beslemeci, bitki korumacı, yayımcı ve gıdacı olmak üzere her disiplindeki Ziraat Mühendislerine büyük görev düşmektedir.

LİTERATÜR

- ANONYMOUS, 1979. Environmental health Criteria 11. Mycotoxins. World Health Organisation, Geneva, 127 sa.
- BETINA, V. 1989. Mycotoxins—Chemical Biological and Environmental Aspects. Bioactive Molecules Vo. 9 Elsevier—Amsterdam—Oxford—New-york—Tokyo 437 sa.
- HESELTEINE, C.W. 1976. Conditions Leading to Mycotoxin contamination of

Foods and Feeds: Mycotoxin and other Fungal Related Food problems, J.V. Rodricks (Ed.) American Chemical Society, Washington, D.C., 1-22.

HESELTEINE, C.W. 1987. Zearalenone Introduction: Mycotoxins—In Human and Animal health, J.V. Rodricks., C.W. Hesseltine and M.A. Mehman (eds.) Pathotox Publishers Inc., Park Forest south, Illinois, 341-344.

EGMOND, H.P. VAN, 1989. Current situation on regulations for mycotoxins. Overview of tolerances and status of standard methods of sampling and analysis.

SHANK, R.C. 1976. The role of Aflatoxin in human disease. Alınmıştır. Mycotoxins and other related Food problems (Der). J.V. Rodricks Advances in chemistry series 149. American Chemical Sor. Washington D.C. 409 sa.

UENO, Y. 1977. Trichothecenes: Overwiew Address: Mycotoxins—In Human and Animal Health: J.V. Rodricks, C.W. Hesseltine ad M.A. Mehman (eds.). Pathotox Publishers, Inc—Park Forest South, Illinois, 189-207.

Dioksin Oluşumu ve Çevre Açısından Önemi

Y. Doç. Dr. Aydın ÖZTAN - Dr. Halil VURAL
H.Ü. Gıda Müh. Böl. Beytepe - ANKARA

Anne sütü yeni doğmuş bir bebek için en doğal ve en sağlıklı besin olarak bilinmektedir. Halk dilinde yaygın olarak kullanılan "Ananın ak sütü gibi helal olsun" deyişi de bu gerçeği vurgulamaktadır. Ancak son yıllardaki bulgular anne sütünün inek sütüne göre 15 kat fazla dioksin içerdiğini göstermektedir. Mutajenik, teratojenik ve karsinojenik etki gösteren dioksin, son yayınlarda "süper zehir" diye adlandırılmaktadır. Gıdalarda, havada, suda, gazete ve defter kağıtlarında, kahve filtrelerinde, tuvalet kağıtlarında, diş hekimlerinin kullandığı kağıt tamponlarda bulunabilmektedir.

GİRİŞ

Dioksin; trisiklik, düzlemsel, benzer fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikler gösteren bir grup aromatik bileşiğin genel adıdır. Temel yapı; iki benzen halkasına, iki oksijen atomunun katılmasıyla oluşmuştur. Benzen halkalarındaki hidrojen atomlarıyla klor atomlarının substitüsyonu sonucu klorlanmış dioksin formları oluşmaktadır. Klor atomlarının sayısı 1-8 arasında değişebilir. İzomer sayıları oldukça fazladır. Bu tür kimyasal bileşikler poliklorodibenzo-p-dioksin'ler adı altında gruplandırılırlar (1,2,3,4).

Bu izomerler içinde en önemlisi; çok yüksek toksisite gösteren 2,3,7,8 - TCDD'dir. Stabil bir yapısı vardır. 750°C sıcaklığa kadar dayanıklılığını korumaktadır (4,6).

Dioksin ilk kez 1950'li yıllarda Almanya'da 2,4,5-triklorofenol üretimi yapan fabrikalardaki işçilerde akne ve ödem biçiminde rahatsızlıkların görülmesiyle gündeme gelmiştir (7,8). Bu rahatsızlıklar, klorlu kimyasalların üretimini yapan veya bunları kullanan bir çok işletmede görülmüş ve klorlu maddelerden ortaya çıktığı için bu hastalık "Klorakne" adıyla anılmıştır (3,7).

1957'de ABD'de milyonlarca pil için, dioksinin neden olduğu pil içi ödem nedeniyle ölmesi, 1960'lı yılların sonunda Vietnam savaşında herbisit ve defoliant kullanılmasına dayalı karaciğer kanserlerinde artış, 1971'de Missouri'de at haralarında dioksinin rastlanması, 1976 yılında Seveso (İtalya)'da, 2,4,5-triklor üreten fabrikada prosesin kontrol dışına çıkması sonucu dioksinin havaya karışması ve yaklaşık 30 000 kişinin etkilenmesi, 1977'de Hollanda'da kentsel atıkların çöp fırınlarında yakılması sonrasında dioksin oluşumunun saptanması, 1981'de Binghamton (ABD) eyalet binasındaki yangın, diok-

En yüksek akut toksisite gösteren izomerler^(5,2):

2,3,7,8	tetra klorodibenzo-p-dioksin	(2,3,7,8 - TCDD)
1,2,3,7,8	penta klorodibenzo-p-dioksin	(1,2,3,7,8 - PCDD)
1,2,3,6,7,8	hekza klorodibenzo-p-dioksin	(1,2,3,6,7,8 - HCDD)
1,2,3,7,8,9	hekza klorodibenzo-p-dioksin	(1,2,3,7,8,9 - HCDD)

sin üzerine ilginin artmasına neden olmuştur^(9,10,11,12,13).

Dioksinin neden olduğu akut semptomlar; klorakne, sindirim rahatsızlıkları, bazı esansiyel enzim sistemlerinin etkilenmesi, eklem ve kas ağrıları, sinir sistemi rahatsızlıkları, psikolojik anomaliler, deride pigmentasyon değişimleri olarak sıralanabilir. Deney hayvanları üzerinde yapılan incelemelere göre kronik etkileri ise; karaciğer enzimlerinin stimülasyonu sonucu, mutajenik, teratojenik ve kanserojenik oluşumlardır^(2,3,4).

ÇEVREYE BULAŞMA YOLLARI

Dioksin izomerleri; ticari olarak üretilen kimyasal madde değildir. Klorlanmış fenol, benzen ve herbisitlerin üretimi sırasında istenmeyen yan ürün olarak; katı kent atıklarının ve elektronik sanayii atıklarının yakılması sonucu; kağıtların beyazlaştırılması sırasında; ahşap aksamın klorlu bileşiklerle korunması ile oluşmaktadır^(1, 4, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20).

Klorofenoller 1930'lardan itibaren insektisit, fungusit, antiseptikler ve dezenfektanların yapısında yaygın olarak kullanılan bileşenlerdir. En çok kullanılanları: 2,4,6-tri; 2,3,4,6-tetra ve pentaklorofenol ve tuzlarıdır. Pentaklorofenoller; ahşap materyalin korunmasında, fungusit olarak, boya, deri ve tutkal sanayiinde, kağıt hamurlarında nem ve yapışkanlık kontrollerinde kullanılmaktadır^(14,16). 2,4-di ve 2,4,5-triklorofenol 2,4-D ve 2,4,5-T fenoksi asit herbisitler ve heksaklorofenol üretiminde esas bileşenlerdir⁽¹⁴⁾.

Dünyada ve özellikle gelişmiş ülkelerde giderek artan oranlarda plastik maddelerin kullanımı, bu maddelerin imha edilmesi sorununu da beraberinde getirmiştir. Gelişmiş ülkeler kentsel katı atıkları yerleşim merkezleri dışına atmaları büyük çukurlara gömerek veya yakarak yok etme yoluna gitmişlerdir. Kentsel katı atıkların yakılması sonucu dioksin oluştuğu ve yanan maddelerden çıkan duman, kül vasıtasıyla çevreye yayıldığı ve kontaminasyon kaynağı olduğu belirlenmiştir^(10,16).

Klor ve klorlu bileşiklerin kağıt ağartmasında kullanılmasıyla dioksin oluşmaktadır⁽²⁰⁾. Ağartılmış kağıtların paketlenme materyali olarak kullanılmasıyla dioksin gıdalara bulaşmaktadır⁽¹⁰⁾. Dioksin kağıt fabrikaları çevresindeki atık sular, tortu ve çamurlarda, ayrıca

çevrede bulunan canlılarda da saptanmıştır⁽⁴⁾.

Çevreye dioksin geçişine neden olan bir diğer etmen de otomobil egzozlarıdır⁽²¹⁾. Kurşunsuz benzin kullanan araç egzozlarında dioksin saptanmazken, kurşunlu benzinin dioksin oluşumuna neden olduğu belirlenmiştir⁽⁴⁾. Ayrıca, motor yağlarının, eklenen klorlanmış katkıları nedeniyle, dioksin kaynağı olduğu ve oluşan dioksin izomerlerinin kentsel katı atıkların yakılması sonucu oluşan izomerlere benzer oldukları saptanmıştır⁽⁴⁾.

Metal sanayiinde de dioksin oluşumu söz konusudur. Eski metallerin tekrar kullanılır hale sokulması⁽²²⁾, bakır ve çelik sanayiinde⁽⁴⁾ dioksin oluşumu saptanmıştır. Özellikle bakır yüzeylerin PVC ile kaplanması, paslanmaz çelik yapımında PVC veya poliklorlanmış parafin kullanımını dioksin oluşum kaynakları olarak görülmektedir. Bu yolla çevreye yayılan dioksin miktarı, katı atık yakma ünitelerinden yayılan miktarın da üzerindedir.

İNSAN SAĞLIĞI AÇISINDAN ÖNEMİ

Dioksin direkt veya indirekt olarak iki yolla insanlara bulaşmaktadır. Katı atık yakma ünitelerinden veya endüstriyel işlemler sırasında oluşan gazların, egzoz gazlarının solunumu, dioksin içeren kimyasalların deri ile teması direkt yol olarak adlandırılır. Dioksin ile kirlenmiş çevre nedeniyle su ve toprak kaynaklarından gelen veya dioksin içeren gıdaların tüketimi ile insana bulaşması ise indirekt yoldur⁽¹⁷⁾.

Gıda yoluyla en önemli bulaş kaynakları; süt ve süt ürünleri, et ve et ürünleri, su ürünleridir. Ayrıca, düşük miktarlarda da olsa, yumurta, bitkisel yağlar, meyve ve sebzeler de dioksin kaynaklarıdır⁽²³⁾.

Gıdalarda dioksin miktarlarının saptanmasında 10^{-12} ve hatta 10^{-15} g. seviyesinde ölçüm yapan hassas alet-ekipmanlar kullanılmaktadır. Çeşitli kaynaklar gıdalarda bulunan dioksin miktarı (izin verilen miktar) ile ADI (günlük tüketilebilir miktar) değerlerini belirlemişlerdir. ABD Çevre Koruma Ajansı gıdalarda bulunabilecek dioksin miktarı için 6,4 fg (femtogram = 10^{-15} g) ve ADI değeri olarak 0,5 pg/gün (pikogram = 10^{-12} g), FDA (Gıda ve İlaç İdaresi) 57 fg ve 4 pg/gün limitlerini kabul etmişlerdir⁽¹⁷⁾.

KAYNAKÇA

- 1) Buser, H. R., C. Rappe., 1979. *Chemosphere* (3), 157-174.
- 2) Rappe, C., 1980. The Handbook of Environmental Chemistry, Vol 3/Part A O. Hutzinger (Ed.), Springer Verlag, Berlin, 157-179.
- 3) Tschirley, F. H., 1986 *Scientific American*, 254, 2, 21-27.
- 4) Rappe, C., H. R. Buser, 1989. Halogenated Biphenyls, Terphenyls, Naphthalenes, Dibenzodioxins and Related Compounds, Kimbrough and Jensen (Ed.), Elsevier Sci. Publ., 71-102.
- 5) Rappe, C., H. R. Buser, H.-P. Bosshardt, 1979 CIPAC-Symposium, June 5/6, Baltimore.
- 6) Reggiani, G., 1982. Chlorinated Dioxin and Related Compounds Impact on the Environment. o. Hutzinger et al. (eds) Pergamon Press, Oxford, 463-493.
- 7) Schwetz, B. A., J. M. Norris, G. L. Sparhu, V. K. Rowe, P. J. Gehring, J. L. Emerson, C. G. Gerbig, 1973. *Env. Health Perspectives*, 5, 87-98.
- 8) Vos, J. G., J. A. Moore, J. G. Zinkl, 1974. *Toxic. Appl. Pharm.* 29, 229-241.
- 9) Firestone, D., 1973. *Env. Health Pers.* 5, 59-66.
- 10) Olie, K., P. L. Vermeulen, O. Hutzinger, 1977. *Chemosphere*, 6, 455-459.
- 11) Rappe, C., 1984. *Env. Sci. Technol.*, 18, 3, 78-90.
- 12) Mocarelli, P., A. Marocchi, P. Brambilla, P. M. Gerthou, D. S. Young, N. Mantel, 1986. *JAMA*, 256, 2687-2695.
- 13) Patterson, D. G., R. E. Hoffmann, L. L. Needham, D. W. Roberts, J. R. Bagby, J. L. Pirkle, H. Falk, E. J. Sampson, V. N. Houk, 1986. *JAMA*, 256, 2683-2686.
- 14) Rappe, C., A. Gara, H. R. Buser, 1978. *Chemosphere*, 12, 981-991.
- 15) Rappe, C., M. Nygren, H. R. Buser, T. Kauppinen, 1982. O. Hutzinger et al. (eds.) 495-513.
- 16) Hiraoka, M., N. Takeda, K. Tsumura, T. Fujiwara, S. Okajima, 1989. *Chemosphere*, 19, 1-6, 323-330.
- 17) Fries, G. F., D. J. Poustenbach, 1990. *J. Toxic. Env. Health*, 29, 1-43.
- 18) Patterson, D. G., V. V. Reddy, E. R. Barnhart, D. L. Ashley, C. R. Lapeza, L. R. Alexander, L. T. Gelbaum, 1989. *Chemosphere*, 19, 1-6, 233-240.
- 19) Glidden, R. M., P. J. Brown, R. A. Sittig, C. N. Syvertson, P. V. Smith, 1990. *Chemosphere*, 20, 10-12, 1619-1624.
- 20) Rappe, C., S. Swanson B. Glas, K. P. Kringstad, F. De Sousa, L. Johansson, Z. Abe, 1989. *Pulp and paper Canada*, 90, 8, 42-47.
- 21) Buchert, H., K. Ballschmiter, 1986. *Chemosphere*, 15, 1923-1926.
- 22) Hryborczuk, D. O., W. A. Withrow, C. S. Hesse, V. R. Beasley, 1981. *Ach. Env. Health*, 36, 228-234.
- 23) Nygren, M., C. Rappe, G. Lindström, M. Hansson, P. A. Bergqvist, S. Marklund, L. Damellöf, L. Hardell, M. Olsson, 1986. Chlorinated Dioxins and Dibenzofurans in Perspective. C. Rappe et al. (eds.), Lewis Publ. Chelsea, 17-34.

Türkiye'de tarım ekonomisi eğitim ve öğretimi

(sayı; 38/1991 den devam)

7- Yabancı ülkelerde tarım ekonomisi bölüm eğitim ve öğretimi

Ülkeler tarım ekonomisi eğitim ve öğretiminde birbirinden farklılıklar göstermektedir.

A.B.D. de üniversiteler arasında küçük farklar bulunmakla beraber, sistem birbirine benzemektedir. Burada bir örnek olmak üzere Cornell üniversitesi ile ve Oregon Devlet üniversiteleri modeli özlüce verilecektir.

Cornell üniversitesinde Tarım ekonomisi öğretim ve eğitimi Tatbiki Ekonomi ve İşletme İdaresi grubu içinde yer alan Ziraat ve Tabii Bilimler Kolejinde yapılmaktadır. Tatbiki Ekonomi ve işletme idaresi grubu, işletme idaresi, pazarlama, tarım ekonomisi, tarım işletmeciliği ve maliye, gıda endüstri işletmeciliği, kaynak kullanma ekonomisi gibi özel alanları içermektedir. Bu grupta, ekonomik teori, para, banka gibi alanın diğer teorik yönlerinden ziyade, tarım alanının tatbikatı ile ilgili konulara daha çok ağırlık verilmektedir. Bununla beraber öğretim ve eğitim, öğrencilere sunulan bilgilerin, hem tarım alanında ve hem de tarım dışı alanlarda kullanılmasına imkan verecek şekilde düzenlenmektedir.

Ziraat ve Tabii Bilimler Kolejinde, mezuniyet, master ve doktora dereceleri ile bazı mesleki sertifikalar verilmektedir. Mezun olmak için öğrencinin 120 kredi saat ders alması gereklidir. Programın tamamlanması için öğrencinin 8 dönem öğretime devamı lüzumludur. Derece almak için tüm kredilerin sağlanması halinde bu süre düşebilmektedir. Tipik bir programda, 8 sömestre içinde, her sömestre'de 15 saat ders alınması uygun bulunmaktadır.

Prof. Dr. Tüban GÜNEŞ

A. Ü. Ziraat Fakültesi

Tatbiki Ekonomi ve İşletme İdaresi öğrencileri, çeşitli alanlardan ve optionlardan seçim yaparlar. Tarım ekonomisi alanındaki dersler, ekonomi, sosyoloji, tarih, kamu yönetimi, endüstri ve işçi ilişkileri, tüketici ekonomisi, hayvancılık, bitki yetiştiriciliği, tabii kaynaklar, matematik ve istatistik alanlarından alınan dersler ile tamamlanır.

Akademik dereceleri yüksek olan öğrenciler, lisans üstü eğitim programına kayıt olurlar. Cornell'de Tarım Ekonomisi Bölümü, Tatbiki Ekonomi ve Tabii (hayat) Bilimler programı eğitimi içinde yer almaktadır. Bu program içinde Tarım Ekonomisi eğitimi, iki ana grup öğrenciye verilmektedir.

a) İşletmecilik, pazarlama, ekonomik gelişme, politika ve kaynak kullanım ekonomisi alanlarında öğretim ve eğitim görmek isteyen öğrenciler.

b) Tarım ekonomisinde lisans üstü eğitime gitmek isteyen öğrenciler.

Bu programın işletme idaresi, pazarlama, ekonomi prensiplerinin tatbiki ve yönetim araçları ile ilgili yönü, öğrencileri iş (ticaret) hayatına hazırlamaktadır.

Programın tarımsal işletmecilik yönetimi ve maliye ile ilgili yönü ise, tarımsal tecrübelerle tarımsal faaliyete ilgi gösteren öğrencileri hedef almakta ve onları, tarımsal işletmecilik, tarım muhasebesi, kooperatif yayımı ve tarımsal kooperatifçilik konularında hazırlamaktadır.

Tarım Ekonomisi Bölümü (department), altı ana kurs (Core courses) ile yoğun seçimli (optimal) alandan kursları ihtiva etmektedir.

Tarım ekonomisi bölümünü izleyen öğrenciler, danışmanlarının tavsiye edecekleri genel tarım ve diğer ders gruplarından seçecekleri derslere ilaveten, yine danışmanlarının tavsiyesi ile, bölümden verilen dersleri seçecekler. Bölüm tarafından verilen lisans ve lisans üstü dersler, aynı kataloglarda ve bölüm dersleri olarak yer almaktadır. Tarım ekonomisi bölümünce sunulan lisans ve lisans üstü dersler şunlardır:

150 Tarımsal Coğrafya Ekonomisi (3), 220 İş İdaresine Giriş (3), 221 Muhasebe (3), 240 Pazarlama (3), 250 Enerji Kaynaklarına Giriş (3), 302 Tarımsal İşletmecilik (4), 310 İstatistiğe Giriş (3), 320 İş Hukuku (3), 321 İş Hukuku (4), 322 İşletmelerin Vergilendirilmesi ve Kırsal Karar Verme Mekanizması (3), 323 Muhasebe Yönetimi ve Ekonomi (3), 324 Maliye Yönetimi (3)332 Kamu Sektörü Ekonomisi (3), 342 Pazarlama Yönetimi (3), 346 Süt ve Ürünleri Pazarlaması (2), 347 Bahçe Ürünleri Pazarlaması, (3) 350 Kaynak Kullanım Ekonomisi (3), 351 Tarım ve Gıda Politikaları (3), 402 İleri Tarım İşletmeciliği (3), 405 Tarımsal Maliye (3), 406 Ziraat İşletmesi ve Kırsal Alan Gayri Menkul Kıymet Takdiri (4), 407 İleri Tarımsal Maliye Semineri (2), 408 Tarım İşletmeciliğinde Karar Verme, Seminer (1), 409 Tarım İşletmeciliği Workshop (1), 410 Tarım İşletme Organizasyonu ve Planlama (1), 412 Doğrusal Programlamaya Giriş (3), 415 Tarımsal Fiyatlar (3), 416 Fiyat Analizi (2), 420 İleri İş Hukuku (3), 421 İleri İş Hukuku (4), 422 Menkul Planlaması (1), 424 İş ve Ticaret Politikası (3), 425 Kişisel Maliye Yönetimi (2), 426 Kooperatif Yönetimi (3), 430 Tarımsal Ticaret Politikası (3), 443 Gıda Endüstrisi Yönetimi (4), 448 Gıda Ticareti (alım-satımı) (3), 445 Pazarlama Kurumlarının Yerinde İncelenmesi (2), 450 Yatırım Kaynaklarının ve Çevre Özelliklerinin Değerlendirilmesi (3), 452 Arazi ve Mineral Ekonomisi (3), 464 Tarımsal Gelişme Ekonomisi (4), 499 Bitirme Tezi (1-4), 605 Tarımsal Maliye ve Sermaye İdaresi (3), 608 Üretim Ekonomisi (3), 640 Tarımsal Ürün Pazarları Analizi (2), 641 Tarımsal Ürün Pazarında Zamanlama (2), 643 Dıştışın Pazarlaması (3), 650 Devlet Politikasının Ekonomik Analizi, 651 Kaynak Kullanım Ekonomisi (4), 652 Arazi Ekonomisinin Özel Problemleri (1), 660 Gıda, Nü-

fus ve İstihdam I (5), 661 Gıda, Nüfus ve İstihdam II (1-3), 663 Tarımsal Gelişmede Makro Ekonomik Etki ve Sonuçlar (3), 664 Tarımsal Gelişmede Mikro Ekonomik Etki ve Sonuçlar (3), 665 Latin Amerika Tarım Politikası Semineri (3), 666 Tarımsal Gelişme Semineri (1-3), 708 İleri Üretim Ekonomisi (3), 710 Ekonometri I (4), 711 Ekonometri II (4), 712 Kantitatif Yöntemler I (4), Kantitatif Yöntemler II (4), 717 Tarım Ekonomisinde Araştırma Yöntemleri (2), 730 Tarımsal Ticaret Politikası Semineri (3), 740 Tarımsal Pazarlama, Planlama ve Devlet Politikası (3), 1 Ticaret Metodları ve Ürün Politikası Analizi Semineri (2), 750 Yenilenebilir Kaynaklar Ekonomisi (4), 751 Tarım Politikası Semineri (2), 754 Sulamanın Sosyo-Teknik Yönleri (3), 754 Köy Sosyolojisi (3).

Geniş ölçüde öğrenciye seçim imkanı veren bu derslerin hangi sömestrelere verildikleri, bu dersleri almak için geçilmesi zorunlu ön ders (prerequisite) ile bazı dersleri ve özellikle seminerleri kaç öğrencinin alacağı programlar ayrı ayrı belirtilmektedir. Amerika eğitim sisteminin temelinde, öğrencinin yönlenecek istediği alana göre, geniş bir ders seçme serbestisinin bulunduğu görülmektedir. Bu durum uygulama ihtiyaçlarına göre üniversitelerin ders konularını da geliştirmektedir.

Oregon üniversitesi Ziraat Okulunda, 16 tarım programı içinde, Tarım ve Kaynak Ekonomisi programı da yer almaktadır. Bu programda öğrencilerin kırsal alan problemlerine çözüm yolları bulmaları ve bu konuda geliştirilmeleri hedeflenmektedir. Bununla ilgili olarak, zirai işletmelerin yönetim ekonomisi, ticari tarım, su geliştirme, arazi kullanma planlaması, çevre koruma, su kaynakları, kırsal alanda gelir düşüklüğü, kırsal alanın dinlenme, sağlık, eğitim yönleri ve teknolojik değişimlerin tesir alanları, inceleme ve öğretim alanları olarak alınmaktadır. Bu üniversitede lisans eğitiminde öğrenciye, seçime sunulan fazla sayıdaki derslerden rahat bir seçim yapma imkanı verilmektedir. Öğrenci Fakülte danışmanının yardımı ile, ilgili gördüğü alanına göre seçimini yapmaktadır.

Öğrencinin toplam alacağı kredi 192 saat olup bunun 12 saati biyoloji, 9 saati kimya, 5 saati fiziksel eğitim, 14 saati matematik ve istatis-

tik, 25 saati seçimli tarım dersleri, 21 saati ekonomi ve işletme dersleri (ekonomi prensipleri, macro ekonomi teorisi, muhasebe), 20 saati tarım ekonomisi dersleri (tarımsal işletme yöntemi, tarımsal pazarlama, tatbiki ekonomik analiz) dir. 18 saat İngilizce kompozisyon, sözlü ve yazılı iletişim dersleri mevcuttur. Ayrıca 53 saat diğer seçime tabi dersler vardır. Bu bölüm, lisans ve lisans üstü düzeyde 43 adet ders sunmaktadır.

Fransa'da tarımsal yüksek öğretim ve bunun içinde tarım ekonomisi öğretim ve eğitimi farklı bakanlıklara bağlı Enstitüler ve Üniversiteler tarafından yapılmaktadır. Örneğin Institut National Agronomique le Paris-grignon ile Reine ve Montpellier Yüksek Tarım Enstitüleri Tarım Bakanlığına bağlıdır. Toulouse ve Nice'deki kuruluşlar ise Milli Eğitim Bakanlığına bağlıdır. Tarım Bakanlığına bağlı kuruluşların bakanlık ve çiftçi ve yayım teşkilatı ile sıkı ilişkileri vardır.

Fransa'da Tarımsal Yüksek Öğretim Kurumlarına öğrenci seçimi çok titizlikle yapılmaktadır. Liseyi bitiren öğrenci bakolaryaya sınavına tabi tutulmaktadır. İki yıl çok sıkı şekilde yüksek öğretime hazırlık dönemidir. Bunu başaran öğrenci esas yüksek öğretime devam edebilir. 1 inci yıl öğrenci gıda endüstri, çevre, matematik, enformatik, biyoloji, hayvan bilimleri, ekonomi ve sosyal bilimler ve dil derslerini alır. Ekonomi ve sosyal ders grubunda mevcut olan dersler, mukayeseli tarım ve tarımsal gelişme, sayısal analizler, genel ekonomi, sosyoloji dersleridir. 2 nci sınıf 8 ayrı bölümden oluşmaktadır. Bu sınıfta öğrenci tarım bilgisine ek olarak ekonomi ile ilgili şu dersleri almaktadır: Teşebbüslerde pazarlamanın fonksiyonları, gıda pazarlaması, ekonomide kantitatif metodlar, verilerin tablolar ve grafikler halinde gösterilmesi, sosyoloji metodları, tarımsal gelişme II, teşebbüslerde karar modelleri, ekonomi hukuku,

Üçüncü yılda, ileri agronomi diploması (DEA, DESS) verilmektedir. Bu yılda, agronomide biyoloji uygulaması, agronomide fizik ve kimya uygulamaları, matematik ve informatik, toprak ilmi ve bio-klima, bitkisel üretim teknikleri ve bilimi, hayvansal üretim teknikleri ve bilimi, ekonomi ve sosyal bilimler, tarım ve gıda endüstrisi teknikleri ve ilimleri, tabii çevre, bahçecilik, ma-

tematik dersleri grupları vardır. Bunlardan ekonomi ve sosyal bilimler ders gruplarında firma (teşebbüs) ekonomisi, tarımsal gelişme dersleri yer almaktadır.

Ayrıca seçime tabi olarak, tarım ürünlerinin ve gıda maddelerinin uluslararası ticareti, pazarlama ve mali kuruluşları (tarım sektöründe kooperatifler, bankalar, sigortalar) dersleri bulunmaktadır.

Ekonomi ve tarım ekonomisine yönelmek isteyen öğrenci üçüncü yılda ders seçimi ile bu alana girebilmekte ve specialize olmaktadır. Eğitimde özellikle firma yöntemine ağırlık verilmektedir.

Bu üçüncü yılda bitki ve hayvan yetiştiriciliğini seçen öğrencilerden, tarım ekonomisinde kuvvetlenmek isteyenler, istedikleri konularda da ayrıca ders seçebilmektedirler.

İnstitut Natinol Agronomique (Paris), de master ve doktora çalışmasında kredili ders alma sistemi mevcut değildir. Sadece tez yapılmaktadır.

İnstitut National Agronomique, ekonomi ve tarım ekonomisi ders programlarında firma yöntemi, çevre, pazarlama, matematik ve bilgisayar konularına ağırlık vermektedirler.

Almanya'da tarım ekonomisi ve eğitimi, üniversite içinde Ziraat Fakültelerinde ve Tarım Ekonomisi Enstitülerinde yapılmaktadır. Buna bir örnek olmak üzere Göttingen Georg August Üniversitesi Tarım Ekonomisi Bölümü özlüce verilecektir. Önceleri ayrı ayrı olan tarım işletmeciliği, tarımsal pazarlama ve tarım politikası birimleri, 1969 da Enstitünün kurulması ile birbirine kaynaştırılmıştır. Böylece enstitünün tümü, tarım ekonomisi alanını içermektedir.

Göttingen Üniversitesi Ziraat Fakültesinde Öğretim 4 yıl (8 sömestre) dir. İlk iki yıl öğrenciler tarım bilimi ve ekonominin tüm alanlarında genel bilgiler alırlar. Üçüncü ve dördüncü yılda öğrenciler bitkisel üretim, hayvancılık ve ekonomi özel dallarına ayrılırlar. Doktora devresine devam etmek isteyen öğrenci, formal kurslara devam etmez, fakat doktora tezi çalışması ile, bu alanda almadığı ve üniversitede verilen çeşitli dersleri alır.

Tarım Ekonomisi Enstitüsü lisans eğitim ve öğretim Programı şöyledir:

I. Tarım Ekonomisine ait diploma (lisans) sınavında dikkate alınan temel dersler

- İstatistik ve Ekonometri
- Mikro Ekonomi
- Ekonomi İstatistiği ve Sosyal İstatistik
- Genel Ekonomi Muhasebesi ve Sektörel Analiz
- Makro Ekonomi
- Linear Programlama
- Firma Ekonomileri Muhasebesi

II. Birinci Eğitim Dönemi (1.-4. sömestre) Temel Eğitim Öğretim düzeni

- Ekonomiye Giriş (uygulama ile) 4 1/2 Kış söm.
- Tarımsal Pazarlama Esasları (uygulama ile) 3 3/4 Yaz söm.
- Tarımsal İşletmecilik Esasları (uygulama ile) 5+1 3/4 Yaz söm.
- Tarım Politikası Esasları (uygulama ile) 3 3/4 Yaz söm.

III. İkinci Eğitim Dönemi (5-8. sömestre)

1. Tarım Ekonomisi özel konularının teşekkülüne ait esasları içeren dersler.

- 1.1. Matematik (1) 3 5/6 Kış söm.
- 1.2. İstatistik ve Ekonometri (2) (4) 4+2 5/6 Kış söm.
- 1.3. Ekonomi İstatistiği ve Sosyal İstatistik (2) (3) 2 5/6 Yaz söm.
- 1.4. Linear Programlama (2) (5) 3 5/6 Yaz söm.
- 1.5. Mikro Ekonomi (2) (4) 3 5/6 Kış söm.
- 1.6. Makro Ekonomi (2) (3) 3 5/6 Kış söm.
- 1.7. Firma Ekonomileri Muhasebesi (2) (5) 4 5/6 Yaz söm.
- 1.8. Genel Ekonomi Muhasebesi ve Sektörel Analiz (2) (3) 3 5/6 Yaz söm.

2. Tarımsal İşletmecilik

- 2.1. Bireysel İşletmelerin Planlanması 3 7/8 Yaz söm.
- 2.2. Yatırım, Finansman, Büyüme 4 7/8 Kış söm.
- 2.3. Tarımsal Kıymet Takdiri 2 7/8 Yaz söm.
- 2.4. Tarımsal Vergiler 2 7/8 Kış söm.
- 2.5. Tarımsal Üretim Organizasyon Yapısı 2 5/6 Yaz söm.
- 2.6. Kuruluş Yeri 2 5/6 Kış söm.
- 2.7. Tarımsal Yatırım Projelerini Değerlendirme ve Planlama 2 7/8 Kış söm.
- 2.8. Çevre Ekonomisi 2 7/8 Yaz söm.
- 2.9. Tropik ve Subtropik İşletme Sistemi 1 5/8 Yaz. söm.

3. Tarımsal Pazarlama

- 3.1. Tarım Ürünleri Piyasa Analizi I (arz analizi) 2 5/6 Yaz söm.
- 3.2. Tarım Ürünleri Piyasa Analizi II (talep analizi) 2 5/6 Yaz söm.
- 3.3. Pazar ve Fiyat Politikası 2 7/8 Kış söm.
- 3.4. Dünya Pazarları I 2 7/8 Kış söm.
- 3.5. Dünya Pazarları II 2 7/8 Yaz söm.

3.6. Faktör Piyasası	2 7/8 Kış sòm.
3.7. Tarım Ürünleri Fiyat Teşekkülü	2 7/8 Kış sòm.
3.8. Tarımsal Pazarlama	
4. Tarım Politikası	
4.1. Ekonomi ve Tarım Politikası Teorileri I	2 5/6 Kış sòm.
4.2. Ekonomi ve Tarım Politikasında Değerlendirme ve Planlama Tedbirleri	2 7/8 Kış sòm.
4.3. Tarım ve Ekonomik Büyüme	2 7/8 Kış sòm.
4.4. Sektörel Yapı Politikası	2 7/8 Kış sòm.
4.5. Uluslararası Karşılaştırmalı Tarım Politikası	2 5/6 Yaz sòm.
4.6. Bölgesel Teoriler ve Analiz	2 7/8 Yaz sòm.
4.7. Gelişmekte Olan Ülkelerde Tarımsal Üretim Ekonomisi - Teori ve Politikası	2 7/8 Yaz sòm.

1) Kış sòmestresinin başlangıcıyla ilgili blok dersler teklif edilmektedir. Başarılılar sòmestrenin ilk haftasında bir araya gelirler.

2) Öğrenci bu dersleri kazandığına dair belge ibraz edebilirse, temel diploma sınavında bu durum dikkate alınır.

3) Tarım Politikası

4) Tarımsal Pazarlama

5) Tarımsal İşletmecilik

4.8. Ekonomi- ve Tarım Politikası Teorileri II	2 7/8 Yaz sòm.
4.9. Çevre Ekonomisi (1)	2 7/8 Yaz. sòm.
5. Zorunlu olmayan Dersler	
5.1. İstatistik ve Ekonometri	
5.1.1. Ekonometri Teorileri (uygulama ile)	2+1 5/8 Yaz. sòm.
5.1.2. Pratik Ekonometri (uygulama ile)	2+1 5/8 Yaz sòm.
5.2. Özel Tarım Politikası	

Başka bir sınav konusuna ait dersler bu tertipten seçilmediğinde, aşağıdaki dersler kapsamında, sòmestrede haftalık 6 saatten az olmamak üzere ders seçilmelidir.

1. Ekonomi İstatistiği ve Sosyal İstatistik	2 Yaz sòm.
2. Makro Ekonomi	3 Kış sòm.
3. Genel Ekonomi Muhasebesi Sektörel Analiz	3 Yaz sòm.
4. Mikro Ekonomi	3 Kış sòm.
5. Ekonomi - ve Tarım Politikası Teorileri I	2 Kış sòm.
6. Ekonomi - ve Tarım Politikasının Değerlendirme ve Planlama Tedbirleri	2 Kış sòm.
7. Tarım ve Ekonomik Büyüme	2 Kış sòm.
8. Sektörel Yapı Politikası	2 Kış sòm.
9. Uluslararası Karşılaştırmalı Tarım Politikası	2 Yaz sòm.
10. Bölgesel Teoriler ve- Analiz	2 Kış sòm.
11. Gelişmekte Olan Ülkelerde Tarımsal Üretim Ekonomisi - Teori ve Politikası	2 Yaz sòm.
12. Ekonomi ve Tarım Politikası Teorileri II	2 Yaz sòm.
13. Tarımsal Yatırım Projelerini Değerlendirme ve Planlama	2 Kış sòm.
14. Pazar ve Fiyat Politikası	2 Kış sòm.
15. Dünya Pazarları II	2 Yaz sòm.
16. Çevre Ekonomisi (2)	2 Yaz sòm.

5.3. Özel Tarımsal İşletmecilik

Başka bir sınav konusuna ait dersler, bu tertipten seçilmediğinde aşağıdaki katalogdan öğretim dersleri kapsamında sòmestrede haftalık 6 saatten az seçilmemelidir. 12, 13, 14, 15.ci dersler Tarımsal Ekonomi ve Sosyal Bilimler öğrencilerine seçmeli değildirler.

1. Linear Programlama	3 Yaz sòm.
2. Bireysel İşletmelerin Muhasebesi	4 Yaz sòm.

1) Çevre ekonomisi dersi anlatımı yalnız tekrar tercih edilene kadar Tarım Politikası Teorisi Profesörünce seçilebilecektir. Tarım Politikası ve İşletmecilik ikili seçimde hariç tutulmalıdır.	
2) Yalnız 2 yılda bir okunacaktır.	
3. Mikro Ekonomi	3 Kış sòm.
4. Bireysel İşletmelerin Planlanması	3 Yaz sòm.
5. Yatırım, Finansman Büyüme	4 Kış sòm.
6. Tarımsal Kıymet Takdiri	2 Yaz sòm.
7. Tarımsal Vergiler	2 Kış sòm.
8. Tarımsal üretimin Organizasyon Yapısı	2 Yaz sòm.
9. Kuruluş Yeri	2 Kış sòm.
10. Tarımsal Yatırım Projelerini Değerlendirme ve Planlama	2 Kış sòm.
11. Çevre Ekonomisi	2 Yaz sòm.
12. Bitkisel Üretim Ekonomisi	3 Kış sòm. 1)
13. Bitkisel Üretim Pazarları	1 Kış sòm. 1)
14. Hayvansal Üretim Ekonomisi	4 Kış sòm. 1)
15. Hayvansal Üretim Pazarları	1 Kış sòm. 1)
16. Tropik ve Subtropik İşletme Sistemi	1 Yaz sòm.
17. Gelişmekte olan Ülkelerde Tarımsal Üretim Ekonomisi - Teori ve Politikası	2 Yaz sòm.
18. Dünya Tarım Pazarları II	2 Yaz sòm.

5.4. Özel Tarımsal Pazarlama

Başka sınav konusuna ait dersler, tertipten seçilmediğinde aşağıdaki katalogdan öğretim dersleri kapsamında sömestrede haftalık 6 saatten az seçilmemelidir.

1. İstatistik ve Ekonometri	5 Kış sòm.
2. Mikro Ekonomi	3 Kış sòm.
3. Tarım Ürünleri Piyasa Analizi I (arz analizi)	2 Yaz sòm.
4. Tarım Ürünleri Piyasa Analizi II (talep analizi)	2 Yaz sòm.
5. Pazar- ve Fiyat Politikası	2 Kış sòm.
6. Dünya Pazarları I	2 Kış sòm.
7. Dünya Pazarları II	2 Yaz sòm.
8. Faktör Piyasası	2 Kış sòm.
9. Tarım ürünleri Fiyat Teşekkülü	2 Yaz sòm.
10. Tarımsal Pazarlama	2 Kış sòm.
11. Tarımsal Yatırım Projelerini Değerlendirme ve Planlama	2 Kış sòm.
12. Gelişmekte olan ülkelerde Tarımsal Üretim Ekonomisi - Teori ve Politikası	2 Yaz sòm.

Seçilen derslerin tercihlerinin yanında, zorunlu ve zorunlu olmayan derslerin çerçevesinde ayrılması tavsiye edilmektedir.

5.5. Tarım Politikası (Kapsamı daraltılmış zorunlu dersler)

Başka bir sınav konusu seçilmediği sürece aşağıda 5.2 katalogundaki derslerden sömestrede haftalık en az 6 saati kapsayacak dersler seçilebilmektedir.

5.6. Tarımsal İşletmecilik (Kapsamı daraltılmış zorunlu dersler)

Başka bir sınav konusu seçilmediği sürece 5.3 katalogundaki derslerden sömestre'de haftalık en az 6 saati kapsayacak dersler seçilebilmektedir.

5.7. Tarımsal Pazarlama (Kapsamı daraltılmış zorunlu dersler)

Başka bir sınav konusu seçilmediği sürece 5.4 katalogundaki derslerden sömestrede haftalık en az 6 saati kapsayacak dersler seçilebilmektedir.

6. Diğer Dersler

6.1. Ekonometri Teorileri ve Planlama	3 Kış söm.
6.2. Fortrantla Programlama	3 Kış söm.
6.3. Mikro Hesaplar İşletme Sistemi, Programlama Dili, Kullanma Programı	1 Kış söm.

8- Tarım Ekonomisi lisans bölüm öğrencilerinin aldıkları temel bilim dersleri, Ziraat Mühendisliği meslek dersleri, 5 (i) dersleri, yetiştiricilik, tarım teknikleri dersleri ile, tarım ekonomisi derslerinin ağırlıkları ve karşılaştırmaları

Tarım ekonomisi eğitim programlarında teknik dersler ile ekonomi derslerinin ağırlıkları, Fakülteler arasında biri birine yakındır. Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi örneği Tablo: 8 de verilmiştir. Görüldüğü gibi toplam kredinin % 11'i, Botanik, Fizik, Kimya ve Matematikten oluşan Temel Bilim Dersleri % 5'e yakın kısmı Meteoroloji, Ekonomi, I, Bilgisayar Programlama ve İstatistikten oluşan Ziraat Mühendisleri Temel dersleri meydana getirmektedir. Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi % 5,26, Türk Dili % 4,21, Beden Eğitimi, Güzel Sanatlar % 4,21 Yabancı dil % 16, 85 oranla yer almaktadır.

Yetiştiricilik ve tarım teknikleri ile ilgili çeşitli bölümlerden alınan dersler % 21 e yaklaşmakta, tarım ekonomisi dersleri % 33 civarında bulunmaktadır (Tablo : 8).

Tablo: 8 Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinin Çeşitli Ders Gruplarına Göre Aldıkları Derslerin Kredi Saatleri ve Nisbetleri (A.Ü.Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü örneği)

Ders grupları	Kredi saati	Nisbet (%)
Temel bilim dersleri (Botanik, fizik, kimya, matematik)	21	11.05
Ziraat Mühendisleri Temel Dersleri (Meteoroloji, Ekonomi I, Bilgisayar Programlama, İstatistik)	9	4,75
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	10	5,26
Türk Dili	8	4,21
Beden Eğitimi, Güzel Sanatlar	8	4,21
Yabancı dil	32	16,85
Yetiştiricilik ve tarım teknikleri dersleri (süs bitkileri, su ürünleri, ölçme bilgisi, tarımsal ekoloji, toprak bilgisi, çayır, mera, yem bitkileri, tarla bitkileri, gübre bilgisi, bahçe bitkileri, bitki koruma, gıda bilimi ve teknoloji, tarımsal mekanizasyon, hayvan yetiştirme, yemler ve hayvan besleme, kültürteknik, endüstri bitkileri, hayvan yetiştirme (özel), meyve yetiştirme (özel), sebze yetiştirme tekniği)	39	20,52
Tarım ekonomisi dersleri: (Ekonomi II, tarım ekonomisi, tarımsal üretim ekonomisi, köy sosyolojisi, tarımsal kooperatifçilik, tarım politikası, tarım ekonomisi istatistiği, tarım hukuku, tarımsal işletmelerin finansmanı, tarımsal pazarlama I, Türkiye ekonomisi, ekonometri, proje hazırlama ve değerlendirme, tarım hukuku, tarım muhasebesi, tarımsal pazarlama-II, tarımsal yayıma giriş, uluslararası tarımsal ilişkiler, bölge kalkınma politikası, tarıma dayalı sanayi işletmeciliği, tarım muhasebesi II, tarım politikası II, tarım işletmelerinin analiz ve planlaması, tarımsal kıymet takdiri, tarımsal yayım ve haberleşme).	63	33,15
Toplam	190	100,00

Ziraat Fakültelerinin birinci sınıflarında baraj uygulaması farklıdır. Örneğin A.Ü. Ziraat Fakültesinde 1989-90 ders yılından itibaren birinci sınıfta baraj uygulaması mevcuttur. Öğrencilerin TM puanlı olmaları bu ilk sınıfta başarılarını düşürmektedir. Bu nedenle 1989-90 ders yılında Haziran ve Eylül dönemlerinde, birinci sınıfı ancak 7 öğrenci geçebilmiş ve bir üst sınıfa devam edebilmiştir. Diğer Fakültelerin Tarım Ekonomisi Bölümlerine de TM puanlı öğrenci alınmasına rağmen birinci sınıfta baraj olmadığından, böyle bir durum meydana gelmemiştir ve bir sorun mevcut değilmiş gibi görünmektedir. Bu sorun daha ileri sınıflarda belirebilmektedir. Ziraat Fakültesi öğretiminde Matematik Fen puanı esas olduğundan, Tarım Ekonomisi Bölümü için bir ayırım yanlış bir uygulamadır. Ziraat Fakülteleri tarım ekonomisi bölümlerine de diğer bölümler gibi MF puanlı öğrenciler alınmalıdır.

Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencilerinin 1989-90 öğretim yılında çeşitli yarı yıllarda Tarım Ekonomisi Bölümü ve diğer bölümlerden aldıkları derslerin kredi saatleri A.Ü. Ziraat Fakültesi örneği ile Tablo: 9 da verilmiştir. Diğer Fakültelerde muhtelif sömestrelere ders dağılımları genel bir benzerlik içindedir.

Genel olarak Tarım Ekonomisi Bölümünden alınan dersler beşinci sömestreden itibaren artmaktadır. Diğer bölümlerden alınan dersler de aynı sömestreden itibaren azalmaktadır. 5 (i) dersleri tüm yarıyıllarda % 20 nin üzerinde % 36'ya kadar seyretmektedir.

Öğrencilerin tarım ile ilgili pratik çalışmaları çiftlik stajları şeklinde tüm fakültelerde 30 gün civarında yapılmaktadır. Ayrıca Ankara ve Adana Ziraat Fakültelerinde, Fakülte içi park ve bahçelerde pratik çalışma da mevcuttur. Fakültelerde tarımsal kuruluşların ziyareti de bir uygulama şekli olarak yer almaktadır.

9 - Tarım Ekonomisi Bölümlerince, lisans programı bölüm öğrencilerine verilmesi önerilen yeni dersler

Tarım ekonomisi derslerinin daha yoğun olması üzerinde Fakülteler arasında ortak bir görüş bulunmakta ve yeni ders önerileri yapılmaktadır.

Fakülterele göre önerilen yeni dersler Tablo: 10 da bir arada gösterilmiştir:

Tablo : 9 Tarım Ekonomisi Bölümü Öğrencilerinin Çeşitli Yarıyıllarda, Tarım Ekonomisi Bölümü ile Diğer Bölümlerden Aldıkları Dersler ile 5 (i) Dersi Olarak Aldıkları Derslerin Kredi Saatleri ve Nisbetleri (A.Ü. Ziraat Fakültesi Örneği)

Yarıyıl	Tarım Ekonomisi bölümleri	Diğer bölümler	5 (i) dersleri	Toplam
Kredi Saatleri				
1	1	17	10	28
2	2	16	10	28
3	5	11	7	23
4	2	14	7	23
5	10	5	7	22
6	12	5	7	24
7	16	1	5	22
8	16	-	5	21
Toplam	64	69	58	191
Nisbet (%)				
1	3,57	60,71	35,72	100,00
2	7,14	57,14	35,72	100,00
3	21,74	47,83	30,43	100,00
4	8,70	60,87	30,43	100,00
5	45,45	22,73	31,82	100,00
6	50,00	20,83	29,17	100,00
7	72,72	4,55	22,73	100,00
8	76,19	0,00	23,81	100,00
Toplam	33,51	36,12	30,37	100,00

1992 YILI AİDATLARINI* PEŞİN ÖDEYİP SATIN ALINAN YENİ BİNAMIZA KATKIDA BULUN

* 1992 YILLIK AİDATI 120.000.- TL. DIR.

Tablo : 10 Tarım Ekonomisi Bölümünce Okutulabilecek Yeni Dersler (öneriler)

A.Ü.Z.F. Tarım Ekon. Böl. Önerisi		Ata. Ü.Z.F. Tarım. Ekon. Böl. Önerisi		Ç.Ü.Z.F. Tarım Ekon. Böl. Önerisi		C.Ü.Z.F. Tarım Ekon. Böl. önerisi	
Dersin adı	Yarıyıl	Dersin adı	Yarıyıl	Dersin adı	Yarıyıl	Dersin adı	Yarı-yıl
Tarım Sosyoloji	7	Ekonomi için İstatistik	6	Sosyal Araştırma Yöntemleri	6	Türkiye AET İlişkileri	8
Ekonomi Politikası	7-8	Ekonometri	7	Sulama Ekonomisi	8		
Tarımsal Araştırma Tasarımı ve Politikası	6	Ekonomik Büyüme	7	Arazi Kullanma Ekonomisi	5		
Uluslararası Tarım Ulaştırma Ekonomisi	6			Gıda Ekonomisi ve Tarım Ürünleri Dış Ticareti	4		
Doğrusal Olmayan Programlama	8			Tarımsal Yayım- da Görsel ve İşletme- sel Araç Kullanımı	6		
Sulama Ekonomisi ve İşletmeciliği							

Tablo : 11 Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi Bölümlerine Alınan Öğrenci Sayıları

Yıllar	A.Ü.Z.F.	E.Ü.Z.F.	Ata. Ü.Z.F.	Ç.Ü.Z.F.	C.Ü.Z.F.	Toplam
1980 - 81	35	23	-	-	-	58
1981 - 82	49	25	-	20	-	94
1982 - 83	63	75	75	32	49	294
1983 - 84	62	84	65	40	39	290
1984 - 85	62	76	55	43	51	287
1985 - 86	54	75	48	52	53	282
1986 - 87	55	78	40	56	50	279
1987 - 88	49	58	46	46	49	248
1988 - 89	54	56	49	50	52	261
1989 - 90	52	54	51	66	60	283

ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ YASASI
YETKİ TÜZÜĞÜNÜN
HAYAT BULMASI İÇİN,
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASINA ÜYE OL,
ÇALIŞMALARINA KATKIDA BULUN!

Tablodan görüldüğü gibi Tarım ekonomisi bölümleri, diğer ders önerileri yanında kantitatif analizler, istatistik ve ekonometri konuları ile sulama ve arazi ekonomisi derslerinde ortak isteklere sahiptirler.

10- Tarım Ekonomisi Bölümleri lisans programındaki öğrenci sayılarında gelişmeler

Tarım Ekonomisi Bölümlerine alınan öğrenci sayıları 1986-87 ye kadar artmış bundan sonraki yıllarda istikrarlı bir durum kazanmıştır. Son yıllarda Ankara, Ege ve Atatürk Üniversiteleri Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi Bölümlerine 50 civarında öğrenci alırken, Cumhuriyet Üniversitesinde 60'a Çukurova Üniversitesinde 66 ya yükselmiştir (Tablo: 11). Tarım Ekonomisi Bölümlerine alınan toplam öğrenci 1980-81 de 58 den 1989-90 da 283 e yükselmiştir.

Tarım Ekonomisi Bölümüne 1989-90 ders yılında alınan öğrenci sayısı Ziraat Fakültelerine alınan öğrencilerin Fakültele göre % 8.70 ile % 31.75 arasında değiştiği görülmektedir (Tablo : 12). Nisbetlerin en yüksek olduğu Fakülte yakın zamanda Kurulan Cumhuriyet Üniversitesi Tokat Ziraat Fakültesidir. Uzun zamandan beri Tarım Ekonomisi Bölüm eğitimi yapan Fakültelerde bu oran % 9-11 arasında bulunmaktadır.

Tablo : 12 1989 - 90 Ders Yılında Ziraat Fakültelerine ve Fakültelerin Tarım Ekonomisi Bölümlerine Kayıt Olan Öğrenci Adetleri

Üniversiteler	Zir. Fak. Kaydolan öğrenci sayıları (x)	Tarım Ekonomisi bölümüne kaydolan öğrenci sayıları	Nisbeti (%)
Akdeniz	89	-	8.70
Ankara	630	52	10.74
Atatürk	475	51	31.75
Cumhuriyet	189	60	11.37
Çukurova	580	66	-
Dicle	76	-	9.05
Ege	597	54	-
Gaziantep	32	-	-
Ondokuzmayıs	206	-	-
Selçuk	207	-	-
Trakya	203	-	-
Uludağ	247	-	-
Toplam	3531	283	8.00

(*) Tarım ekonomisi bölümü dahil

Tüm Ziraat Fakültelerine alınan öğrencilerin yıllara göre değişmek üzere % 8'i Tarım Ekonomisi Bölümüne alınmışlardır. Bu oran 1983 - 84 ders yılında % 9.36 ile en yüksek nisbeti, 1987 - 88 ders yılında % 7.31 ile en düşük nisbeti göstermiştir. Oran 1989 - 90 ders yılında % 8.00 olmuştur. Dönem ortalaması % 8.25 dir (Tablo 13).

Tablo : 13 Son Yıllarda Fakültele ve Tarım Ekonomisi Bölümlerine Kayıt Olan Öğrenci Sayıları ve Nisbetleri

Yıllar	Ziraat fakültesine kayıt olan öğrenci sayıları (x)	Tarım ekonomisi bölümüne kayıt olan öğrenci sayıları	Nisbeti (%)
1983 - 84	3098	290	9.36
1984 - 85	3379	287	8.49
1985 - 86	3265	282	8.64
1986 - 87	3499	279	7.97
1987 - 88	3394	248	7.31
1988 - 89	3461	261	7.54
1989 - 90	3531	283	8.00
Toplam	23627	1930	8.25

(x) Tarım ekonomisi bölümü dahil

Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi Bölümüne kayıtlı öğrencilerin 1989 - 90 öğretim yılında muhtelif sınıflardaki sayıları Tablo : 14 de verilmiştir. Bu öğretim yılında tüm sınıflarda 1137 Tarım Ekonomisi Bölümü öğrencisi eğitimlerini sürdürmüşlerdir.

Tablo : 14 Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi Bölümlerinde 1989 - 90 Öğretim Yılında Muhtelif Sınıflardaki Öğrenci Sayıları

	1. Sınıf	2.Sınıf	3. Sınıf	4. Sınıf	Toplam
A.Ü.Z.F.	52	56	63	82	253
E.Ü.Z.F.	55	61	60	78	254
Ata. Ü.Z.F.	51	52	46	50	199
Ç.Ü.Z.F.	66	50	46	69	231
C.Ü.Z.F.	62	48	44	46	200
Toplam	286	267	259	325	1137

11 - Ziraat Fakültelerine ve Tarım Ekonomisi Bölümlerine alınan öğrencilerin puan türleri ve puanları

Ziraat Fakültelerinin Kültürteknik, Mekanizasyon, Tarım Ekonomisi dışındaki diğer bölümlerine fen puanı ile öğrenci alınmaktadır. Kültürteknik ve Tarımsal Mekanizasyon bölümlerine matematik puan türü ile Tarım Ekonomisi bölümlerine ise türkçe-matematik puan türü ile öğrenci alınmaktadır. 1989-90 öğretim yılı için puan ortalaması çeşitli bölümlerde 375 ile 431 arasında değişmiştir. Gelişmiş Fakültelerin gıda, bahçe ve kültürteknik bölümleri daha yüksek puanlı öğrenci almışlardır.

1989-90 öğretim yılında çeşitli Fakültelerin Tarım Ekonomisi Bölümlerine alınan öğrencilerin ortalama puan durumu, ortalamadan sapma, minimum puan, yüksek öğretim programının yüzdeleri sırası ve tercih dereceleri Tablo: 15'de bir arada verilmiştir.

Tabloya göre türkçe matematik puan türü olarak tarım ekonomisine kaydolun öğrencilerin en düşük puanı 395 ile Atatürk Üniversitesindedir. Diğer düşük puanlar 396 ile Cumhuriyet Ün. 407 ile Ç. Üniversitesi, 408 ile E. Üniversitesi ve 417 ile A. Ü. Ziraat Fakültesidir. Ortalama puan ise en düşük 402 ile Atatürk Üniversitesinde, en yüksek 422 ile Ankara Üniversitesindedir. Öğrencilerin puanlarındaki sapma C. Üniversitesinde 8 ile en yüksektir. Sapma, Ankara ve Ege Üniversitelerinde 4 ile oldukça düşüktür. Bu iki üniversitede öğrencilerin bu yöndeki bir örnekliliği (homojenitesi) daha iyidir. Yüksek öğretim programındaki yüzdeleri sırası Atatürk Üniversitesi % 12 ile en yüksek, A.Ü.'de % 7 ile en düşüktür. Öğrencilerin Tarım Ekonomisini ilk beş sırada tercih edenlerin nispeti Çukurova Üniversitesi için % 22,39 ile en yüksektir. Ege Üniversitesinde bu nisbet % 6,45 ile en düşük düzeydedir. Ankara Üniversitesi, Çukurova Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi Bölümlerine kaydolun öğrencilerinden 11 ve daha sonraki sırada tercih edenlerin oranı % 50 civarındadır. Diğerlerinde ise bu nispet % 60'ı geçmektedir. Bu durum fakültelerin oldukça farklı öğrenci aldıklarını açıklamaktadır.

Tarım Ekonomisi Bölümlerini seçen öğrencilerin yıllara göre durumlarını değerlendirmek amacı ile A.Ü. Ziraat Fakültesi bir örnek olarak incelenmiştir. A.Ü. Ziraat Fakültesine kaydolun öğrencilerin puan türleri, puanları ve tercihleri Tablo: 16'da gösterilmiştir. M.F. puan türü ile öğrenci aldığı 1983 den 1986 ya kadar ortalama puanda bir düşme vardır. Bu dönemde 1-5 tercih nisbeti de düşmüştür. T-M puan türüne göre öğrenci aldığı 1987-1990 döneminde ortalama puan ile 1-5 arası tercih nisbeti yükselmiştir. 6-10 arası tercih nisbeti ise 1987 de % 35,18 den 1990 da % 56,36 ya çıkmıştır.

Tablo : 15 Fakültelerin Tarım Ekonomisi Bölümlerine Alınan Öğrencilerin Puan (T.M) ve Tercih Durumları (1989-90)

Fakülteler	Asgari puan	Ortalama puan	Ortalama sapma	Yüksek öğretim programının yüzdeleri sırası	1-5 arası tercih (%)	6-10 arası tercih (%)	11 + tercih (%)
A.Ü. Z. Fak	417	422	4	07	13,20	35,85	50,95
E.Ü. Z. Fak	408	413	4	08	6,45	30,65	62,90
Ata.Ü.Z. F.	395	402	7	12	16,36	20,00	63,64
Ç.Ü.Z. Fak.	407	414	6	09	22,39	28,36	49,25
C.Ü.Z. Fak.	396	403	8	11	21,21	27,27	51,52

Tablo : 16 A.Ü. Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümünü Seçen Öğrencilerin Puan ve Tercih Durumları (1982-1990)

Yıllar ve puan türü	En küçük	En büyük	Orta-lama	Tercih Sıraları					
				1-5	%	6-10	%	11+	%
1982 (F)	393,676	455,695	403,357	12	19,35	35	56,45	15	24,20
1983 (M-F)	394,313	446,711	401,953	8	12,90	23	37,10	31	50,00
1984 (M-F)	392,364	343,189	401,142	5	7,81	24	37,50	35	54,69
1985 (F)	407,439	444,014	416,008	6	11,11	25	46,30	23	42,59
1986 (M-F)	385,104	423,277	395,987	7	12,73	13	23,64	35	63,63
1987 (T-M)	406,526	441,994	413,831	4	7,41	31	57,41	19	35,18
1988 (T-M)	408,927	436,538	413,937	7	12,73	20	36,36	28	50,91
1989 (T-M)	417,970	438,891	422,557	7	13,21	19	35,85	27	50,94
1990 (T-M)	359,336	446,009	424,245	5	9,09	19	34,55	31	56,36

F: Fen puan türü

M-F : Matematik fen puan türü

T-M : Türkçe-matematik puan türü

Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi Bölümlerine türkçe-matematik puan türü öğrenci alındığına göre, alınan öğrencilerin çeşitli üniversitelerin İktisat ve İşletme Fakülteleri ve Bölümlerine aynı puan türü ile alınan öğrenciler ile durumlarının nasıl olduğunun incelenmesi ilginçtir. Aynı puan türüne göre Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi Bölümlerine acaba daha zayıf öğrenci mi gelmektedir? Böyle bir karşılaştırma imkanı yaratmak için Tablo :17 oluşturulmuştur.

Tabloya göre yurdun çeşitli yerlerinde açılan yeni üniversitelerin ekonomi ve işletme fakültelerine ve gelişmiş üniversitelerin buldukları şehirler dışında açtıkları iktisat ve işletme fakültelerine, genel olarak Ziraat Fakültelerinin Tarım Ekonomilerine kaydolan öğrencilerden daha düşük veya bu düzeye yakın puanlılar kaydolmaktadır. Üniversitelerin oldukça gelişmiş işletme ve iktisat fakültelerine, Anadolu Ü. İşletme Fakültesi, Dokuz Eylül Aydın İşletme, Fak., Erciyes Ü. İktisat Fakültesi, Selçuk Ü. İktisat Fak., Uludağ Ü. İktisat Fakültelerine genellikle tarım ekonomisi öğrencileri düzeyinde öğrenci kaydolmaktadır. Gelişmiş ve isim yapmış üniversitelerin İktisat ve İşletme Fakülteleri Bilkent (İktisat, İşletme) (Boğaziçi, Ü.), İşletme ve İktisat, İstanbul İşletme (İngilizce), Marmara, İktisat (İngilizce) ve İşletme (İngilizce), ODTÜ (İşletme ve İktisat) çok daha yüksek türkçe matematik puan türü öğrenci almaktadır.

12 - Tarım ekonomisi bölümleri lisans programlarındaki kız ve erkek öğrenci nispetleri, mezun oldukları liseler, öğrencilerin baba meslekleri ve ailelerin gelir durumları

Tarım Ekonomisi Bölümlerine kaydolan kız öğrencilerin nisbetleri yıllara göre önemli artış göstermektedir. (Tablo : 18). Son beş yılın ortalamasına göre alınan öğrencilerin İzmir'de % 48'i, Ankara'da % 44'ü, Adana'da % 42'si, Erzurum da % 30'u ve Tokat'ta 31'i kız öğrencidir. Tüm tarım ekonomisi bölümündeki öğrencilerin ortalama % 40 kadarı kız, % 60 kadarı erkek öğrencidir.

Tablo : 18 Tarım Ekonomisi Bölümlerine Kaydolan Erkek ve Kız Öğrenci Nisbetleri (%)

Yıllar	Ankara Ü.Z.F.		Ege Ü.Z.F		Atatürk Ü.Z.F.		Çukurova Ü.Z.F.		Cumhuriyet Ü.Z.F.		Toplam	
	E.	K.	E.	K.	E.	K.	E.	K.	E.	K.	E.	K.
1985-86	61,1	38,9	54,7	45,3	75,0	25,0	71,2	28,8	73,6	26,4	66,0	34,0
1986-87	69,1	30,9	52,6	47,4	65,0	35,0	73,2	26,8	68,0	32,4	64,5	35,5
1987-88	57,1	42,9	43,1	56,9	74,0	26,0	50,0	50,0	63,3	36,7	56,9	43,1
1988-89	42,6	57,4	50,0	50,0	71,4	28,6	48,0	52,0	71,2	28,8	56,3	43,7
1989-90	48,1	51,9	57,4	42,6	66,7	33,3	48,5	51,5	70,0	30,0	58,0	42,0
Ortalama	55,7	44,3	51,8	48,2	70,5	29,5	58,1	41,9	69,3	30,7	60,5	39,5

Tablo : 17 Türkçe - Matematik Puan Türüne Göre Öğrenci Alınan İktisat ve İşletme Fakültelerine ve Bölümlerine Kaydolan Öğrencilerin Puan Durumları (1989 - 1990)

Üniversite adı	Fakülte adı	Asgari puan	Ortalama puan	Ortalama sapma	Yüksek Öğretim Programının yüzdelik sırası
Anadolu	İktisat	402	406	3	10
Anadolu	İşletme	409	414	5	08
Anadolu	Kütahya İşlt.	398	402	5	11
Ankara	İktisat	454	463	8	02
Ankara	İşletme	477	488	8	02
Atatürk	İktisat	393	398	4	12
Atatürk	İşletme	397	403	8	11
Bilkent	İktisat	403	413	12	10
Bilkent	İşletme	419	439	20	06
Boğaziçi	İktisat	544	554	9	01
Boğaziçi	İşletme	560	580	14	01
Çukurova	İktisat	425	430	4	05
Çukurova	İşletme	435	444	11	04
D. Eylül	İktisat	422	426	4	06
D. Eylül	İşletme	432	444	11	04
D. Eylül	İşletme (İng.)	475	488	12	02
D. Eylül	Aydın (İşletme)	407	412	6	09
Erciyes	İktisat	409	415	6	08
Erciyes	İşletme	417	423	6	07
Gazi	İktisat	429	433	6	05
Gazi	İşletme	436	442	5	04
Gazi	Bolu İşletme	401	406	4	10
Hacettepe	İktisat	446	451	6	03
Hacettepe	İşletme	458	469	10	02
Hacettepe	Zonguldak İkt.	406	415	12	09
Hacettepe	Zonguldak İşl.	416	426	12	07
İnönü	İktisat	400	406	6	10
İnönü	İşletme	401	408	7	10
İstanbul	İktisat	442	448	6	03
İstanbul	İktisat (İng.)	479	491	7	01
İstanbul	İşletme	460	470	7	02
İstanbul	İşletme (İng.)	506	516	8	01
Karadeniz	İktisat	406	409	3	09
Karadeniz	İşletme	412	420	7	08
Marmara	İktisat	438	442	7	04
Marmara	İşletme	449	456	8	03
Marmara	İktisat (İng.)	510	515	3	01
Marmara	İşletme (İng.)	521	532	6	01
ODTÜ	İktisat	501	512	16	01
ODTÜ	İşletme	517	533	14	01
Selçuk	İktisat	409	414	9	08
Selçuk	İşletme	417	424	6	07
Selçuk	Niğde İşl.	398	402	4	11
Uludağ	İktisat	416	420	3	07
Uludağ	İşletme	425	431	7	05
Bilkent	İktisat	532	541	12	01
Bilkent	İşletme	543	556	12	01

Tarım Ekonomisi Bölümlerine 1989-90 da alınan öğrencilerin yaptıkları lise eğitimleri Tablo: 19'da verilmiştir. Tüm bölümler ortalamasına göre öğrencilerin % 80 kadar normal çıkışlı, % 5,30 u endüstri ve kimya meslek lisesi çıkışlı, % 4,59'u Ziraat meslek lisesi çıkışlı, % 2,83'ü ticaret lisesi çıkışlı, % 2,83'ü Anadolu lisesi çıkışlı ve % 2'12'si İmam Hatip lisesi çıkışlıdır. Çukurova Üniversitesinde normal lise çıkışlılardan sonra, Anadolu lisesi ile Endüstri lisesi çıkışlıları gelmektedir. Cumhuriyet Üniversitesinde ise normal lise çıkışlılardan sonra sırası ile, Ziraat ve ticaret meslek çıkışlıları ve imam hatip lisesi çıkışlıları sırası ile yer almaktadır.

Tarım Ekonomisi Bölümüne alınan öğrencilerin baba meslekleri arasında memur ve emekliler % 22,66 ve 22,08 nisbetleri ile önde bulunmaktadır. Bunu % 21,50 nispeti ile serbest meslek izlemektedir. Tarım Ekonomisi Bölümüne kaydolun öğrencilerin onda birinden biraz fazlasının (% 12,78) baba meslekleri tarımsal faaliyetlerdir (Tablo : 20). Bu durum tarım mesleği mensuplarının, Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi öğretimine eğilimlerinin yüksek olmadığını açıklamaktadır.

Öğrenci ailelerinin gelir durumları üzerinde tüm Fakültelerden çok ayrıntılı bilgiler sağlanamamış olmakla beraber elde edilen bilgilere göre, aile gelirlerinin genellikle düşük bulunduğu söylenebilmektedir. Ege ve Çukurova Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi bölümlerine 1989-90 ders yılında kayıt olan öğrencilerin % 90 mın aileleri, aylık 1 milyon liranın altında gelire sahiptirler. Buna karşılık öğrenci ailelerinden ancak % 2 kadarı aylık 2,5 milyon liradan fazla aylık gelir elde etmektedirler.

Tablo : 19 Tarım Ekonomisi Bölümlerine Alınan Öğrencilerin Yaptıkları Lise Eğitimleri

	Normal Lise	İmam Hatip Lisesi	Ziraat Meslek Lisesi	Endüstri Meslek Lisesi	Veteriner Sağlık Lisesi	Çevre Sağlık Meslek Lisesi	Meteoroloji Meslek Lisesi	Anadolu Lisesi	Ticaret Lisesi	Kız teknik Meslek Lisesi	Toplam
A.Ü.Z.F.	46	1	1	4	-	-	-	-	-	-	52
E.Ü.Z.F.	49	2	-	1	-	1	1	-	-	-	54
Ata.Ü.Z.F.	45	-	4	-	1	1	-	-	-	-	51
Ç.Ü.Z.F.	43	-	1	10	1	-	-	8	2	1	66
C.Ü.Z.F.	44	3	7	-	-	-	-	-	6	-	60
Toplam	227	6	13	15	2	2	1	8	8	1	283
Nis. (%)	80,21	2,12	4,59	5,30	0,70	0,70	0,35	2,83	2,83	0,35	100

Tablo : 20 Tarım Ekonomisi Bölümüne 1989-90 da, Kayıt olan öğrencilerin Baba Meslekleri (Bilgi edinilen fakülteler)

	Memur	Emekli	Çiftçi	Ticaret Mensubu	Ulaştır-macı (Şof. vb)	Serbest meslek (Dok. Av. Müteahhit)	İşçi	Diğer	Toplam
A.Ü.Z.F.	17	10	3	6	-	8	5	3	52
E.Ü.Z.F.	14	16	7	5	3	8	-	1	54
Ç.Ü.Z.F.	8	12	12	8	-	21	-	5	66
Toplam	39	38	22	19	3	37	5	9	172
Nis. (%)	22,66	22,08	12,78	11,15	1,73	21,50	2,90	5,21	100,0

Bu durum öğrencilerin daha çok düşük ve orta gelirli ailelerden geldiğini açıklamaktadır (Tablo 20).

Tablo : 21 Öğrenci Ailelerinin Muhtelif Aylık Gelir Gruplarındaki Nispetleri (%)

Ailenin aylık geliri (TL)	E.Ü.Z.F.	Ç.Ü.Z.F.
- - 500.000 TL.	76,47	47,00
500.000- 1.000.000 TL.	15,68	42,40
1.000.000- 1.500.000 TL.	1,96	9,10
1.500.000- 2.000.000 TL.	3,92	-
2.000.000- 2.500.000 TL.	-	-
2.500.000- + TL.	1,97	1,50
Toplam	100,00	100,00

Öğrencilerin burs alma imkanları son derece sınırlı bulunmaktadır. Fakültelerde tarım ekonomisi bölümleri öğrencilerinin tüm sınıflarda aldığı burs sayısı 4 ü geçmemektedir. Bu nedenle Yurtlar ve Kredi Genel Müdürlüğünün verdiği kredi, öğrencinin başvurduğu en önemli bir kaynak özelliğini taşımaktadır. Kredi alan öğrenci nispeti birinci sınıfta % 98'e kadar yükselmektedir. Bu durum yıllara göre kredili öğrenci sayısının fazla nisbette arttığını göstermektedir (Tablo: 22).

13 - Tarım Ekonomisi Bölümlerinde öğretim üyesi ve lisans öğrencisi oranları

Tarım Ekonomisi Bölümlerindeki öğretim üyesi sayısı ile Tarım Ekonomisi Bölümü öğrenci sayılarının karşılaştırması (Tablo 23), Ankara ve Ege Üniversiteleri Ziraat Fakültesinde bir öğretim üyesine 20 öğrenci, Atatürk ve Çukurova Üniversiteleri Ziraat Fakültelerinde 33 öğrenci düştüğünü göstermektedir. Tabloya göre bu değer, Cumhuriyet Üniversitesi Ziraat Fakültesinde (Tokat) 67 ye yükselmektedir. Araştırma görevlileri sayısı bakımından en düşük olan Tarım Ekonomisi Bölümü, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesidir. Tüm Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi Bölümlerinde bir araştırma görevlisine 20 civarında (18 - 23 arası) öğrenci düşerken, bu değer Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümünde 66 ya yükselmektedir.

14 - Ziraat Fakültelerinin çeşitli bölümlerinden ve Tarım Ekonomisi Bölümlerinden mezun olanların sayıları ve nispetleri

Ziraat Fakültelerinden mezun olanlar ile Tarım Ekonomisi Bölümünden mezun olanların adetleri ve nispetleri Tablo: 24 - 25'de verilmiştir.

Tarım Ekonomisi Bölümü bulunan Ziraat Fakültelerinden 1980 Eylül sonu itibariyle mezun olanların sayısı 13 069 dur. Bunların 1.380 i Tarım Ekonomisi Bölümünden mezun olmuştur. Tüm Fakülteler ortalaması olarak mezunların % 11 kadarı Tarım Ekonomisi Bölümü mezunudur. Tarım Ekonomisinden mezun olanların, tüm mezunlara oranı Ankara, Ege ve Çukurova Üniversitelerinde % 10 civarında iken, bu nisbet, Atatürk üniversitesinde % 13, Cumhuriyet Üniversitesinde % 43 kadardır.

Son beş yılda mezun olanlarda kız ve erkek nisbetleri Tablo : 26'da verilmiştir. Tarım Ekonomisi Bölümü bulunan Ziraat Fakültelerinden son beş yılda mezun olan ziraat mühendislerinin ortalama % 38'i kız, % 62'si erkektir. Tarım Ekonomisi Bölümünden mezun olanlarda ise bu nisbetler % 36 ve % 64'dür.

Tablo : 22 Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi Bölümlerinde 1989-90 Ders Yılında Muhtelif Sınıflardaki Öğrencilerin Burs ve Kredi Alma Durumları

	Burs alan öğrenci sayıları					Kredi alan öğrenci nispetleri (%)				
	1. sınıf	2. sınıf	3. sınıf	4. sınıf	Toplam	1. sınıf	2. sınıf	3. sınıf	4. sınıf	Ortalama
A.Ü.Z.F.	1	2	1	1	4	73	68	75	76	73
E.Ü.Z.F.	-	-	2	1	3	-	-	-	-	-
Ç.Ü.Z.F.	1	-	1	2	4	98	80	83	79	86
C.Ü.Z.F.	-	-	-	-	-	56	69	57	17	51

Tablo : 23 Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi Bölümleri Öğrenci ve Öğretim Elemanı Sayıları ve Oranları (1989-90 Ders yılı)

A.Ü.Z.F.	Tarım ekon. bölümü toplam öğrenci sayısı	Tarım ekon. bölümü toplam öğretim üyesi sayısı	Tarım ekon. bölümü toplam araştırma görevlisi sayısı	Bir öğretim üyesine düşen öğrenci sayısı	Bir araştırma görevlisine düşen öğrenci sayısı
A.Ü.Z.F.	253	13	11	19.46	23.00
E.Ü.Z.F.	254	13	14	19.54	18.14
Ata. Ü.Z.F.	199	6	3	33.17	66.33
Ç.Ü.Z.F.	231	7	10	33.00	23.10
C.Ü.Z.F.	200	3	11	66.67	18.18
Toplam	1137	42	49	27.07	23.20

Tablo : 24 Ziraat Fakültelerinden ve Tarım Ekonomisi Bölümlerinden Mezun Olanların Sayıları

		A.Ü.Z. Fak.	E.Ü.Z. Fak.	Ata. Ü.Z. Fak.	Ç.Ü.Z. Fak.	C.Ü.Z. Fak	Toplam
Fakülteden mezun olanlar							
1980	Eylül Sonu	204	159	130	143	-	636
1981	Eylül Sonu	344	280	189	124	-	937
1982	Eylül Sonu	372	394	212	168	-	1146
1983	Eylül Sonu	338	296	154	176	-	964
1984	Eylül Sonu	293	284	158	151	-	886
1985	Eylül Sonu	374	323	149	169	-	1015
1986	Eylül Sonu	495	462	249	194	27	1427
1987	Eylül Sonu	564	551	263	290	82	1755
1988	Eylül Sonu	626	432	593	486	111	2248
1989	Eylül Sonu	590	608	355	356	144	2053
Toplam		4200	3789	2457	2257	364	13069
Tarım ekonomisi bölümünden mezun olanlar							
1980	Eylül Sonu	11	7	20	-	-	38
1981	Eylül Sonu	37	18	29	-	-	84
1982	Eylül Sonu	39	25	35	-	-	99
1983	Eylül Sonu	38	23	19	-	-	80
1984	Eylül Sonu	26	15	27	-	-	68
1985	Eylül Sonu	38	24	17	13	-	92
1986	Eylül Sonu	41	67	27	20	27	182
1987	Eylül Sonu	55	60	30	27	33	205
1988	Eylül	51	44	69	52	48	264
1989	Eylül	68	75	44	31	50	268
Toplam		404	358	317	143	158	1380

Tablo : 25 Tarım Ekonomisi Bölümünden Mezun Olanların Fakültelerden Mezun Olanlara Nispetleri (%)

		A.Ü.Z. Fak.	E.Ü.Z. Fak.	Ata. Ü.Z. Fak.	Ç.Ü.Z. Fak.	C.Ü.Z. Fak	Ortalama
1980	Eylül Sonu	5,39	4,40	15,38	-	-	5,97
1981	Eylül Sonu	10,76	6,43	15,34	-	-	8,96
1982	Eylül Sonu	10,48	6,35	16,51	-	-	8,64
1983	Eylül Sonu	11,24	7,77	12,34	-	-	8,30
1984	Eylül Sonu	8,87	5,28	17,09	-	-	7,67
1985	Eylül Sonu	10,16	7,43	11,41	7,69	-	9,06
1986	Eylül Sonu	8,28	14,50	10,84	10,31	100,00	12,75
1987	Eylül Sonu	9,75	10,89	11,19	9,31	40,24	11,68
1988	Eylül Sonu	8,15	10,19	11,64	10,70	43,24	11,74
1989	Eylül Sonu	11,53	12,34	12,39	8,71	34,72	13,05
Ortalama		9,62	9,45	12,90	9,57	43,41	10,56

15 - Tarım Ekonomisi Bölümü lisans programından mezun olanların iş bulma durumları

Mezun olan öğrencilerin mezuniyetlerinden itibaren 6 ay içinde iş bulma durumu hakkında bölümlerimiz çok ayrıntılı olmamakla beraber genel bazı bilgilere sahiptirler. Bölümlerin anket sorularına verdikleri cevaplara göre, lisans üstü eğitim programı ilerlemiş üniversitelerden mezun olanların % 30-40'ı bu programa katılmaktadırlar. Mezun olan öğrencilerin % 15 - 20 kadarı, hemen askere gitmektedirler. Gerek lisans üstü eğitim programına katılmış olarak, gerekse katılmamış olarak, mezuniyetten sonra tüm iş arayanlardan altı ay içinde iş bulabilenlerin nispetinin, mezunların % 20-25'i kadar olduğu tahmin edilmektedir.

Mezunlar daha çok kamu kuruluşlarında görev aramaktadırlar. 1989 da mezun olanlardan iş bulanların % 75 - 80 'i kamu kuruluşlarında görev almışlar. % 20-25'i özel teşebbüs iş yerinde iş bulmuşlardır. Kamuda çalışılan iş yerleri TOKB, Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği, DŞİ, ÇAYKUR, TRT, Ziraat Bankası, Tarım Satış Kooperatifleri, İGEME, v.b. yerlerdir. Özel teşebbüs iş yerleri olarak çeşitli üretim ve pazarlama kuruluşları bulunmaktadır.

Mezunlarımızın iş bulma durumunu daha ayrıntılı öğrenmek bakımından, bu konularda araştırmalar yapılmasına ihtiyaç vardır.

16- Tarım Ekonomisi Bölümlerinin lisans üstü eğitim ve öğretimi

16.1. Lisans üstü eğitime başlama tarihleri

Bünyelerinde tarım ekonomisi bölümleri bulunan tüm Fakültelerde lisans üstü eğitim programı yapılmaktadır. Yalnız Cumhuriyet Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü 1990 yılı 1 ci yarıyılı içinde lisans üstü eğitim programına öğrenci almıştır.

Öğrenci tarafından kredili ders alınması şeklinde yapılan Lisans Üstü Eğitim Programının başlama tarihleri şöyledir:

A. Ü. Ziraat Fakültesi	1979
E.Ü. Ziraat Fakültesi	1983 - 84
Ata. Ü. Ziraat Fakültesi	-
Ç.Ü. Ziraat Fakültesi	1982 - 83
C.Ü. Ziraat Fakültesi	1988 - 89

Buna göre Ankara Üniversitesinde lisans üstü eğitim daha eski bir tarihe sahiptir.

16.2. Lisans üstü eğitim programına kayıt olan öğrenci sayıları

Tarım ekonomisi bölümü mezunlarından 1989 - 90 ders yılında lisans üstü eğitim programına kaydolun öğrenci sayıları Tablo: 26'da verilmiştir.

Tablo : 26 Tarım Ekonomisi Bölümü Mezunlarından Lisans Üstü Eğitim Programına Kaydolan Öğrenci Sayıları (1989 - 90)

	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
A.Ü. Ziraat Fakültesi	21	4	25
T.Ü. Ziraat Fakültesi	8	1	9
Atatürk Ü. Ziraat Fakültesi	-	-	-
Ç. Ü. Ziraat Fakültesi	17	3	20
C.Ü. Ziraat Fakültesi	3	-	3
Toplam	49	8	57

16.3. Lisans üstü eğitim programında okutulan dersler

Tarım ekonomisi lisans üstü eğitim programında okutulan derslerin adları kredi saatleri ve okutan öğretim üyesi Tabla : 27'de verilmiştir.

Tablo : 27 Tarım Ekonomisi Bölümü Lisans Üstü Eğitim Programında Okutulan Dersler, Kredi ve Dersi Veren Öğretim Üyeleri

Ankara Üniversitesi Z.F.	Ege Üniversitesi Z.F.	Atatürk Üniversitesi Z.F.	Çukurova Üniversitesi Z.F.	Cumhuriyet Üniversitesi Z.F.
Kış Yarıyılı				
Cevre Hukuku (3) S. Aksoy Tarımda İş Hukuku (3) S. Aksoy Uluslararası Tarım Politikası ve AET(3) G. Eraktan Tarımsal Pazarlama Araştırma Metodları (3) T. Güneş Zirai İşletme Sonuçlarının Değerlendirilmesi (2) A. Erkuş Tarımsal Yayında Değerlendirme (2) C. Taluğ Tarımda Maliyet Muhasebesi (3) T. Kural Tüketim Teorileri (3) T. Güneş Köy Sosyolojisi Araştırma Yöntemleri (3) N. Yıldırak Sulama Ekonomisi (3) M. Bülbül	Karşılaştırmalı Olarak Türkiye'de ve diğer ülkelerde Pazarlama Sistemleri (3) E. Işıklı Ekonomik Gelişme ve Tarım (3) M. Talim Yapılabilirlik Etüdüleri (4) M. Talim Arazi Ekonomisi (3) E. Oktay	Makro Ekonomik Analiz (3) T. Hatunoğlu Tarımsal Pazarlama ve Standardizasyon (3) Ş. Gülten Ekonomik Gelişme (3) Ş. Gülten Tarım Politikası (3) T. Ayyıldız Türk - AET İlişkileri Analizi (3) T. Ayyıldız Tar. İşl. Eko. Analizler (3) C. Karagölge Tar. İşl. Finansman Kul. ve önemi (2) İ. Özçelebi	Ekonomik Araştırmalarda örnek-leme Yöntemi (3) O. Erkan Farm Management Survey Methods (3) O. Erkan Kırsal Alanda Planlı Çalışmalar (2) M. Soysal Ekonomik Araştırmalarda Bilgi-sayar Kullanımı (3) S. Akdemir	Tarım ve Gelişmesi (3) H. Çivi Tarımda Üretim Fonksiyonları (3) A. Zafer Güler Tarım Ekonomisinde Araştırma Yöntemleri (3) Ç. Şakir
Yaz Yarıyılı				
Tarımsal Gelişme Politikası (3) G. Eraktan Özel Tarımsal Kooperatifçilik (2) Z. G. Mülayim Yöneylem Araştırması (3) A. Erkuş Ekonometri Prensipleri (3) A. Özçelik Tarımsal Sanayi Ekonomisi ve İşletmeciliği (3) M. Bülbül Özel Tarımsal Yayın (3) C. Taluğ, H. Tatlıdil Avrupa Topluluğu ve Türkiye'de Tarım Ürünleri Pazarlaması (3) T. Güneş İşletme Yöntemi ve Organizasyonu (3) S. Eraktan	AT ve Türkiye'de Tarım Politikası Uygulamaları (3) E. Işıklı Tarımsal Yapı ve Örgütlenme (3) A. Çıkin Tarım Ekonomisinde Araştırma Yöntemleri (3) E. Oktay Türkiye Ekonomisinin Analizi (3) F. Karalar Tarımsal İşletme Analiz Yöntemleri (4) N. Angın	Türkiye Ekonomisinin Analizi (3) T. Ayyıldız Proje Değ. Yöntemleri (3) C. Karagölge Tarım Öğretimi ve Yayında Program Planlaması (3) Z. Yurttaş T. Kıymet Tak. Türkiye'le Tatbiki ve Hukuk Durumu (3) Ş. Gülten Kalkınmada Koop. Rolü (2) İ. Özçelebi	Türkiye Ekonomisinin Analizi (3) O. Yurdakul Tarımsal İşletmecilik Analiz Yöntemleri (3) O. Yurdakul Ekonomik Kalkınma ve Tarım (2) O. Erkan Beşeri İlişkiler (3) Y. Gürgen Ön Araştırma Çalışmaları (2) Böl. Öğr. Üyeleri	Tarımda Destekleme ve Fiyat Politikası (3) H. Çivi Tarımsal İşletmelerde Bütçe-A. Zafer Güler Tarımsal İşletmelerde Bütçe-leme C. Çakır Tarım ve Dış Ticaret (3) C. Sivashgil

( ) Kredi Saati

16.4. Lisans üstü eğitim programını tamamlayan öğrenci sayısı

Tarım Ekonomisi Bölümlerinden lisans üstü eğitim programını tamamlayan öğrenci sayıları Tablo : 28'de verilmiştir. 1985 - 86 öğretim yılından 1985 - 90 öğretim yılına kadar 5 yıllık sürede 79'u yüksek lisans, 22'si doktora olmak üzere toplam 101 Ziraat Mühendisi, Tarım Ekonomisi alanında lisans üstü eğitimlerini tamamlamışlardır. Tarım Ekonomisi alanında lisans üstü eğitim programını tamamlayan öğrencilerde İzmir, Ankara ve Adana Ziraat Fakülteleri birbirini izlemektedir. Atatürk Üniversitesinde Ziraat Fakültesinde sayı düşmektedir. Cumhuriyet Üniversitesinde Ziraat Fakültesinde ise bu programdan henüz öğrenci mezun olmamıştır.

Lisans üstü eğitim programını tamamlayan öğrenciler arasında kız ve erkek öğrenci nispetleri çok değişmektedir. Yüksek lisans eğitim programını tamamlayanlarda kız öğrenci nispeti, doktora tamamlayanlarda erkek öğrenci nispeti yüksektir. Tüm Fakülteler ortalaması olarak yüksek lisans diploması alanların % 56 kadarı kız, % 44 kadarı erkektir. Buna karşılık tüm Fakültelerde doktora diploması alanların % 18 kadarı kız, % 82 kadarı erkektir.

Tablo : 28 Ziraat Fakülteleri Tarım Ekonomisi Bölümlerinden Lisans Üstü Eğitim Programını Tamamlayan Öğrenci Sayıları

	Ankara Ü.Z.F.		Ege Ü.Z.F.		Atatürk Ü.Z.F.		Çukurova Ü.Z.F.		Cumhuriyet Ü.Z.F.		Toplam
Yüksek lisans											
1985-86	2		5		-		2		-		9
1986-87	6		8		1		4		-		19
1987-88	7		5		-		1		-		13
1988-89	5		11		-		2		-		18
1989-90	4		7		-		9		-		20
Toplam	16	24	21	36	0	1	6	18	-	44	79
Doktora											
1985-86	3		1		-		-		-		4
1986-87	4		1		-		2		-		7
1987-88	1		1		-		1		-		3
1988-89	2		3		1		-		-		6
1989-90	-		1		1		-		-		2
Toplam	1	10	0	7	1	2	1	3	-		22
Genel Toplam											
1985-86	5		6		-		2		-		13
1986-87	10		9		1		6		-		26
1987-88	8		6		-		2		-		16
1988-89	7		14		1		2		-		24
1989-90	4		8		1		9		-		22
Toplam	17	34	22	43	1	3	7	21	-		101

16.5 Tamamlanan ve yapılmakta olan lisans ve doktora tezleri sayıları

Tarım Ekonomisi Bölümlerinde 1988 ve 1989 yıllarında tamamlanan yüksek lisans ve doktora tezleri sayıları Tablo: 29'da verilmiştir.

Tablo : 29 Tarım Ekonomisi Bölümlerinde Tamamlanan Yüksek Lisans ve Doktora Tezleri (1988 ve 1989 yılları)

	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Ankara Ü. Ziraat Fakültesi	17	1	18
EgeÜ. Ziraat Fakültesi	17	4	21
Atatürk Ü. Ziraat Fakültesi	1	2	3
Ç. Ü. Ziraat Fakültesi	13	2	15
C.Ü. Ziraat Fakültesi	-	-	-
Toplam	48	9	57

Tüm Fakültelerde iki yılda 48 yüksek lisans tezi ve 9 doktora tezi hazırlanmıştır.

1989 - 90 ders yılında yürütülen yüksek lisans ve doktora tez sayıları Tablo: 30 'da verilmiştir.

Tablo : 30 Tarım Ekonomisi Bölümlerinde Yürütülen Yüksek Lisans ve Doktora Tez Sayıları (1989-90 ders yılı)

	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
Ankara Ü. Ziraat Fakültesi	23	12	35
EgeÜ. Ziraat Fakültesi	15	9	24
Atatürk Ü. Ziraat Fakültesi	4	4	8
Çukurova. Ü. Z. Fakültesi	3	4	7
Cumhuriyet Ü. Z Fakültesi	8	-	8
Toplam	53	29	82

Tüm Fakültelerde 1989-90 ders yılında 53 adet yüksek lisans ve 29 adet doktora tezi çalışması yapılmaktadır.

17- Tarım Ekonomisi Bölümlerinin araştırma proje çalışmaları

Tarım Ekonomisi Bölümlerinde yapılan eğitim ve öğretim faaliyetlerine ilaveten, çeşitli kaynaklarca desteklenen araştırma projeleri de yürütülmektedir. Bu araştırmalar ile bölgenin Tarım Ekonomisi konuları ile birlikte ulusal düzeyde konular da araştırılmaktadır.

18. Yararlanılan Kaynaklar

A. Ü. Ziraat Fakültesi, Cumhuriyetin 50. yılında A. Ü. Ziraat Fakültesi, Ankara Üniversitesi Basımevi, Ankara 1973. (Hazırlayan: T. Güneş, S. İren, Y. Fidan, C. Taluğ, H. Taftıldil).

Cornell University Announcements, Courses of Study, 1983-84 Office of Admissions, Cornell University Ithaca, New York.

Güneş Turan, Education and Research System of Agrucultural Economics in Turkey, Institute Agronomique Mediterranen Montpellier, Symposium Mediterranen Sur les System de Formation.

- Economic et sciences Sociales dans le Domaine Agricole, Agro - elimentaire et Rural, Montpellier - France, 8-9 Janvier 1988.

Güneş Turan, Tarımsal Yüksek Öğretimimizde Son On Yılda Meydana Gelen Değişmeler Karşısında Alınabilecek Önlemler, Tarım ve Mühendislik, Sayı 29-30 Ankara 1988, S. 4-18.

Institut National Agronomique, Enseignement de 1 er 2 éme, 3 éme Année Programmes, 1990-91 Paris - Grignon 1990.

Institut Natinol Agronomique, Enseignement Recherche Development, 1990-91 Paris-Grignon 1990.

Institut Für Agrarökonomie, George August Universität Göttingen, 1989.

Institut Für Agrarökonomie, Übersicht über das Lehrprogramm des Instituts Für Agrarökonomie WS 1986 - 87, Göttingen 1987.

Oregon State University, Bulletin 1977 - 78 General Catalog, Oregon State Board of Higher Education, Corvallis, Oregon.

ÖSYM 1989 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavında Adayların Yüksek Öğretim Programlarına İlişkin Tercihleri, ÖSYM Yayınları, Ankara 1990 - 4.

YÖK, Üniversite Öğretim Elemanları ve Öğrenci Sayıları Hakkında Dosya Kayıtları.

elta

mühendislik a.ş.

Abdullah Cevdet Sok, 12 Çankaya 06680 ANKARA
Tel: (4) 141 06 06 - 141 06 07 • Fax: (4) 138 99 99

Kırsal Kalkınma
Sulama, Drenaj
Arazi Islahı
Arazi Toplulaştırma
Ormancılık
Gıda ve Kimya Sanayi
Uzaktan Algılama
Çevresel Etki Değerlendirmesi
Araştırma, Eğitim
Tarım ve Ormancılık Veri Bankası

MÜHENDİSLİK - MÜŞAVİRLİK

1992 YILI AİDATLARINI*
PEŞİN ÖDEYİP
SATIN ALINAN YENİ BİNAMIZA
KATKIDA BULUN!

* 1992 YILLIK AİDATI 120.000.- TL. dir.

BOL VE KALİTELİ ÜRÜN, Kaliteli Tohumlukla Başlar...

**PAN TOHUM
ISLAH VE ÜRETME A.Ş.**

Güvenli ekebileceğiniz sertifikalı tohumluk çeşitleriyle
daima hizmetinizdedir.

TOHUMLUK ÇEŞİTLERİMİZ :

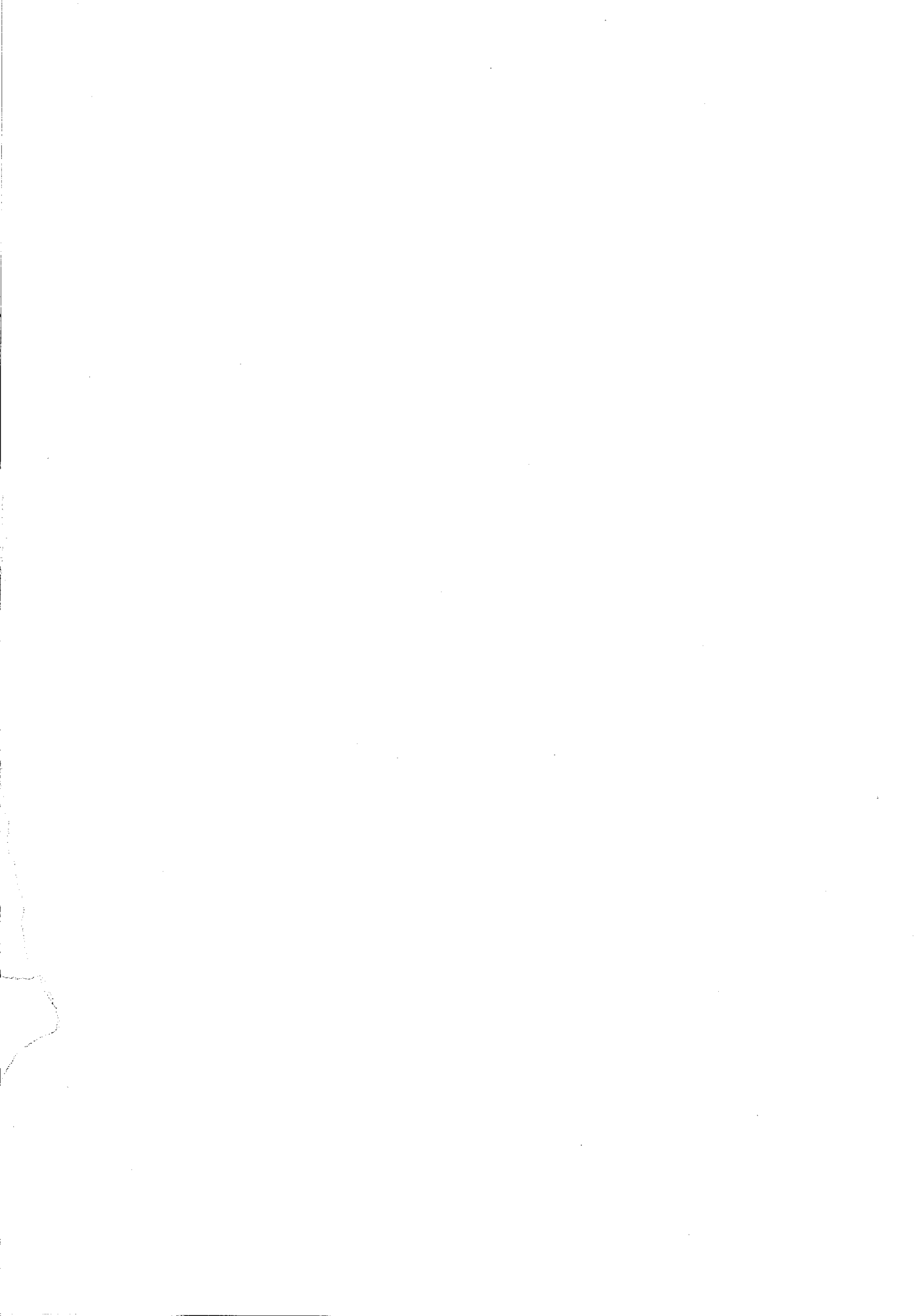
- MELEZ MISIR : MİRKO, SİLCO, TTM-813, TTM-815, TTM-81-19, FANNY,
DOGE
YEMLİK PANCAR : ROTA
SOĞAN : Çorum tipi (PAN - 88)

Adres : Mithatpaşa Cad. 19/2 06442 Yenışehir/ ANKARA

Tel : 431 41 87 (3 hat), Telex: 46943 tısu tr

Fax : 433 61 08

**ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASINA ÜYE
OL,
ÇALIŞMALARINA KATKIDA
BULUN.**

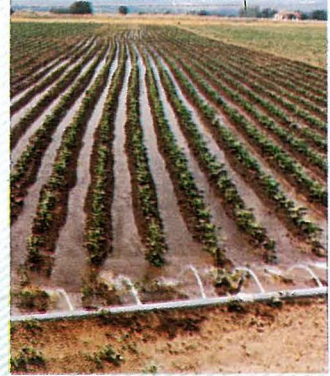
Göktepe®

PVC Basınçlı İçme Suyu Boruları

PE Kangal Borular

PVC Karık Sulama Boruları

PLASTİK BORUDA GÜVENÇE

PVC Derinkuyu Boruları (Kapalı-Filtreli)

PVC-PE Sulama Boruları

GÖKTEPE SERT PLASTİK BORULARI

T.S.E. TS 201, 274, 275, 418, 1399 ve Alman DIN 8061, 8062, 4925 normlarına uygundur.
Türkiye'nin her yöresinde aynı liste fiyatlarıyla satılır.

GÖKTEPE PLASTİK SANAYİ ve TİCARET A.Ş.

BÜRO : Cumhuriyet Bulvarı 77 35210 İZMİR
Tel: (51) 259010 (9 Hat)
Telex: 52210 gps tr. Fax: (51) 259019

FABRİKA : Işıkkent kavşağı 35070 İZMİR
Tel: (51) 182470 (3 Hat) Fax: (51) 182473